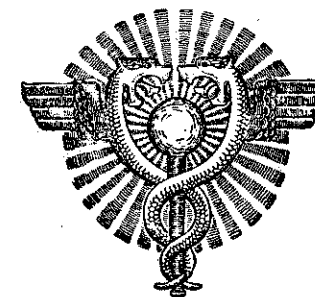

KAUPPA- KORKEAKOULU

1961—1962

HELSINGISSÄ 1962

KAUPPA- KORKEAKOULU

KERTOMUS LUKUVUODESTA

1961—1962

TOIMITTANUT

KORKEAKOULUN REHTORI

HELSINKI 1962
Oy WELIN & GÖÖS Ab

HELSINGISSÄ 1962

PROFESSORI KALLE KAUPPI

* 10. III 1892 † 29. X 1961

†
PROFESSORI KALLE KAUPPI

Kun professori Kalle Kauppi heinäkuun lopulla 1961 siirtyi täysin-palvelleena eläkkeelle eroten samalla korkeakoulun rehtorin toimesta, näytti inhimillisesti katsoen siltä, että hänelle olisi vielä suotu useita elinvuosia monien suunnittelemiensa kirjallisten töiden suorittamiseksi. Niiden loppuunsaattamista olivat siihen saakka häirinneet hänen moninaiset julkiset, hallintomiehen ja opetustehtävänsä.

Näin ei kuitenkaan käynyt, vaan Kalle Kauppi temmattiin äkkiä keskuudestamme rajan tuolle puolen lokakuun 29 päivänä 1961. Tuloksekas, merkittävä ja uhrautuvien mielin suoritettu elämäntyö korkeakoulun hyväksi oli päättynyt. Siunaustilaisuudessa Helsingin Vanhassa kirkossa marraskuun 6 päivänä rehtori Henrik Virkkunen piti muistopuheen, jossa hän luonnehti vainajaa ja hänen rikkaan elämänsä kaarta seuraavin sanoin:

Saattaessamme tänään professori Kalle Kaupin viimeiselle matkalle valtaa mielen murhe, apeus ja autius. Hyvän, lämminsydämisen ja läheisen ystävän sija on tyhjä, hän ei enää ole keskellämme. Samalla kuitenkin tunniemme syvää kiitollisuutta kaikesta siitä, mitä hän on maan ja meidän hyväksemme tehnyt, ja ennen kaikkea siitä, mitä hän on meille ollut.

Kalle Kaupille tunnusomaisia luonteenpiirteitä olivat vaatimattomuus ja uutteruus, perusteellisuus ja tunnollisuus. Ne olivat selvästi nähtävissä jo Heinolan keskikoulussa ja sen jatkoluokilla uurastaneessa koulupojassa, joka vanhan itä-hämäläisen talonpoikaissuvun vesana oli lähtenyt kotitalostaan opin tielle, niinkuin tekivät myös kolme muuta viisipäisen veljessarjan jäsentä. Nämä luonteenpiirteet näkyivät myös siinä hiljaisessa maalaiskaupungista Helsinkiin tulleessa ylioppilaassa, joka eräässä Snellmaninkadun varrella olevassa piharakennuksessa

säästäväisesti eläen vei opintojaan menestyksellä eteenpäin, valmistuen vuonna 1914 22-vuotiaana filosofian kandidaatiksi ja runsaat neljä vuotta myöhemmin molempien oikeuksien kandidaatiksi.

Vaikka Kalle Kauppi ei ottanutkaan aktiivisesti osaa ylioppilastointintaan, osoitti hän jo tällöin elävää kulttuuriharrastusta, ehtymätöntä tiedon ja tutkimisen halua sekä määrätietoista pyrkimystä itsensä kehittämiseen. Ennen kaikkea kielet sekä lausunta ja puhetaito olivat näihin aikoihin hänen harrastuksensa kohteina.

Näin saavutetuista taidoista oli nuorelle lakimiehelle varmaan apua, kun hän varatuomarin arvon saavutettuaan ja toimittuaan joitakin vuosia menestyksellisesti asianajajana Lahdessa jatkoi juridisia opintojaan ulkomailla, etupäässä Ranskassa ja Saksassa. Berliinissä ja Leipzigissa opiskeli samaan aikaan joukko muitakin suomalaisia nuoria lakitieteilijöitä, joiden piiriin Kalle Kauppi kiinteästi liittyi ja jotka sittemmin 20-luvun lopulta lähtien muodostivat suomenkielisten juridiikan tutkijoiden ja akateemisten opettajien kärjen.

Tiedemiehenä Kalle Kauppi antoi painavan panoksensa erityisesti kauppaoikeuden ja teollisoikeudellisten ongelmien tutkijana, jonka työlle oli luonteenomaista hämäläinen perusteellisuus, voimakas itsekritiikki ja huoliteltu sanonnan muoto. Nämä piirteet hänen työssään ehkä myös osaltaan vaikuttivat siihen, ettei hänen tieteellinen tuotantonsa määrällisesti ennättänyt kasvaa varsin suureksi.

Tärkeämpänä syynä tähän oli kuitenkin hänen vireä kansalaismielensä ja valveutunut vastuuntuntonsa, jotka veivät hänet vaatimaan sekä voimia kysyvään ja kuluttavaan julkiseen elämään ja työhön yhteiskunnan hyväksi. Jo Lahdessa oloaikanaan Kalle Kauppi kuului sikäläiseen kaupunginvaltuustoon, toimi kymmenen vuotta Helsingin kaupunginvaltuuston jäsenenä, valittiin kahdesti presidentin valitsijamieheksi ja toimi vuosina 1936—1937 kauppa- ja teollisuusministerinä Kyösti Kallion neljännessä hallituksessa. Merkittävämmän panoksensa tällä työsaralla hän antoi ollessaan kansanedustajana maallemme vaikeina murrosvuosina 1943—1951, toimien tästä ajasta yli puolitoista vuotta opetusministerinä Linkomiehen, Hackzellin ja Castrénin hallituksissa.

Ikivanhoilta ajoilta periytyvä, pohjoismaiselta perustalta kehittynyt oikeusjärjestyksemme ja kansaan juurtunut oikeudentaju olivat Kalle Kaupille pyhiä asioita. Niiden pohjalle oli, isiltä perityn uskon rinnalla, rakennettava isänmaan kehitys, yksilön lainalainen vapaus, valtiollisen elämän vakavuus ja maan talouden kehittäminen. Mieliinpainuneessa korkeakoulun lukuvuoden avajaispuheessaan vuonna 1958 Kalle Kauppi mm. lausui: "Olemme tottuneet vaatimaan, että yhteiskunnassa yllä-

pidettävän järjestyksen tulee tyydyttää meidän pohjoismaisen oikeuden perustalla kehittyntä vapauden ja oikeudentajuamme. . . . On aina muistettava, että vapaa oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksemme on meille suuri aarre, jolla on mittaamaton arvo — ja jonka kehittäminen on omissa käsissämme." Vuotta myöhemmin käsitellessään vastaavassa tilaisuudessa Suomen hallitusmuotoa, hän sanoi: ". . . valtiosääntömme on tahtonut turvata kansalaisille sellaisen määrän lainalaista vapautta, kuin kansaamme juurtuneen käsityksen mukaan pitää olla ihmisarvoa vastaavia elämisen edellytyksiä ja omapohjaista kulttuurin kehittämistä varten. . . . (Kansanvaltainen) järjestelmä vaatii sellaista kansalaismieltä, joka toiminnassa ja jokapäiväisessä elämässä suhtautuu oikealla tavalla yhteiskuntaan. Tähän kansalaismieleen sisältyy kunkin yksilön osalta tietoista ja vilpittömää myötävaikuttamista koko yhteiskunnan asioiden onnelliseen ja tarkoituksenmukaiseen kehittämiseen."

Kalle Kauppi oli vankkumaton laillisuusmies, joka näki kiihköttömien, maan ja yhteistä etua silmälläpitävien sovittelujen välttämättömyyden etsittäessä ratkaisuja eri mielipidesuuntien välillä. Mutta silloin, kun sovittelulle ei vaikeassa konfliktitilanteessa ollut sijaa, hän ei kuitenkaan käyttänyt oikeusjärjestystä kilpenään välttyäkseen henkilökohtaiselta kannanotolta, vaan tahtoi ja uskalsi tehdä omakohtaisen ratkaisun ja ottaa kannettavakseen vastuun seuraamuksineen.

Samalla kun vainajalle oli luonteenomaista lämmin humanisuus, suvaitsevaisuus ja valistunut liberalismi, hän pitäytyi omassa henkilökohtaisessa elämäntavassaan vankkumatta niihin periaatteisiin, jotka hän oli omaksunut. Sen vuoksi olivat sekä valtakunnallinen että erityisesti akateeminen raittiustyö hänen sydäntään lähellä. Hän uhrausi sille runsaasti aikaansa, työtä ja voimiaan. Juuri tämän työn äärestä tuoni korjasi satonsa.

Avarakatseisena, taitavana ja jo maalaispojasta asti kielitaidon merkityksen ymmärtäneenä Kalle Kaupin harrastukset veivät hänet mukaan myös kansainväliseen ja ennen kaikkea pohjoismaiseen yhteistyöhön. Hän osallistui aktiivisesti ja useaan otteeseen Parlamenttien välisen liiton sekä raittius- ja lakimieskokouksiin.

Keskeisimmän ja mittavimman, vainajalle itselleenkin varmaan rakkaimman osan elämäntyöstään hän kuitenkin suoritti Kauppa- ja korkeakoulun piirissä. Ennen siirtymistään täysinpalvelleena eläkkeelle viime kesänä hän ehti toimia 34 vuotta kauppaoikeuden professorin oppituen haltijana, niistä viisi vuotta vararehtorina ja kahteen otteeseen eli yhdentoista vuoden ajan rehtorina. Lukuisat ovat ne ylioppilaspolvet, jotka saivat nauttia hänen selkeää, eloisaa ja mukaansatempaavaa opetustaan ja joihin hän juurrutti ammattitaidon lisäksi itsekin syvästi

tuntemansa kunnioituksen maan perinnäistä oikeusjärjestystä ja sen merkitystä kohtaan.

Erityisen läheinen professori Kauppi oli niille meistä, jotka toimimme ylioppilaskunnassa hänen 11-vuotisen inspehtorikautensa aikana. Hänen kursailematon toverillisuutensa, joskus suorastaan ilkamoiva poikamaisuutensa, eivät kuitenkaan pienimmässäkään määrin vähentäneet pidettyä ja rakastettua inspehtoria kohtaan tunnettua arvontoa ja kunnioitusta. Nuoren ihmisen herkällä vaistolla varmaan tajusimme sen, mikä monelta varttuneemmalta ehkä jäi havaitsematta. Aavistimme, että Kalle Kaupin kepeä — joskus riehakaskin — leikillisuus pyrki peittämään syvemmän, vakavaan elämäkatsomukseen perustuvan pohjavireen. Tämä ei johtunut siitä, ettei hän olisi halunnut olla suora ja vilpittömän ystäviään kohtaan, vaan siitä, että hän varoi ja vieroksui pateettisuutta, itsetietoisuutta ja asenteellisuutta. Vastenmielisyys näitä epäaitoja piirteitä kohtaan ei kuitenkaan eikä tietenkään estänyt häntä kunnioittamasta, rakastamasta ja huolella vaalimasta perinteitä ja rituaalien arvokasta symboliikkaa.

Professori Kaupin ensimmäinen rehtorikausi sattui vaikeisiin sota-vuosiin 1939—1945. Suurta joustavuutta, ymmärtämystä ja viisautta osoittaen hän teki kaikkensa, jotta korkeakoulun työtä voitiin ylläpitää ja tarjota rintamalla oleville ylioppilaille opiskelumahdollisuudet siinä laajuudessa kuin se suinkin oli mahdollista. Vaikea aika ei myöskään estänyt häntä viemästä eteenpäin pitemmän tähtäimen suunnitelmia korkeakoulun kehittämiseksi. Hänen ensimmäisenä rehtorikautenaan sai uuden korkeakoulutalon tonttikysymys lopullisen ratkaisunsa ja talon piirustuskilpailu saatettiin onnelliseen päätökseen. Vuoden 1942 avajaispuheessaan hän myös jo kehittäjä ajatusta ekonomin opintojen muuttamisesta 3-vuotiseksi.

Professori Kaupin vararehtorikautena ja toisena rehtorikautena vaikiinutettiin Kauppakorkeakoulun jatkuvan työn ja kehityksen nykyinen perusta. Korkeakoulun uutta järjestysmuotoa luotaessa hän oli aktiivisesti mukana; sen perussäännöissä, järjestyssäännöissä ja kauppa-korkeakoulujen valtionapulaissa näkyvät hänen pitkälle tähtäävien ja selkeäpiirteisten ajatustensa sekä hänen terävän kynänsä pikkupiirteitä myöten huoliteltu jälki. Kalle Kauppi on ehkä selkeämmin, johdonmukaisemmin ja väsymättömämmin kuin kukaan toinen pyrkinyt kehittämään, tähdentämään ja tekemään tunnetuksi Kauppakorkeakoulun asemaa ja tehtäviä akateemiset mitat täyttävänä erikoiskorkeakouluna. Merkittävän osan tästä työstä hän suoritti korkeakoulukomitean jäsenenä sen viitoittaessa yleisen korkeakoulupolitiikan suuntaviivoja maassamme. Kauppakorkeakoulu on syvästi kiitollinen professori Kau-

pille hänen sen hyväksi tekemästään korvaamattoman arvokkaasta elämäntyöstä.

Me opettajatoverit tunnemme kipeästi Kalle Kaupin poismenon jättämän, vaikeasti täytettävän aukon. Kaipaamme hänessä lämminsydämistä, viisasta ja syvästi inhimillistä ystävää, kunnioitettua esimestä ja aulista auttajaa. Hänelle oli helppo puhua huolistaan ja häneltä voi aina kysyä neuvoa.

Osalleni tuli onni olla lähempänä Kalle Kauppia kuin useimmat muut opiskelijat ja työtoverit. Häneltä sain ylioppilaskuntaan tullessani inspehtorin lämpimän kädenpuristuksen tervetuliaisiksi. Sain nauttia hänen viisasta ja innostavaa opetustaan. Isällisesti hän kannusti ja opasti minua jatkamaan akateemisella uralla. Promoottorina hän painoi päähäni korkeimman akateemisen oppiarvon tunnuksen. Ja vain kolme kuukautta sitten sain häneltä vastaanottaa velvoittavan ja vaativan tehtävän hänen työnsä jatkajana. Nöyrä kiitollisuus ovat kalpeita sanoja. Parempiakaan en kuitenkaan löydä.

Maallisen vaelluksen ja ikuisuuden väliselle portille tultaessa ei ole tärkeintä, missä asemassa on toiminut eikä edes, mitä on tehnyt. Vaassa painaa vain se, minkä vuoksi on uurastanut, mitä on ollut ihmisenä ja minkä pysyvän hengen perinnön näin jälkeensä jättää.

Vihittyään kuusi vuotta sitten nuoret kauppatieteiden kandidaatit maistereiksi, Kalle Kauppi antoi promoottorina heille elämänohjeeksi lauseen: "Käykää puhtain aseihin kohti puhtaita päämääriä." Tämän vaikean periaatteen toteuttamisessa meille on ollut edelläkävijänä ja esikuvana nyt manan majoille mennyt opettaja, työtoveri ja ystävä. Kunnia hänen muistolleen.

KAUPPANEUVOS JUSSI MONONEN

* 11. IV 1888 † 24. I 1962

†

KAUPPANEUVOS JUSSI MONONEN

Tammikuun 24 päivänä 1962 poistui keskuudestamme Kauppakorkeakoulun valtuuskunnan jäsen, kauppaneuvos Jussi Mononen. Hän oli syntynyt Liperissä v. 1888 ja aloitti jo nuorena liikemiesuransa Joensuuissa. Hänen varsinaisen elämäntyönsä keskuukseksi muodostui kuitenkin Lahti, jonne hän v. 1920 perusti kenkäkaupan ja viittä vuotta myöhemmin jalkinetehtaan. Kenkäteollisuuden kehittämisen ohella hänen toimintansa suuntautui myös kirjapaino- ja kustannusosalalle hänen pääkaupungissa omistamansa yhtiön puitteissa.

Kauppaneuvos Mononen kuului niihin vanhemman liikemiespolven miehiin, jotka joutuivat omin päin opiskellen kehittämään itseään. Tästä huolimatta — tai ehkä juuri tästä syystä — hän oli lämmin korkeamman liikesivistyksen ystävä. Hän oli Liikesivistysrahaston kunniajäsen vuodesta 1944. Kauppakorkeakoulua ja sen opiskelijoita hän tuki monin tavoin sekä henkilökohtaisesti että perustamansa Sirkka ja Jussi Monosen Säätiön välityksellä.

Kauppakorkeakoulun valtuuskuntaan hän kuului sen perustamisesta v. 1950 alkaen kuolemaansa asti. Korkeakoulu muistaa kaivaten lämminsydämistä ja elämänmyönteistä ystävää.

KAUPPANEUVOS SAMULI ALBERT HARIMA

* 4. IX 1879 † 2. V 1962

†

KAUPPANEUVOS S. A. HARIMA

Toukokuun 2 päivänä 1962 päättyi Kauppakorkeakoulun kunniajäsenen, kauppaneuvos Samuli Albert Hariman pitkä ja rikas, yli 82-vuotinen elämäntaival. Hän oli eräs maamme itsenäisyyden ajan merkittävimmistä liikemiespersoonallisuuksista, tukkukaupan uranuurtaja, aineellisen ja henkisen viljelyn lämmin tukija sekä suomalaisen elinkeinoelämän ja yhteiskunnan aktiivinen luottamusmies.

Kauppakorkeakoulun valtuuskuntaan S. A. Harima kuului sen perustamisesta vuonna 1950 alkaen kuolemaansa asti. Korkeakoulun 50-vuotisjuhlien yhteydessä keväällä 1961 hänet kutsuttiin Kauppakorkeakoulun kunniajäseneksi.

Tässä yhteydessä on tarpeetonta ryhtyä tekemään yksityiskohtaisemmin selkoa Hariman elämänvaiheista, enempää kuin hänen suorittamaansa työstä ja sen tuloksista maamme elinkeinoelämän ja koko suomalaisen yhteiskunnan hyväksi. Todettakoon vain hänen työnsä ulottuneen laajalti myös tukkukaupan ja sen järjestötoiminnan rajojen ulkopuolelle ja suuntautuneen mm. pankkitoiminnan, laivanvarustuksen, liikenneilmailun ja sanomalehden kustannustoiminnan piiriin, samoin kuin maanpuolustuksen, kauppakamarilaitoksen ja Liikesivistysrahaston hyväksi.

Kauppaneuvos Hariman siunaustilaisuudessa Helsingin Vanhassa kirkossa toukokuun 10 päivänä luonnehti muistopuheen pitäjä, Kauppakorkeakoulun hallituksen puheenjohtaja, kauppat.tri Eino Hirvonen vainajan persoonallisuutta muun muassa seuraavin sanoin:

”Harvinaisen paljon maailmaa, elämää ja erilaisia ihmisiä nähnyt ja tuntenut Samuli Harima kaikessa avoimessa sydämellisyydessään ja kiinnostuneen ystävällisessä suhtautumisessaan kaikkiin ihmisiin oli

pohjimmaltaan voimakas tahtoihminen. Muutenhan hänen nauttimansa arvovalta ei olisi ollut mahdollinen. Hänellä oli selkeät käsitykset oikeasta ja väärästä, hyödyllisestä ja vahingollisesta. Hän ei sovitellut itsensä vuoksi, vaan asioiden, tavoitteiden ja päämäärien, joiden saavuttamista ja toteuttamista hän piti suurenkin vaivan arvoisena.”

Kunniajäsenensä, kauppaneuvos Hariman elämäntyön Kauppakorkeakoulu tulee säilyttämään kiitollisessa muistissaan.

I. Hallinto, opettajat sekä viran- ja toimenhaltijat 31. 5. 1962

Hallinto

Kauppakorkeakoulun kansleri

SUVIRANTA, BRUNO KAARLE, FT, Professori. 93; 53.

Valtuuskunta

Puheenjohtaja: WALDEN, JUUSO WALFRID, Ekon., Vuorineuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 07; 50.

Varapuheenjohtaja: VIIMA, EERO JALMARI, KTM, Vuorineuvos, Helsingin kauppakamarin valitsema. 07; 57.

AHLQVIST, ARMAS, VT, Ekon., Pankinjohtaja, Jyväskylän kauppakamarin valitsema. 97; 50.

AHLSTRÖM, BÖRJE BERTEL, Ekon., Konttoripäällikkö, Kotkan kauppakamarin valitsema. 11; 58.

ANGERO, TAUNO PIETARI, LaL, VT, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 08; 60.

ARO, EINO JOHANNES, MH, Johtaja, Pohjois-Karjalan kauppakamarin valitsema. 09; 59.

CALONIUS, OLLI SAKARI, Ekon., Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 11; 53.

EEROLA, NIILLO ARMAS, LaL, VT, Ylijohtaja, Riihimäen—Hyvinkään kauppakamarin valitsema. 07; 58.

HEINÄNEN, BERNHARD (PEKKA), FT, Professori, Kauppakorkeakoulun vararehtori. 04; 57.

HIRVONEN, EINO, KTK, KTT h.c., Liikesivistysrahaston valitsema. 02; (48) 51.

HÄYRINEN, ENSIO, Ekon., Kaupunginjohtaja, Mikkelin kauppakamarin valitsema. 11; 59.

KARKKILA, TORSTEN ERIK, Ekon., Toimitusjohtaja, Vaasan kauppakamarin valitsema. 18; 61.

KAUPPINEN, AULIS PIETARI, KTM, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 03; 50.

KEMPPAINEN, ONNI VEIKKO, Ekon., Toimitusjohtaja, Kemin kauppakamarin valitsema. 06; 56.

KORTE, TEPPO FREDRIK, KTM, Kaakkois-Suomen kauppakamarin valitsema. 19; 60.

KOSKELO, AARNE KAARLO, KTM, Pääkonsuli, Liikesivistysrahaston valitsema. 00; 61.

KURIKKA, HEIKKI OLAVI, Ekon., Toimitusjohtaja, Etelä-Pohjanmaan kauppakamarin valitsema. 19; 61.

KUUSINEN, KALLE JUHO PETTER, Kauppakorkeakoulun kunniajäsen, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 89; 56.

KUUSTERÄ, ANDERS GUSTAF, Ekon., Toimitusjohtaja, Kanta-Hämeen kauppakamarin valitsema. 05; 59.

LIPSANEN, ERKKI AUGUST, Ekon., Kauppaneuvos, Porin kauppakamarin valitsema. 11; 50.

LUUMI, VÄINÖ OLAVI, Ekon., Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 01; 51.

MÄLKIÄ, AARNE, Toimitusjohtaja, Länsi-Uudenmaan kauppakamarin valitsema. 00; 53.

NIKLANDER, KARL ALWAR, KTT h.c., Kauppakorkeakoulun kunniajäsen, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 75; (16) 50.

PENTTILÄ, ONNI ANTERO, Ekon., VT, Toimitusjohtaja, Lahden kauppakamarin valitsema. 15; 62.

RAADE, TAUNO UOLEVI, Ekon., Dipl.ins., Toimitusjohtaja, Turun kauppakamarin valitsema. 12; 61.

RAIKKALA, ARMAS ARVI WILHO, Ekon., Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 96; 50.

RANNIKKO, ONNI KAARLO OLAVI, Ekon., Kanslianeuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 03; 59.

RUUSKANEN, LAURI PIETARI, Kauppaneuvos, Tampereen kauppakamarin valitsema. 93; 50.

TAKKI, UUNO KRISTIAN, KTK, LaL, KTT h.c., Vuorineuvos, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 01; (47) 50.

TOIKKA, OSMO AKSELI, FM, KTK, Pohjoismaiden Yhdyspankin toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 00; 56.

TOIVONEN, AARNE LEONARD, Ekon., Kauppaneuvos, Oulun kauppakamarin valitsema. 94; 50.

VAINIO, EVALD, Kauppaneuvos, Keski-Pohjanmaan kauppakamarin valitsema. 98; 53.

VAINIO, VALDE ANTON, KTM, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 01; 59.

VARANKO, ERKKI VILHO PERTTELI, KTM, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 04; 54.

VARTAINEN, OSMO JOHANNES, Ekon., Konsuli, Kuopion kauppakamarin valitsema. 10; 50.

WIHERHEIMO, TOIVO ANTERO, FM, Ministeri, Keskuskauppakamarin yliasiamies, Keskuskauppakamarin valitsema. 98; 58.

WIHURI, ANTTI TAAVETTI, KTT h.c., Merenkulkuneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 83; (38) 50.

VIRKKUNEN, JOHAN HENRIK, KTT, KHT, Professori, Kauppakorkeakoulun rehtori. 17; 61.

VIRKKUNEN, MATTI SAMULI, VT, Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja, Turun Yliopiston kunniajäsen, Liikesivistysrahaston valitsema. 08; 50.

VIRTANEN, ARTTURI JULIUS, Ekon., Kauppaneuvos, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 90; 50.

VÄRYNEN, TAUNO VEIKKO, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 11; 59.

Hallitus

Puheenjohtaja: HIRVONEN, EINO, KTK, KTT h.c. 02; (46) 50.

Varapuheenjohtaja: VIRKKUNEN, MATTI SAMULI, VT, Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja. 08; 50.

CALONIUS, OLLI SAKARI, Ekon., Toimitusjohtaja. 11; 50.

HEINÄNEN, BERNHARD (PEKKA), FT, Professori, Kauppakorkeakoulun vararehtori. 04; 57.

VIRKKUNEN, JOHAN HENRIK, KTT, KHT, Professori, Kauppakorkeakoulun rehtori. 17; 61.

KIRVES, LAURI KALERVO, KTM, Toimitusjohtaja. 14; 50.

NURMELA, ILMO OLAVI, KTM, Vuorineuvos, Toimitusjohtaja. 03; 54.

SAARINEN, SEVERI MIKAEL, Ekon., Kauppaneuvos, Toimitusjohtaja. 05; 50.

SOHLBERG, JORMA OLAVI, VT, Vuorineuvos, Toimitusjohtaja. 08; 60.

Rehtori

VIRKKUNEN, JOHAN HENRIK

Professori

Opettajaneuvoston, Laajennetun opettajaneuvoston ja Opettajakunnan puheenjohtaja.

Rehtori elokuun 1 p:stä 1961.

Vararehtori

HEINÄNEN, BERNHARD (PEKKA)

Professori

Vararehtori kesäkuun 1 p:stä 1957.

Kauppakorkeakoulun Kannatusosakeyhtiö**Johtokunta**

Puheenjohtaja Alvar Niklander, jäsenet herrat Eino Hirvonen, Matti Virkkunen, Lauri Kirves, Olli Calonius, Severi Saarinen, Ilmo Nurmela, Pekka Heinänen ja Henrik Virkkunen.

Opettajakunta**Varsinaiset professorit**

RANINEN, HUUGO VALTTER, KTL, LaT. (Liiketaloustiede II). 99; 39.

SAARIO, MARTTI KAARLO, KTT. (Liiketaloustiede I). 06; 48.

HEINÄNEN, BERNHARD (PEKKA), FT, Helsingin yliopiston dosentti. (Kemia ja tavaerooppi). 04; 50.

TAMMINEN, MIKKO KUSTAA, FT. (Kansantaloustiede). 13; 50.

VIRKKUNEN, JOHAN HENRIK, KTT, KHT, (Liiketaloustiede I). 17; 55.

KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTT. (Liiketaloustiede, opetus-alana markkinointi ja jakelutalous). 19; 59.

HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT. (Liiketaloustiede). 22; 60.

MATTLA, KAARLO SAKARI, FT. (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 15; 60.

TELARANTA, KAARLO ARMAS, LaT, Helsingin yliopiston dosentti. (Kauppa-oikeus). 15; 62.

Kansantaloustieteen toinen professorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut VAIVIO, FEDI LENNART, KTT, Dosentti.

Kauppa-oikeuden toinen professorinvirka on täyttämättä. Sitä ovat hoitaneet TELARANTA, KAARLO ARMAS, LaT, professori ja AALTONEN, AIMO OLAVI, LaT, Turun kauppakorkeakoulun professori.

Talousmaantieteen professorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut JAATINEN, STIG TYRGIL, HJALMARSON, FT, Apulaisprofessori.

Apulaisprofessorit

JAATINEN, STIG TYRGIL, HJALMARSON, FT, Helsingin yliopiston dosentti. (Talousmaantiede). 18; 59.

Talousmatematiikan ja tilastotieteen apulaisprofessorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut oman virkansa ohella MATTLA, KAARLO SAKARI, FT, Professori, avustajanaan MANNINEN, JOUKO JUHA, FT, Assistentti.

Dosentit

KAITILA, ESA HEIKKI, FT, (Liiketaloustiede I). 09; 46. Vapautettuna luennoimisvelvollisuudesta.

ALANEN, AULIS JOHANNES, FT, Yhteiskunnallisen Korkeakoulun professori, Helsingin yliopiston dosentti. (Taloushistoria). 06; 54. Vapautettuna luennoimisvelvollisuudesta.

TARKIAINEN, TUTTU VILJO, FT, Yhteiskunnallisen Korkeakoulun professori. (Valtio-oppi). 12; 54.

ROSSI, TARU REINO KAI, FT. (Kansantaloustiede). 19; 58. Vapautettuna luennoimisvelvollisuudesta.

HAKAMIES, REINO SEVERI, FT, Lehtori. (Romaaninen filologia). 17; 58.

LINDGREN, KAJ BRYNOLF, FT, Lehtori. (Saksan kieli ja kirjallisuus). 22; 58.

RAINIO, KULLERVO, FT, (Psykologia). 24; 58. Vapautettuna luennoimisvelvollisuudesta.

PENTTILÄ, ERKKI AULIS, FT, Lehtori. (Englannin kieli ja kirjallisuus). 08; 58.

RANTAVAARA, IRMA IRENE, FT, Lehtori. (Englannin kieli ja kirjallisuus). 08; 58. Vapautettuna luennoimisvelvollisuudesta.

AALTONEN, AIMO OLAVI, KTM, LaT, (Kauppa-oikeus). 19; 58.

VAIVIO, FEDI LENNART, KTT, Lehtori. (Kansantaloustiede). 27; 60.

LOUHIJA, JARI ALBIN, FT, Lehtori. (Suomen kieli ja tyylioppi). 08; 60.

ERÄMETSÄ, ERIK HARALD, FT, Lehtori. (Saksan kieli ja kirjallisuus). 19; 62.

Lehtorit

RANTAVAARA, IRMA IRENE, FT, Kauppakorkeakoulun ja Helsingin yliopiston dosentti. (Englannin kieli). 08; 45. Virasta vapaa.

PENTTILÄ, ERKKI AULIS, FT, Dosentti. (Englannin kieli). 08; 48.
 LOUHIJA, JARI ALBIN, FT, Dosentti. (Kotimaiset kielet). 08; 48.
 TERÄS, JALMARI JOHANNES (HANNU), FM. (Saksan kieli). 07; 49.
 HAKAMIES, REINO SEVERI, FT, Dosentti. (Ranskan kieli). 17; 50.
 PUUKARI, ARVO LAURI JOHANNES, KTL. (Myynti- ja mainosoppi).
 12; 53.

VAIVIO, FEDI LENNART, KTT, Dosentti. (Kansantaloustiede). 27; 54.
 Virasta vapaa.

LINDGREN, KAJ BRYNOLF, FT, Dosentti, Helsingin yliopiston apu-
 laisprofessori. (Saksan kieli). 22; 54.

ERÄMETSÄ, ERIK HARALD, FT, Kauppakorkeakoulun ja Helsingin yli-
 opiston dosentti. (Englannin kieli). 19; 55.

SEVELIUS, MARTIN, FM. (Ruotsin kieli). 13; 55.

VIERIKKO, ERKKI, FK. (Espanjan kieli). 24; 56.

JUTILA, JUKKA HELJO, FM. (Kemia ja tavaraoppi). 23; 57.

KALLIONIEMI, SOLMU OUTERI, FM. (Pikakirjoitus). 13; (36) 57.

AHLSTEDT, KARL LEO, KTL. (Liiketaloustiede II). 29; 61.

SÄARSALMI, MEERI MARJATTA, KTK, D.B.A. (Liiketaloustiede II).
 23; 61.

TUOMINEN, RISTO KALEVI, KTL. (Liiketaloustiede II). 19; 61.

Venäjän kielen lehtorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut
 LYYTINEN, ARVO ERKKI, Eversti evp. 91; 49.

Englannin kielen neljäs lehtorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoita-
 nut BINHAM, PHILIP FRANK, MA. 24; 53.

Saksan kielen kolmas lehtorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut
 VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST JOSEPH CURTSON, FK. 23; 53.

Liiketaloustiede I:n lehtorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut
 LAMPPU, AILI IRJA, KTM, Assistentti. 21; 59.

Liiketaloustiede I:n lehtorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut
 KONTKANEN, LAURI, KTM. 20; 61.

Ruotsin kielen toinen lehtorinvirka on täyttämättä.

Opettajat

HANGASJÄRVI, RUTH ANNA KATARIINA. (Konekirjoitus). 99; 45.
 PEITSO, JUKKA TAPANI, FM, MA. (Espanjan ja portugalilainen kieli). 17; 51.
 NORKO-TURJA, ELVI SIRKKA-LIISA, FM. (Englannin kieli). 11; (49) 52.
 NENONEN, AARRE VIILHO, FL. (Ruotsin kieli). 17; 53.
 VUORINEN, ELSA MARIA, FM. (Englannin kieli). 08; 54.
 LAINE, NAIMI, FM. (Saksan kieli). 04; 55.
 HONI, MARTTA ELISABET, FM. (Ruotsin kieli). 07; 56.

PULKKINEN, KYÖSTI JOHANNES, KTM. (Konttorityöt ja -tekniikka).
 21; 57.

MÄRTENSON, OTTO BÖRJE, FM. (Ruotsin kieli). 07; 57.

NIKOLOWSKI, FERODORO MAX OTTO, FT. (Saksan kieli). 17; 57.

NURMINEN, LAILA MARIA, FM. (Englannin kieli). 11; 59.

KAREOJA, SIRKKA-LIISA, FM. (Ranskan kieli). 28; 59.

HAUTALA, KUSTAA AADOLF, FT. (Taloushistoria). 05; 60.

BRADLEY, DAVID, BA, BS, MD. (Englannin kieli). 15; 60.

HAKKARAINEN, HILKKA, FM. (Ruotsin kieli). 16; 60.

HAVUKKALA, JAAKKO, FL. (Talousmaantiede). 23; 60.

SARIO, HILKKA MIRJA INKERI, FM. (Englannin kieli). 20; 61.

BURSTEIN, MIRIAM, MA. (Englannin kieli); 61.

SAVINEN, SEPPO TAPIO, Ekon. (Suomenkielinen kauppakirjeenvaihto).
 33; 61.

Assistentit

MANNINEN, JOUKO JUHA, FT. (Talousmatematiikka). 28; 54. Virasta
 vapaa.

SÄRKISILTA, MARTTI SAKARI, KTM. (Liiketaloustiede II). 28; 55.

LAMPPU, AILI IRJA, KTM. (Liiketaloustiede I). 21; 55. Virasta vapaa.

ARTTO, EERO VEIKKO, KTM. (Liiketaloustiede I). 30; 56.

SARAKONTU, MATTI VELI, KTM. (Kansantaloustiede). 33; 58.

CASTRÉN, KARI ZACHRIS, KTM. (Kansantaloustiede). 29; 60.

PEKKANEN, RAIMO OSKARI, LaL, VT. (Kauppaoikeus). 27; 61.

GRANFELT, JARMO ALLAN, KTM. (Liiketaloustiede II). 32; 60.

VIHERSAARI, JUKKA KUSTAA, KTM. (Liiketaloustiede II). 29; (58) 61.

JAHNUKAINEN, MIikka ALEKSI, VTM. (Talousmatematiikka ja tilas-
 totiede). 37; 62.

Vt. RUUHELA, REIJO TUOMAS, Ekon. (Liiketaloustiede I). 35; 60.

Vt. HAKALA, PIRKKO SINIKKA, Ekon. (Liiketaloustiede I). 36; 60.

Vt. OKKONEN, URPO ANTERO, Ekon. (Liiketaloustiede II). 34; 60.

Vt. GUSTAFSSON, KAJ MAURITZ, Ekon. (Liiketaloustiede II). 37; 61.

Vt. WOIVALIN, PENTTI KALEVI, LuK. (Talousmatematiikka ja tilas-
 totiede). 38; 61.

Vt. LARMOLA, EERO ANTERO, Ekon. (Liiketaloustiede). 37; 61.

Vt. KORPELA, ASKO JUHANI, Ekon. (Kansantaloustiede). 37; 61.

Vt. SUOMELA, LAURI, LaL, VT. (Kauppaoikeus). 25; 62.

Vt. HAKALA, Eeva ESTERI, Kartografi. (Talousmaantiede). 26; 61.

Eläkkeellä olevat opettajat ja virkailijat

KEKKONEN, SAIMA, konekirjoituksen opettaja. 79; sai eläkkeen 45.

FORSBERG, NAIMA VIKTORIA, englannin kielen lehtori. 84; täysinpalv. 48.

VIRTANEN, NIILLO PAAVO, FM, kirjastonhoitaja. 05; sai eläkkeen 56.

HILDÉN, BROR ERIK, FM, saksan kielen lehtori. 84; täysinpalv. 54.

KIVIKOSKI, ERNST ENSIO, talousmatematiikan professori. 91; täysinpalv. 58.

Viran- ja toimenhaltijat

Korkeakoulun sihteeri ja taloudenhoitaja

TARPILA, OLLI PERTTI, VT. 19; 51.

Kanslerin sihteeri

VAIVIO, FEDI LENNART, KTT. 27; 59.

Kanslia

TASKINEN, ELLI MARIA, VTM, Kamreeri. 06; 50.

MÄKIPÄÄ, SYLVI ANNA-KRISTINA, Kanslisti. 05; 50.

BORG, TAIMI ELINA, Kanslisti. 25; 50.

KAARTOTIE, ARJA AINIKKI, Kanslisti. 19; 52.

LUUKKANEN, LISA MARITA SOFIA, Kanslisti. 20; 59.

KAINULAINEN, HELKA TUULIKKI, Kanslisti. 15; 61.

Kirjasto

NURKKALA, AINO LEMPI LAHJA, VTM, Kirjastonhoitaja. 04; (27) 60.

WEGELIUS, PIRKKO ONERVA, FK, Kirjaston amanuenssi. 29; (51) 60.

TAMMINEN, KAISA KYLLIKKI, FM, Kirjaston amanuenssi. 22; 60.

RUOKONEN, KYLLIKKI AINO ANNELI, FM, Kirjaston amanuenssi. 33; 60.

VAISTO, ERKKI YRJÖ, HOK, Kirjaston amanuenssi. 35; 61.

HIMANEN, MIRJA, Konekirjoittaja. 20; 62.

LEHTONEN, RITVA TYTTI ILONA, Kirjastoapulainen. 42; 60.

Laboratorio

KAINULAINEN, YRJÖ, Laboratoriomestari. 16; 53.

MYLLYRINNE, SULO KULLERVO, Laboratorioapulainen. 36; 51.

Vahtimestarit

NURMI, AARNE ANSHELM, Ylivahtimestari. 96; 50.

SUNDSTRÖM, JOHAN EDVIN, Vahtimestari. 15; 53.

TUPPURAINEN, UNO ANDERS, Vahtimestari. 31; 56.

Puhelinkeskus

TÖTTERMAN, KAARINA ELISABET, Keskuksenhoitaja. 19; 50.

Konemestari ja talonmies

TÖTTERMAN, JOHAN GUNNAR, Konemestari. 16; 50.

SUKAVA, YRJÖ LENNART, Talonmies. 25; 54.

II. Yleisiä tietoja

Opiskelijain lukumäärä

Heinäkuun 31 päivänä 1961 päättyneen hakuajan kuluessa korkeakoulun varsinaisiksi oppilaiksi pyrki 858 ylioppilasta (edellisenä vuonna 761), joista ensisijaisesti ekonomin tutkinnon suorittajiksi 478 (miehiä 299, naisia 179) ja kirjeenvaihtajan tutkinnon suorittajiksi 380 (joista miehiä 1, naisia 379). Hakijoista hyväksyttiin yhteensä 437 eli 50,9 %. Hyväksytyistä oli ekonomin tutkintoa opiskelevia 276, niistä miehiä 178 ja naisia 98, sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa opiskelevia 161 (kaikki naisia). Lisäksi hyväksyttiin, kuulustelun jälkeen, ekonomin tutkintoa suorittamaan merkonomi, joka ei ollut suorittanut ylioppilastutkintoa. Hyväksytyistä aloitti opiskelun 380 henkilöä. Kertomusvuoden päättyessä oli korkeakoulussa ensimmäistä loppututkintoa varten opintoja harjoittavia oppilaita yhteensä 1144, edellisen vuoden vastaavan luvun ollessa 1088.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon suorittajiksi on kertomusvuoden aikana hyväksytty 74 henkilöä, joista ekonomeja 65, dipl.insinöörejä 6 ja lainopin kandidaatteja 1. Ekonomin, kirjeenvaihtajan ja kauppat.kandidaatin tutkintoa varten opiskelevia oli lukuvuoden lopussa yhteensä 1374. Lukuvuoden päättyessä oli kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskelevia 230; edellisen lukuvuoden päättyessä vastaava luku oli 212.

Ylimääräiseksi tai kuuntelijaoppilaaksi on hyväksytty 7 henkilöä.

Kertomusvuoden aikana on ekonomin tutkinnon suorittanut 132 opiskelijaa, kirjeenvaihtajan tutkinnon 63 opiskelijaa, kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon 13 henkilöä.

Kanslerin ja rehtorin toimet

Kanslerina on koko lukuvuoden ajan toiminut prof. *Bruno Suviranta*. Koska hänen toimikautensa päättyi toukokuun 31 päivänä 1962, laajennettu opettajaneuvosto kokoontui huhtikuun 11 päivänä suorittaakseen ehdollepanon viran täyttämiseksi 5-vuotiskaudeksi 1962—1967.

Ensimmäiselle ehdokassijalle laajennettu opettajaneuvosto asetti viran nykyisen haltijan, prof. *Suvirannan*, toiselle sijalle professori, FT *Ernst Ensio Kivikosken*. Kokouksessaan huhtikuun 18 päivänä korkeakoulun hallitus valitsi kansleriksi toukokuun 31 päivänä 1967 päättyväksi toimiajaksi prof. *Bruno Suvirannan*. Tasavallan presidentti vahvisti vaalin toukokuun 18 päivänä.

Kuten edellisessä vuosikertomuksessa on mainittu, rehtori *Kalle Kaupille* oli myönnetty täysin palvelleena ero kauppaoikeuden professorinvirasta sekä siitä johtuen samalla rehtorintoimesta elokuun 1 päivästä 1961 lukien ja rehtoriksi mainitusta päivästä lukien oli nimitetty professori *Henrik Virkkunen*. Rehtorina on niinmuodoin ollut elokuun 1 päivään 1961 saakka professori *Kalle Kauppi* ja mainitusta päivästä lukien professori *Henrik Virkkunen*. Vararehtorina on koko lukuvuoden ollut professori *Pekka Heinänen*.

Kauppakorkeakoulun hallintoa koskevia tapahtumia

Valtuuskunta

Korkeakoulun valtuuskunta on kertomusvuoden aikana kokoontunut kaksi kertaa.

Syyskokouksessaan marraskuun 22 p:nä valtuuskunta hyväksyi talousarvion vuodeksi 1962. Hallituksen jäseneksi tammikuun 1 p:nä 1962 alkavaksi kolmivuotiskaudeksi se valitsi uudelleen erovuorossa olevan jäsenen KTM, KTT h.c. *Eino Hirvosen*. Virallisten asiain käsittelyn päätyttyä rehtori kertoi valtuuskunnan edellisen kokouksen jälkeen tapahtuneista virkanimityksistä ja erinäisistä muista korkeakoulua koskevista seikoista. Välittömästi kokouksen päätyttyä korkeakoulun sihteeri, VT *Olli Tarpila* esitelmöi ekonomin tutkintoon ja sen opetussuunnitelmaan viime vuosina tehdyistä muutoksista.

Vuosikokouksessaan maaliskuun 22 p:nä 1962 valtuuskunta valitsi puheenjohtajakseen v:ksi 1962 kauppaneuvos, KTT h.c. *Alwar Niklanderin* tilalle, joka oli pyytänyt vapautusta puheenjohtajan tehtävästä, tähänastisen varapuheenjohtajan, vuorineuvos *J. W. Waldenin* ja varapuheenjohtajakseen vuorineuvos, KTM *Eero Viiman*. Hallituksen vuosikertomus hyväksyttiin, korkeakoulun tilinpäätös vahvistettiin ja hallitukselle myönnettiin yksimielisesti vastuuvapaus. Vuoden 1962 tilejä tarkastamaan valittiin uudelleen entiset tilintarkastajat: professori *Martti Saario*, johtaja, KTM, KHT *Tyko Vanhala* sekä KTM, KHT *Olle V. Salmi*, jonka viimeksimainitun tehtävänä on toimia myös valvontatarkastajana. Varatilintarkastajiksi valittiin samoin entiset, nimittäin

kauppaneuvos, KTM *Aulis Kauppinen* ja kauppaneuvos, ekonomi *Arvi Raikkala*. Rehtori *Virkkunen* esitti selonteon korkeakoulun toiminnasta syyskokouksen jälkeiseltä ajalta. Välittömästi kokouksen päätyttyä lehtori *Arvo Puukari* esitelmöi myynti- ja mainosopin opetuksesta Kaupparokkeakoulussa.

Valtuuskunnan kokoonpanossa on tapahtunut toimintavuoden aikana seuraavat muutokset. Niistä jäsenistä, jotka tammikuun 1 päivänä joutuivat erovuoroon ovat asianomaiset järjestöt valinneet uudelleen valtuuskunnan jäseniksi kolmivuotiskaudeksi 1962—1964 seuraavat: metsänhoitaja *Eino J. Aron* (Pohjois-Karjalan kauppakamari), toimitusjohtaja *Olli Caloniuksen* (Liikesivistysrahasto), kauppaneuvos *S. A. Hariman* (Liikesivistysrahasto), hänen kuoltuaan 2. 5. 1962 ei tilalle ole vielä valittu jäsentä, kaupunginjohtaja *Ensio Häyrisen* (Mikkelin kauppakamari), toimitusjohtaja *Veikko Kemppaisen* (Kemin kauppakamari), pääkonsuli *Aarne Koskelon* (Liikesivistysrahasto), toimitusjohtaja *Anders Kuusterän* (Kanta-Hämeen kauppakamari), kauppaneuvos *Erkki Lipsasen* (Porin kauppakamari), toimitusjohtaja *Aarne Mälkiän* (Länsi-Uudenmaan kauppakamari), kauppaneuvos *Arvi Raikkalan* (Liikesivistysrahasto), kanslianeuvos *Onni Rannikon* (Liikesivistysrahasto), kauppaneuvos *Lauri Ruuskasen* (Tampereen kauppakamari), vuorineuvos *Uuno Takin* (Liikesivistysrahasto), kauppaneuvos *Evald Vainion* (Keski-Pohjanmaan kauppakamari), toimitusjohtaja *Valde Vainion* (Liikesivistysrahasto), toimitusjohtaja *Erkki Varangon* (Liikesivistysrahasto), pääjohtaja *Matti Virkkusen* (Liikesivistysrahasto) ja kauppaneuvos *Tauno Väyrysen* (Liikesivistysrahasto). Lahden kauppakamari on valinnut edustajakseen edesmenneen kauppaneuvos *Jussi Monosen* tilalle hänen jäljelläolevaksi toimikaudekseen eli vuoden 1962 loppuun toimitusjohtaja, VT, ekonomi *Onni Penttilän*.

Hallitus

Hallitus on kertomusvuoden aikana kokoontunut 7 kertaa. Perussääntöjen 20 §:n mukaisesti se on käsitellyt pääasiallisesti korkeakoulun hallintoon kuuluvia taloudellisia asioita. Kokouksessaan helmikuun 7 p:nä hallitus valitsi puheenjohtajakseen v:ksi 1962 edelleen toimitusjohtaja, KTK, KTT h.c. *Eino Hirvosen* ja varapuheenjohtajakseen samoin edelleen pääjohtaja, VT *Matti Virkkusen*. Niistä asioista, joita hallituksen kokouksissa on käsitelty, kerrotaan eri yhteyksissä tässä kertomuksessa.

Opettajaneuvosto

Opettajaneuvosto on lukukausien aikana kokoontunut eräitä poikkeuksia lukuunottamatta joka toinen perjantai. Lisäksi on pidetty tarvittaessa muina aikoina kokouksia, mm. elokuussa uusien oppilaiden valitsemista varten. Päätökset, joita on kokouksissa tehty ja toimenpiteet, joita on suoritettu, tulevat suurelta osalta selostetuiksi eri asiain yhteydessä tässä kertomuksessa.

Virat ja toimet

Professorin virat

Kuten edellisessä vuosikertomuksessa mainittiin, päättyi kansantaloustieteen toisen professorinviran hakijoille, jotka olivat professori, VTT *Osmo Jaskari*, dosentti, KTT *Fedi Vaivio* sekä eräs henkilö, joka ei halua nimeänsä julkisuuteen, myönnetty pätevyysaika huhtikuun 4 päivänä 1962. Asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijoiden tiedellisestä pätevyydestä opettajaneuvosto pyysi professori *Gösta Mickwitzin*, professori *Lars Wahlbeckin* ja pankinjohtaja, FT *Reino Rossin*.

Avoinna olleen kauppaoikeuden toisen professorinviran, jossa hakijoina olivat professori *Aimo O. Aaltonen* ja dosentti *K. A. Telaranta*, hakijoille myönnetty pätevyysaika oli päättynyt tammikuun 19 päivänä 1960. Asiantuntijoiden, jotka olivat professorit *A. R. Heikonen*, *Curt Olsson*, *Aarne Rekola* ja *Simo Zitting*, lausuntojen saavuttua hakijat *Aaltonen* ja *Telaranta* pitivät näyteluentonsa lokakuun 27 p:nä 1961. Tämän jälkeen opettajaneuvosto kokouksessaan marraskuun 17 p:nä 1961 samalla kun se viidellä äänellä kolme vastaan katsoi, ettei hakija *Aaltosella* ole viran edellyttämää kelpoisuutta, yksimielisesti julisti hakija *Telarannan* kelpoiseksi kauppaoikeuden professorinvirkaan sekä asetti hänet siihen ehdolle.

Tästä opettajaneuvoston päätöksestä hakija *Aaltonen* valitti kanslerille, joka pyysi valituksesta opettajaneuvoston lausunnon. Kokouksessaan tammikuun 12 päivänä 1962 opettajaneuvosto edelleen viidellä äänellä kolme vastaan lausuntonaan ilmoitti, ettei sen mielestä valitus antanut aihetta opettajaneuvoston marraskuun 17 päivänä 1961 tekemän päätöksen muuttamiseen. Kansleri hylkäsi tammikuun 24 päivänä 1962 tekemällään päätöksellä hakija *Aaltosen* valituksen ja nimitti dosentti, lakitieteen tohtori *Kaarlo Armas Telarannan* kauppaoikeuden professoriksi. Professori *Telaranta* astui virkaansa pitämällä huhtikuun 13 päivänä 1962 julkisen esitelmän aiheesta: "Lain tulkinnasta".

Niinkuin mainittiin jo edellisessä vuosikertomuksessa päättyi talousmaantieteen professorinviran hakijoille, jotka ovat apulaisprofessori, FT *Stig Jaatinen*, professori, FT *Auvo Säntti* ja eräs henkilö, joka ei halunnut nimeänsä julkisuuteen, myönnetty pätevytymisaika maaliskuun 20 päivänä 1962. Asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijoitten tieteellisestä pätevyydestä opettajaneuvosto pyysi Rotterdamin kauppakorkeakoulun täysinpalvellutta professoria *Wilhelm Boermania*, Oslon yliopiston professoria *Fritjov Isachsenia* sekä professori *Helmer Smedsiä*.

Kauppaoikeuden professorinviran, joka oli kuten viime vuosikertomuksessa mainittiin, tullut avoimeksi professori *Kalle Kaupin* erottua täysinpalvelleena elokuun 1 p:nä 1961, ainoa hakija professori *Aimo O. Aaltonen* peruutti hakemuksensa toukokuun 19 p:nä 1962. Virkaa ei ole vielä julistettu uudelleen haettavaksi. Virkaa hoitamaan syyslukukauden 1961 alusta lukien toistaiseksi on määrätty professori *K. A. Telaranta* oman toimensa ohella ja professori *Aimo O. Aaltonen* yhdessä puoliksi kumpikin.

Apulaisprofessorin virat

Talousmatematiikan ja tilastotieteen apulaisprofessorin viran ainoalle hakijalle FT *Jouko Manniselle* myönnetty lisäpätevytymisaika päättyi kuten viime vuosikertomuksessa jo mainittiin, huhtikuun 4 päivänä 1962. Hakija Manninen peruutti hakemuksensa huhtikuun 13 päivänä 1962. Päätöksellään huhtikuun 27 p:ltä 1962 kansleri antoi suostumuksensa siihen, että edelleen avoimeksi jäänyt talousmatematiikan ja tilastotieteen apulaisprofessorin virka saadaan julistaa uudelleen haettavaksi vasta syyslukukauden 1962 alussa.

Dosentintoimet

Dosentit *Esa Kaitila*, *Aulis Alanen*, *Reino Rossi*, *Kullervo Rainio* ja *Irma Rantavaara* ovat saaneet lukuvuodeksi 1961—62 vapautuksen dosentin luennoimisvelvollisuudesta.

Opettajaneuvoston kokouksessa huhtikuun 13 p:nä 1962 esitettiin lehtori, FT *Erik Erämetsän* anomus, että hänet nimitettäisiin saksan kielen ja kirjallisuuden dosentiksi. Hakijan tieteellistä pätevyyttä arvostelemaan pyydettiin professorit *Pekka Katara* ja *Emil Öhman*. Sittenkun hakija huhtikuun 27 p:nä oli pitänyt näyteluennon ja asiantuntijain puoltavat lausunnot oli esitetty, opettajaneuvosto kokouksessaan toukokuun 11 p:nä julisti tri *Erämetsän* kelpoiseksi mainittuun dosentin toimeen. Päätöksellään toukokuun 19 p:nä kansleri nimitti tri *Erämetsän* saksan kielen ja kirjallisuuden dosentiksi.

Opettajaneuvoston kokouksessa toukokuun 19 p:nä esitettiin KTT *Jouko Paakkasen* anomus, että hänet nimitettäisiin kansantaloustieteen dosentiksi. Hakijan tieteellistä pätevyyttä arvostelemaan pyydettiin professorit *Mikko Tamminen* ja *Gösta Mickwitz*.

Lehtorinvirat, muut opettajantehtävät ja assistentintoimet

Kuten edellisessä vuosikertomuksessa mainittiin oli opettajaneuvosto toukokuun 12 p:nä 1961 asettanut KTL, *Leo Ahlstedtin* ensimmäiselle sijalle ja KTK, DBA *Meeri Saarsalmen* toiselle sijalle edelleen avoinna oleviin kolmeen liiketaloustiede II:n lehtorinvirkaan sekä katsonut ettei hakija KTL, *Risto Tuomisella* ole virkojen edellyttämää kelpoisuutta. Tästä opettajaneuvoston päätöksestä hakija Tuominen valitti kanslerille. Kanslerin pyydettyä valituksesta lausuntoa opettajaneuvostolta, opettajaneuvosto kokouksessaan elokuun 10 p:nä 1961 seitsemällä äänellä neljää vastaan katsoi, ettei valituskirjelmä anna aihetta opettajaneuvoston toukokuun 12 p:nä 1961 tekemän päätöksen muuttamiseen. Syyskuun 9 p:nä 1961 tekemällään päätöksellä kansleri julisti KTL, *Risto Tuomisen* hänen valituksensa johdosta kelpoiseksi liiketaloustiede II:n lehtorin virkoihin ja palautti kaikkien kolmen lehtorinviran täyttämisen opettajaneuvostolle uutta ehdollepanoa varten. Opettajaneuvosto toimitti uuden ehdollepanon syyskuun 22 p:nä ja asetti tällöin yksimielisesti ehdolle kaikkiin kolmeen avoinna olevaan liiketaloustiede II:n lehtorinvirkaan ensimmäiselle sijalle KTL, *Leo Ahlstedtin*, toiselle sijalle KTK, DBA *Meeri Saarsalmen* ja kolmannelle sijalle KTL, *Risto Tuomisen*. Päätöksellään lokakuun 31 p:nä kansleri nimitti KTL, *Leo Ahlstedtin* ja KTK, DBA *Meeri Saarsalmen* ja päätöksellään marraskuun 13 p:nä 1961 KTL, *Risto Tuomisen* liiketaloustiede II:n lehtoriksi.

Liiketaloustiede I:n kaksi lehtorinvirkaa, joiden haettavaksi julistamisen siirtämiseen syyslukukauden 1961 alussa tapahtuvaksi kansleri oli antanut suostumuksensa toukokuun 25 p:nä 1961, julistettiin haettavaksi lokakuun 20 p:nä 1961. Marraskuun 20 p:nä päättyneen määräajan kuluessa kumpaakin virkaa hakivat assistentti, KTM *Eero Artto* ja assistentti, KTM *Irja Lamppu*, jotka pyysivät vuoden lisäaikaa täydentääkseen pätevyyttään. Opettajaneuvosto myönsi kokouksessaan joulukuun 1 p:nä heille anotun pätevytymisajan, joka päättyy marraskuun 20 p:nä 1962. Toista lehtorinvirkaa on määrätty lukuvuoden 1961—62 hoitamaan KTM *Lauri Kontkanen*, toista hoitaa aikaisemman määräyksen nojalla edelleen assistentti, KTM *Irja Lamppu*.

Avoimena oleva venäjän kielen lehtorinvirka, johon kuuluvia opetus-tehtäviä on hoitanut eversti evp. *Arvo Lyytinen*, julistettiin haettavaksi maaliskuun 2 p:nä 1962. Seuraavan huhtikuun 2 p:nä päättyneen hakuajan kuluessa virkaa hakivat FM:t *Leevi Iivanainen* ja *Jaakko Ilmonen*, lehtori, FK *Veikko Leppänen*, FM:t *Heikki Syrjö* ja *Erik Wessel*, FK *Dorothea von Volborth* sekä henkilö, joka ei halua nimeään julkisuuteen. Kokouksessaan huhtikuun 13 p:nä 1962 opettajaneuvosto päätti pyytää asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijoiden kelpoisuudesta virkaan vt. prof., FT *Igor Vahrosta*, FT *Sulo Haltsoista* sekä edellämaittujen avuksi lisäasiantuntijaksi, joka olemalla läsnä järjestettävillä näyteluennoilla suorittaisi arvioinnin hakijain pedagogisesta taidosta ja heidän keskinäisestä järjestyksestään tässä suhteessa, lehtori *Anna Volkoff-Nissistä*. Hakijat *Syrjö*, *Wessel* ja *von Volborth* pitivät toukokuun 14 päivänä näyteluentonsa. Muut hakijat peruuttivat hakemuksensa ennen mainittua päivää. Sittenkun asiantuntijat olivat antaneet lausuntonsa opettajaneuvosto kokouksessaan toukokuun 29 p:nä 1962 julisti hakijat *Wesselin* ja *von Volborthin* yksimielisesti sekä hakija *Syrjön* yhdeksällä äänellä kahta vastaan kelpoiseksi venäjän kielen lehtorin virkaan ja asetti ehdolle virkaan yksimielisesti ensimmäiselle sijalle FK *Dorothea von Volborthin*, toiselle sijalle kymmenellä äänellä yhtä vastaan FM *Erik Wesselin* ja kolmannelle sijalle samoin kymmenellä äänellä yhtä vastaan FM *Heikki Syrjön*.

Opettajaneuvoston esityksestä kansleri vahvisti huhtikuun 13 p:nä 1962 tekemällään päätöksellä perustettavaksi toisen ruotsin kielen lehtorinviran. Mainittu virka julistettiin samana päivänä haettavaksi. Toukokuun 14 p:nä päättyneen hakuajan kuluessa virkaa hakivat vanhempi lehtori, FM *Martta Homi*, lehtori, FM *Aatos Salo*, lehtori, FM *Anna Sahlsten* sekä kaksi henkilöä, jotka pyysivät, ettei heidän nimeään mainittaisi julkisuudessa. Kokouksessaan toukokuun 19 p:nä opettajaneuvosto pyysi asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijoiden kelpoisuudesta virkaan professori *Olav Ahlbäck*ä, dosentti *Åke Granlund*ä ja dosentti *Björn Pettersson*ä. Virkaa hoitamaan siksi, kunnes se vakinaisesti täytetään, kuitenkin enintään lukuvuodeksi 1962—63 on määrätty lehtori, FM *Martta Homi*.

Päätöksellään huhtikuun 6 p:nä kansleri myönsi saksan kielen lehtorille, FT *Kaj B. Lindgren*ille hänen pyytämänsä eron lehtorinvirasta heinäkuun 31 päivästä 1962 lukien. Päätöksellään huhtikuun 24 p:nä 1962 kansleri myönsi myynti- ja mainosopin lehtorille, KTL, *Arvo Puukarille* hänen pyytämänsä eron lehtorinvirasta heinäkuun 31 päivästä 1962 lukien. Päätöksellään toukokuun 11 p:nä kansleri antoi suostumuksensa siihen, että avoimeksi tulevan myynti- ja mainosopin lehtorin-

viran haettavaksi julistaminen saadaan siirtää toistaiseksi, enintään kuitenkin vuoden 1962 loppuun. Englannin kielen vt. lehtorille *Philip Binhamille* on myönnetty ulkomaisen opintomatkan vuoksi virkavapautta 1. 9. 1962 ja 31. 5. 1963 väliseksi ajaksi. Hänen tehtäviään hoitamaan tänä aikana on määrätty Mr. *James Murray*, MA. Myynti- ja mainosopin lehtorille *Arvo Puukarille* on myönnetty ulkomaisen opintomatkan vuoksi virkavapautta 10. 9. 1961 ja 10. 1. 1962 väliseksi ajaksi. Englannin kielen lehtorille *Irma Rantavaaralle* on myönnetty Helsingin yliopiston estetiikan ja nykyiskansain kirjallisuuden professorin viran hoitamista varten virkavapautta lukuvuodeksi 1962—63.

Dosentti, FT *Björn Pettersson* on määrätty syyslukukaudesta 1961 lukien suorittamaan kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon ruotsin kielen cum laude approbatur arvosanojen kuulustelut.

Englannin kielen ylimääräiseksi opettajaksi lukuvuodeksi 1961—62 on määrätty Miss *Miriam Burstein*, MA.

Saksan kielen ylimääräiseksi opettajaksi lukuvuodeksi 1962—63 on määrätty FM *Erkki Lautsila*.

KTM *Antti Kärmä* on 31. 8. 1961 saanut vapautuksen suomen kielen ja kirjeenvaihdon ylimääräisen opettajan tehtävistä.

KTM *Pertti Kettunen* on 31. 7. 1961 saanut vapautuksen liiketaloustiede I:n vt. assistentin tehtävistä. Liiketaloustiede II:n assistentti, KTM *Martti Särkisilta* on saanut virkavapautta toimestaan ulkomaisen opintomatkan vuoksi 1. 9.—31. 12. 1961 väliseksi ajaksi. Liiketaloustiede II:n vt. assistentiksi täksi ajaksi on määrätty ekonomi *Kaj Gustafsson*, jonka määräystä sittemmin on jatkettu kestäväksi 1. 1. 1962 lukien toistaiseksi. KTM *Jukka Vihersaari* on 1. 9. 1961 lähtien määrätty liiketaloustiede II:n v.t. assistentiksi sekä sittemmin assistentti, KTL, *Risto Tuomisen* tultua 13. 11. 1961 nimitetyksi liiketaloustiede II:n lehtorinvirkaan, liiketaloustiede II:n assistentiksi kolmivuotiskaudeksi 1962—64. Ekonomi *Heikki Salonen* on saanut 30. 9. 1961 vapautuksen kansantaloustieteen vt. assistentin tehtävistä. Näitä tehtäviä on 1. 10. 1961 lukien toistaiseksi määrätty hoitamaan ekonomi *Asko Korpela*. LuK *Pentti Woivalin* on määrätty hoitamaan talousmateriaalin ja tilastotieteen vt. assistentin tointa 15. 9. 1961 lukien sinä aikana kun assistentti *Jouko Manninen* toisen viran hoitamisen takia on tästä toimesta virkavapaa. Ekonomi *Eero Larmola* on määrätty 19. 9. 1961 lukien toistaiseksi liiketaloustieteen vt. assistentiksi. Kauppa-oikeuden assistentti, LaL, *Lauri Drockila* on saanut pyynnöstään eron toimestaan 1. 2. 1962 lukien. LaL, *Lauri Suomela* on määrätty kauppa-oikeuden vt. assistentiksi 1. 2.—31. 7. 1962 väliseksi ajaksi. Kirjeenvaihtajan tutkinnon suorittanut *Tuula Saikku* on määrätty avustamaan

lehtori *Erkki Vierikko*a espanjan kielen opetuksessa. KTT *Jouko Paakkanen* on määrätty kevätlukukaudeksi 1962 kansantaloustieteen ylimääräiseksi opettajaksi.

Virka ilijat

HOK *Erkki Vaisto* on 1. 9. 1961 lukien määrätty vt. kirjaston amanuenssiksi. Kirjaston amanuenssin virkaan hänet on nimitetty 1. 1. 1962. Kirjastoapulainen *Viljo Parviainen* on saanut pyynnöstä eron toimestaan 4. 6. 1961. Kirjaston konekirjoittajaksi on 1. 2. 1962 määrätty rouva *Mirja Himanen*. Kanslistiksi on 18. 10. 1961 nimitetty rouva *Helka Kainulainen*. Talousmaantieteen laitoksen kartografiksi on nimitetty 27. 11. 61 neiti *Eeva Hakala*.

Todistusten jako

Keväällä 1959 aloitetun käytännön mukaisesti jaetaan kevätlukukaudella 1962 valmistuneille todistukset syyslukukauden avajaistilaisuudessa, joka ensi lukuvuonna on syyskuun 12 p:nä klo 12.

Valtion apurahat tieteenharjoittajille

Nuoria tieteenharjoittajia varten osoitettiin korkeakoululle vuodeksi 1962 kolme apurahaa. Hakemusten perusteella kansleri opettajaneuvoston ehdotuksen mukaisesti antoi apurahat assistentti, KTM *Eero Artto*lle, assistentti, KTM *Jarmo Granfeltille* ja assistentti, KTM *Matti Sarkonulle*.

Valtion opintolainarahasto

Valtion opintolainarahaston neuvottelukunnassa on Kauppakorkeakoulua edelleen edustanut prof. *Pekka Heinänen*. Hänen varamiehenään on ollut prof. *Mikko Tamminen*.

Korkeakoulun opintolainlautakunnassa ovat opettajakunnan edustajina olleet prof. *Martti Saario* puheenjohtajana, henkilökohtaisena varamiehenään dosentti *Erik Erämetsä*, ja prof. *K. A. Telaranta*, henkilökohtaisena varamiehenään dosentti *Erkki Penttilä*. Ylioppilaskunnan edustajana on ollut kauppat.yo. *Pertti Salminen*, varamiehenään kauppat.yo. *Marja Räsänen*. Lautakunnan sihteerinä on toiminut KTM *Eero Artto*.

Valtion opintotakauslautakunta

Lukuvuonna 1961—62 on 16. 1. 1959 korkeakouluissa opiskelevien ja niissä loppututkinnon suorittaneiden henkilöiden opintolainojen valtion takauksesta annetun lain mukaisesti myönnetty valtion takauksia opiskelulainoille.

Korkeakoulun opintotakauslautakunnassa ovat opettajakunnan edustajina lukuvuoden 1961—62 toimineet prof. *Martti Saario* puheenjohtajana, prof. *K. A. Telaranta* varapuheenjohtajana ja jäsenenä dosentti *Kaj B. Lindgren*. Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan edustajina ovat olleet kauppat.ylioppilaat *Pertti Salminen* ja *Marja Räsänen*. Lautakunnan sihteerinä on toiminut KTM *Eero Artto*.

Elektronista tietojenkäsittelyä

koskeva luentokurssi (ETK-kurssi) järjestettiin kuluneena lukuvuotena ensimmäistä kertaa. Kurssilla, jonka pituus oli 20 luentotuntia aikana 22. 11. 61.—14. 3. 62, käsiteltiin m.m. tietokoneiden kehitystä, rakennetta, tietokoneen ohjelmointia sekä kaupallisia ETK-sovellutuksia.

Kurssin luennoitsijoina toimivat prof. *Sakari Mattila*, KTM *Asko Kousa* ja KTM *Raimo Suoniemi*. Kurssin kuuntelusta annettiin todistus 84 korkeakoulun opiskelijalle.

Kotimaisten kauppakorkeakoulujen rehtorien kokoukset

Kauppakorkeakoulujen rehtorien kokous pidettiin helmikuun 23 päivänä 1962 Turun Kauppakorkeakoulussa. Kokouksessa olivat saapuvilla kaikkien neljän kauppakorkeakoulun rehtorit, professorit *Axel Grandell* ja *Veikko Halme*, jotka toimivat isäntinä ja puheenjohtajina, sekä *Curt Olsson* ja *Henrik Virkkunen*. Tällä kertaa ottivat kokoukseen osaa myös vararehtorit, professorit *Heimer Björkqvist*, *Gunnar Fougstedt*, *Pekka Heinänen* ja *Auvo Sääntti*. Lisäksi olivat kokouksessa saapuvilla Kauppa- ja teollisuusministeriön kansliapäällikkö *Reino R. Lehto* sekä hallitussihteeri *Martti Nevalainen*. Kokouksen aluksi Turun kaupunki tarjosi osanottajille lounaan Turun linnassa.

Kokouksessa olivat esillä palkkoja koskevien valtionavun perusteiden tarkistaminen, valtion yhteiskuntatieteellisen toimikunnan työstä saadut kokemukset, opettajien ja virkamiesten eläkejärjestely sekä KHT-tutkinnon nykyinen rakenne. Viimeksimainitusta asiasta lähetettiin kirjelmä Keskuskauppakamarille, jolle ehdotettiin toimikunnan asettamista harkitsemaan sanotun tutkinnon rakenteen ja vaatimusten mah-

dollista muuttamista. Rehtorit *Grandell* ja *Halme* tarjosivat päivälliset, joiden aikana jatkettiin yhteisten asiain pohdintaa epävirallisin muodoin.

Seuraava kokous päätettiin vuoden kuluttua pitää prof. Virkkusen kutsusta Kauppakorkeakoulussa.

Suomen yliopistojen ja korkeakoulujen rehtorien neuvottelukokous

Kuluneena vuonna oli kokouksen kokoonkutsujana ja järjestäjänä Yhteiskunnallinen Korkeakoulu. Kokous pidettiin Tampereella joulukuun 14 päivänä 1961 rehtori *Armas Niemisen* toimiessa isäntänä ja kokouksen puheenjohtajana. Saapuvilla olivat Helsingin yliopiston rehtori *Edwin Linkomies*, Teknillisen korkeakoulun rehtori *Jaakko Rahola*, Åbo Akademin vararehtori *Oscar Nikula*, Turun Yliopiston rehtori *Tauno Nurmela*, Jyväskylän kasvatustieteellisen korkeakoulun rehtori *Aarni Penttilä*, Eläinlääketieteellisen korkeakoulun rehtori *Osmo Turpeinen*, Oulun yliopiston va. rehtori *Pentti Kaitera* sekä kaikkien neljän kauppakorkeakoulun rehtorit *Curt Olsson*, *Axel Grandell*, *Veikko Halme* ja *Henrik Virkkunen*. Vakiintuneen tavan mukaisesti oli läsnä myös isäntäkorkeakoulun vararehtori, professori *Paavo Koli*. Sihteerinä toimi valtiot.maisteri *Yrjö Silo*.

Yhdessäolo aloitettiin Tampereen kaupungin tarjoamalla lounaalla Laukontorin laivaravintolassa. Virallisessa kokouksessa keskusteltiin korkeakoulupolitiikan suuntaviivoista rehtori *Kaiteran* alustuksen pohjalta. Alustuksessa ja keskustelussa kosketeltiin erityisesti uusien korkeakoulujen perustamista. Todettiin, että olisi kiireellisesti ryhdyttävä selvittämään niitä lisääntyviä tehtäviä, joita korkeakouluopetuksen tarpeen kasvu asettaa nykyisille ja mahdollisesti perustettaville uusille korkeakouluille. Ylioppilaiden asuntotilanne todettiin erääksi tärkeimmistä kysymyksistä vanhoja korkeakouluja kehitettäessä ja uusia perustettaessa. Tämän pääalustuksen ohella käsiteltiin eräitä pienempiä kysymyksiä. Illemmalla jatkettiin yhdessäoloa vapaammin muodoin saunomalla sekä Yhteiskunnallisen Korkeakoulun tarjoamalla päivällisillä.

Seuraava kokous päätettiin rehtori *Linkomiehen* kutsusta pitää Helsingissä.

Ulkomaisia luennoitsijoita

Amerikan Fulbright-stipendiaatteja koskevan ohjelman puitteissa Kauppakorkeakoulu ja Svenska Handelshögskolan saivat Fulbright-luennoitsijaksi yhteisesti lukuvuodeksi 1961—62 Kalifornian yliopiston liiketaloustieteen apulaisprofessorin *Hector R. Antonin*. Hänen antamastaan opetuksesta tehdään lähemmin selkoa liiketaloustiede II:n opetuksesta annetun selostuksen yhteydessä.

Toisena Fulbright-stipendiaattina on lukuvuoden aikana ollut kansantaloustieteen professori *Carl G. Uhr* myös Kalifornian yliopistosta. Hän on toiminut tutkimusstipendiaattina.

Kauppakorkeakoulun kutsumina ovat seuraavat ulkomaiset luennoitsijat pitäneet julkisia luentoja:

Svenska Handelsbankin johtaja *Rudolf Jalakas* 23. 10. 1961 aiheesta: Euroopan yhteismarkkinat ja Ruotsi.

Tukholman kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen professori *Sven-Erik Johansson* 26. 10. 1961 aiheesta: Penningvärdeförändringar och investeringars lönsamhet.

University of Indianan maantieteellisen osaston esimies prof. *Georg Kimble* 6. 11. 1961 aiheesta: Development of tropical countries.

Professori *Wallace E. Akim Drake* Universitystä, Des Moines, Iowa, 1.2. 1962 aiheesta: Recent trends in Agricultural Production in the Corn Belt of the United States.

Norges Handelshøyskolenin talusmaantieteen professori *Axel Sømme* 19. 3. 1962 aiheesta: Norges industri.

Luentoja kuulemaan kutsuttiin asianharrastajia sanomalehdistön välityksellä.

Lahjoitukset

Kauppakorkeakoulu on lukuvuoden aikana saanut vastaanottaa seuraavat lahjoitukset: Naisekonomien Kerho ry 10.000:—, Sirkka ja Jussi Monosen Säätiö 600.000:—, Liikesivistysrahasto 7.700.000:—, Oy Weilin & Göös Ab 1.000.000:— ja Helsingin Osakepankki 150.000:—.

Marraskuun 7 päivänä 1961 kuollut rouva Hanna Haapala on testamentissaan määrännyt Kauppakorkeakoululle puolet jäämistöstään muodostettavaksi "*Hanna ja Eino Haapalan Lahjoitusrahasto* nimiseksi rahastoksi, josta tullaan jakamaan stipendejä eteville suomenkielisille varattomille oppilaille ulkomaisten kielten opintojen harjoittamista varten ulkomailla." Testamenttilahjoituksen arvo tulee ilmeisesti olemaan yli 10 milj. markkaa. Kuolinpesän selvitystoimenpiteet ovat vielä kesken eikä testamentti ole vielä tullut lainvoimaiseksi.

Professori Kalle Kaupin kuoltua 29. 10. 1961 perustettiin korkeakouluun hänen muistonsa kunnioittamiseksi *Professori Kalle Kaupin muistorahasto*, josta tullaan jakamaan apurahoja kauppaoikeutta pääaineenaan opiskeleville kauppätieteiden kandidaatin tai ekonomin tutkintoa suorittaville. Rahastoa ovat kartuttaneet seuraavat:

Opettajat ja työtoverit 41.600:—, Tyyni Vaahtera 500:—, Anja ja Pertti Tuomala 1.000:—, Gunnel ja Sten Finne 1.000:—, Suomen AIPPI-

ryhmä 5.000:—, Työmaahuolto Oy 10.000:—, Reino Rossi 5.000:—, Valtion teknillinen tutkimuslaitos 5.000:—, Aino ja Otto Sivonen 5.000:—, Erva-Latvala Oy 5.000:—, Elli ja Alekski Meittinen 2.000:—, Tauno Järveläinen 2.000:—, Elsa ja Pauli Wiro 1.000:—, Armas Nieminen 1.000:—, Sirkka ja Juhani Saraste 2.000:—, Hugo E. Pipping 500:—, Leena Sneck 500:—, Helle Kannila 500:—, Hellin ja Matti Keijola 2.000:—, tilintarkastustoimisto Börje Forsström ja K:nit 3.000:—, Einar W. Juva 500:—, Bertel ja Kirsti Cronhjort 1.000:—, Kyllikki Kärkkäinen 1.000:—, A. ja E. Kytömaa 2.000:—, Aarni Voipio 500:—, Maili ja Lauri Posti 2.000:—, Reino R. Lehto 2.000:—, Toivo Aro 2.000:—, Yhteiskunnallinen Korkeakoulu 5.000:—, Helsingin Mylly Oy 20.000:—, A. Asko-Avonius 10.000, Oy Stockmann Ab 10.000:—, Antti Sovijärvi 1.500:—, Tirza ja Aatos Alanen 1.000:—, Martta ja Herman Plosila 1.500:—, Niilo Eerola 3.000:—, Atte Laitila 500:—, Maire ja Juho Hämäläinen 2.000:—, Mailis ja O. P. Leskinen 2.000:—, Oy Tesvisio Ab 5.000:—, ekonomiskurssi 1938 5.000:—, Mary Svinhufvud-Alftan 1.000:—, Onni Rannikko 1.400:—, Tauno Väyrynen 1.400:—, Olavi Luumi 1.400:—, Suomen Myynti- ja Mainosyhdistys ry 20.000:—, Rautatiekirjakauppa Oy 100.000:—, Merihuolto Oy 5.000:—, Esko Lappalainen 1.000:—, Mili ja Huugo Raninen 2.000:—, Kauppatieteellinen Yhdistys ry 1.000:—, Amer-Tupakka Oy 5.000:—, Aune Ingman 2.000:—, Lauri O. af Heurlin 1.000:—, Lemmikki ja Esko Kekomäki 2.000:—, Martta Aaltonen, Riitta-Leena ja Veijo Rossi 1.500:—, Olli Nuotio 500:—, Maire ja Paavo Kekomäki 2.000:—, Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi 10.000:—, Neli Oy 2.000:—, Liiketaloustieteellinen Tutkimuslaitos 3.000:—, Akateeminen Raittiusseura 5.000:—, Pentti Pöyhönen 1.000:—, Juho Törhonen 1.000:—, Helvi ja Tuomo Vaulo 500:—, Irma ja H. Eränne 500:—, Tyyne Laajasalo 3.000:—, Aili ja Eino Hirvonen 5.000:—, Vilpillisen Kilpailun Lainsäädäntökomitea 5.000:—, Marjatta ja Ilmari Melander 1.000:—, Elsa ja Yrjö Jäntti 1.000:—, WSOY 10.000:—, Marja ja Ylermi Salminen 1.000:—, Helmi ja U. J. Castrén 500:—, Rautakonttori Oy 10.000:—, Maire ja Risto Pätiälä 2.000:—, Suomen Tukkukauppiaiden Liitto 10.000:—, Colombian Kahvi Oy 10.000:—, Kaija ja O. A. Kauppi 5.000:—, Verna Snellman 500:—, Ulla ja Berndt Godenhjelm 1.000:—, Kansallis-Osake-Pankki 25.000:—, Sylvi ja Aarno Niini 1.000:—, Kaarina ja Toivo Rautavaara 1.000:—, Toini ja Viljo K. Ruoho 3.000:—, Julius Lagus 2.000:—, Sirkka-Liisa Virtamo 1.500:—, Viljo ja Lea Snell 50.000:—, Päivikki ja Sakari Sohlberg 1.000:—, Werner Jäntti 1.000:—, Kerttu ja Oiva Mäkelä 1.000:—, Uno Kiljander 500:—, Vieno ja Leo Kotiranta 500:—, Sirkka Arvinen 1.000:—, Marja Brander 1.000:—, Enso-Gutzeit Oy 100.000:—, Lauri Koskivaara 2.000:—, Laina ja Aarne

Rekola 1.000:—, Suoma Rytönen 1.000:—, Yhtyneet Paperitehtaat Oy 50.000:—, Greta-Lisa Jäderholm-Snellman 500:—, Tellervo ja Juuso Walden 10.000:—, Helsingin yliopisto 5.000:—, Lauri Eirola 2.000:—, Lyyli Jyrhämä 1.000:—, J. Mononen 500.000:—, Uusi Tietosanakirja Oy 100.000:—, Oy Weilin & Göös Ab, Johtokunta 50.000:—, Jorma ja Suoma Pohjanpalo 1.000:—, Arvi Holmas 500:—, Kerttu ja Aulis Kauppinen 5.000:—, Lauri ja Severi Saarinen 2.000:—, Jeije ja Olavi Luumi 2.000:—, Ensio Häyrynen 2.000:—, V. V. Kilpi 1.000:—, O. Salmi, O. Lehto, O. Wickstrand, A. Ilvonen, T. Kekkonen ja L. Lappalainen 3.000:—, Vera ja Lauri Castrén 500:—, Karin ja Robert Jansson 2.000:—, Kirsti ja Arvi Kivimaa 1.000:—, Eero Rydman 1.000:—, Rautakauppojen Oy 5.000:—, Liikesivistysrahasto 50.000:—, Helsingin Kauppakamari 5.000:— ja ystävä 300.000:—.

Täyttäänsään helmikuun 1 päivänä 1962 100 vuotta Oy Stockmann Ab lahjoitti Kaupparkeakoululle 3 milj. markkaa korkeakouluun perustettavan *Oy Stockmann Ab:n 100-vuotisrahaston* peruspääomaksi. Lahjoittajan toivomuksen mukaisesti rahaston tarkoituksena on taloudellisen ja ennen kaikkea kaupan alalla tapahtuvan liiketaloudellisen tutkimuksen edistäminen. Rahastoa ovat kartuttaneet myös seuraavat juhlivalle yhtiölle onnitelunsa tässä muodossa esittäneet:

Oy Wulff Ab 20.000:—, Tampereen Saippuatehdas Oy 10.000:—, Tapetti-Väri ja Matto Oy 5.000:—, Helsingin Kutomo ja Kravatti Oy 10.000:—, Wärtsilä-yhtymä Oy 50.000:—, Valtameri Oy 10.000:—, Piironen Oy 50.000:—, Suomalainen Mallihuone Oy 50.000:—, F. Sergejeffin Pojat ja Kumpp. Oy, M. Kaareskoski 3.000:—, Suomen Paperitehtaitten Yhdistys, Osasto Paperikonttori 5.000:—, Riihimäen Lasi Oy 50.000:—, Eino Antila 5.000:—, Ke-Ri Oy 10.000:—, Säteri Oy 100.000:—, Oy Karl Fazer Ab 10.000:—, Kultakeskus ja Westerback Oy 100.000:—, Oy Taht Ab 5.000:—, Oy Kiiitoketju Ab 5.000:—, Helmi Vuorelma Oy 20.000:—, Oy Weilin & Göös Ab, Oy Paragon Ab 20.000:—, Christina Snellman 1.000:—, Lameri Oy 1.000:—, Oy Valovarjo Ab 10.000:—, Suomen Lakkitehdas Oy 6.000:—, Oy Luha 10.000:—, Kudos Oy Silo 10.000:—, Hattuteollisuus Oy 10.000:—, National Kassa Oy 5.000:—, Velo Oy 5.000:—, Oy Pak Ab 8.000:—, Europeiska Varu- och Resgodsförsäkrings AB 25.000:—, Pirkka Trikoo Oy 5.000:—, Kurikan Lakkitehdas Oy 10.000:—, R. Puisto & Co 5.000:—, Oy Plyyshi & Matto Ab 10.000:—, Suomen Höyrylaiva Oy 50.000:—, Jaakko Nenonen & Co 5.000:—, Radiotukku Oy 25.000:—, Oy Lars Krogius Ab 10.000:—, Importagenturfirma Herrick Arvidson 1.000:—, Sammon Rulla, Kaj Hahlman 10.000:—, Oy Pohjoismaiden Yhdyspankki johtokunta 50.000:—, Vihuri-yhtymä Oy 10.000:—, Kustannus Oy Otava 20.000:—, A. Ahlström Oy

50.000:—, Oy Zona Ab 5.000:—, Saarituote 5.000:—, Solmioneulomo Nurmi & Laaksonen 3.000:—, Tampereen Trikoo Oy 100.000:—, Rautakauppojen Oy 50.000:—, Rautakonttori Oy 50.000:—, Kone Osakeyhtiö 100.000:—, Noiro Oy, Suom. Dr. N.G. Payot, Veikko Vaali Oy 10.000:—, Herman Lassi Oy 2.000:—, Suomen Kumitehdas Oy 100.000:—, Komm-yht. Koskivuori 5.000:—, K. J. Gummerus Oy 10.000:—, Vallilan Silkkitehdas Oy 20.000:—, P. Kotilainen Oy 5.000:—, Suomen Luotonantajayhdistys 10.000:—, Satanahka Oy 10.000:—, Werner Söderström Oy 25.000:—, Kemikalia Alfa 10.000:—, Kenkätehtaitten Keskusliitto r.y. ja Oy Stockmann Ab:n asiakaskenkätehtaat 150.000:—, Kahvi Oy 10.000:—, Suomen Sokeri Oy 50.000:—, Oy Turkisvarasto Pälslagret Ab 10.000:—, Oy Radiator Ab 10.000:—, K. A. Weiste Ab 20.000:—, Verkitukku 2.000:—, S. Wuorio Maalausliike 10.000:—, Oy Baltic Company Ltd Ab 25.000:—, Verho- ja Paitatehdas Oy 5.000:—, Oy Valojohto Ab, Kerava 5.000:—, Oy Cos-Man Ab 3.000:—, Oy Artek Ab 5.000:—, T:mi Laatulaukku 3.000:—, Oy W. Hebert Ab 3.000:—, Ekon. Aulis A. Nurminen 1.000:—, Osakeyhtiö Kumela 15.000:—, Tampereen Pukutehdas Oy 20.000:—, Nokian Kutomo Oy 10.000:—, Oy Bijou Ab 5.000:—, Vaasa-Central Agency Myyntiyhdistys 10.000:—, Helsingin Taloustarvikekauppiaitten Yhdistys r.y. jäsenkauppiat 10.000:—, Farnos Oy 20.000:—, Virke Oy 5.000:—, Plastex-tuotteiden myynti Oy 5.000:—, Kudeneule Oy 5.000:—, Oy Rönkä Ab 20.000:—, Turun Saippua Oy 25.000:—, Neuletehdas Silmu Oy 25.000:—, Oravaisten Verkatehdas Oy 5.000:—, Huhtamäki-Yhtymä Oy 50.000:—, Amer-Tupakka Oy 10.000:—, Auran Kotka Oy 2.000:—, Mobil Oil Oy/Ab 10.000:—, Enso-Gutzeit Oy 100.000:—, Suomi Rigging, Lars Lundahl 5.000:—, F:ma Hans Freund 5.000:—, W. Rosenlew & Co Ab 5.000:—, Mattisen Teollisuus Oy 25.000:—, Puuvillatehtaitten Myyntikonttori 150.000:—, Kerttu Saaramo 2.000:—, Oy Valojohto Ab 5.000:—, Tampereen Kirjapaino Oy, Aamulehti 50.000:—, Hammarin Sähkö Oy 10.000:—, Ekon. A. Koskenalusta 1.000:—, Mensa Oy 3.000:—, Instrumentarium Oy psta Quarzlampen GmbH, Hanau 4.029:—, Instrumentarium Oy psta The Scholl M.F.G. Co Ltd 9.050:—, Oy Constructor Ab 25.000:—, Oy Gustav Paulig Ab 100.000:—, Oy Viking Ab 10.000:—, Oy Rolac Ab 5.000:—, Kuusinen Oy 5.000:—, Oy Airam Ab 3.000:—, V. H. Laakso Oy 5.000:—, Arvo Joh. Ahti Oy 10.000:—, Kupittaaan Savi Oy 10.000:—, Mekla Varusteet Laura ja Paavo Elovirta 5.000:—, Deutsche Linoleum-Werke A-G, Bietigheim/Württ. 5.000:—, N. V. Nederlandsche Linoleumfabriek, Krommerie, Holland 5.000:—, Tikkurilan Silkki Oy 10.000:—, Instrumentarium Oy 15.000:—, Oy Akvila Ab 1.000:—, Suomen Ulkomaankauppaliitto 2.500:—, Elso 10.000:—, Oy Shell Ab

10.000:—, Ab Urfabriken, Svängsta 12.406:—, Elbeo-Werke 50.000:—, Joutjärvi Oy 20.000:—, Tukkukauppojen Oy 25.000:—, Pienteollisuuden Myyntitoim. Oy 5.000:—, A. E. Svennerheim 2.000:—, Suoma Oy 1.000:—.

Pohjoismaiden Yhdyspankin täyttäessä 21. 5. 1962 100 vuotta kartuttivat seuraavat juhlivalle yhtiölle onnittelunsa esittäneet korkeakoulussa olevaa *Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahastoa*:

Kesko Oy 100.000:—, Yksityisyrittäjien Keskinäinen Vakuutusyhtiö, Hki 25.000:—, D. Ikonen Oy, Mikkele 10.000:—, Kauppa-Oy J. Hallenberg, Hki 10.000:—, Lieksan Kauppa Oy, Lieksa 10.000:—, Radiotukku Oy, Hki 25.000:—, Savo-Karjalan Lyhyttavara Oy, Hki 5.000:—, Oy J. Neuman 500:—, Oy Suomen Autoteollisuus Ab, Hki 50.000:—, Oy Suomen Rohdosyhtymä, Hki 50.000:—, Sähköliikkeiden Oy, Pitäjänmäki 10.000:—, Tukkukauppojen Oy, Hki 50.000:—, Auran Kotka Oy, Hki 2.500:—, P. H. Kaihola Oy, Mikkele 10.000:—, Kommandiittiyhtiö G-A K & Co, johtaja Gustav-Adolf Kaskenpalo, Hki 30.000:—, T:mi Y. Koivisto, Hki 10.000:—, Suomen Paperitehtaitten Yhdistys, Hki 10.000:—, Suomen Tukkukauppiain Liitto, Hki 10.000:—, Kirjontateos Oy, Hki 5.000:—, Kuusinen Oy, Hki 3.000:—, Kauppat.tri Eino Hirvonen, Hki 2.000:—, Oy Victor Ek Ab, Helsinki 20.000:—, J. Heitto Oy, Helsinki 5.000:—, Eino Aho Oy, Ylitornio 5.000:—, Te-Ma Oy, Helsinki 1.000:—, Turo Oy, Kuopio 5.000:—, Kilpiä Oy, Helsinki 10.000:—, Peltiteos Oy, Helsinki 10.000:—, Oy E. Ahlström & Co Ab, Helsinki 10.000:—, Oy Rego Ab, Helsinki 10.000:—, Oy Dentaldepot Ab, Helsinki 5.000:—, Oy Kangasyhtymä Ab, Helsinki 10.000:—.

Stipendivarat

Seuraavassa esitetään rahastojen pääomat 1. 1. 1962 siihen saakka kertyneine korkoineen. Miten korkovaroja on stipendeinä jaettu vuonna 1962, selostetaan jälempänä, luvussa VII.

Professori W. Bonsdorffin rahasto oli 5.305.200:— ja korot 439.320:—. Rahastosta julistettiin haettavaksi 219.000:— ja jaettiin 190.000:—.

Vakuutusosakeyhtiö Fennian rahaston pääoma oli 1.000.000:— ja korot 152.650:—.

Herman Otto Geselliuksen stipendirahaston pääoma oli 47.875:— ja korot 7.322:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 7.000:—.

Rudolf Geselliuksen stipendirahaston pääoma oli 33.915:— ja korkovarat 10.116:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 10.000:—.

Helsingin Yleisen Ravintoyhdistyksen rahaston pääoma oli 97.858:—

ja kertyneet korot 8.360:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 8.000:—.

Donovan Hjelmmannin stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 8.873:—.

Kauppaneuvos Osk. Huittusen stipendirahaston pääoma oli 146.476:— ja kertyneet korot 19.895:—. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 19.000:—.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahaston pääoma oli 6.500.000:—. Rahaston korkovarot olivat 700.836:—, joista julistettiin haettavaksi 700.000:—, mikä jaettiin.

Kaupparakentamiskoulun keräyksen Naistoimikunnan stipendirahasto, pääoma 2.000.000:—. Rahaston korkovarot olivat 182.583:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 182.000:—.

Kaupparakentamiskoulun opettajien stipendirahaston pääoma oli 105.000:— ja korkovarot olivat 8.341:—. Näistä julistettiin tänä keväänä korkeakoulun opettajien haettavaksi 8.000:—, mikä jaettiin.

Kauppateiden Kandidaattiyhdistys r.y. Stipendirahasto, pääoma oli 839.026:— ja korko 24.106:—, mistä julistettiin haettavaksi ja jaettiin 24.000:—.

Kalle Kaupin muistorahasto, pääoma ja korko 1.734.306:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 50.000:—.

Kilpiä Oy:n rahaston pääoma 1.073.816:— ja korot 64.503:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 64.000:—.

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahaston pääoma oli 150.000:—. Rahaston korot olivat 7.478:—, joista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 7.000:—.

Konttoriteknikan palkintorahaston pääoma oli 16.300:— ja kertyneet korot 5.655:—.

Maanviljelysneuvos Alfred Kordelinin stipendirahaston pääoma oli 317.153:— ja korot olivat 22.508:—, joista tänä keväänä julistettiin haettavaksi ja jaettiin 22.000:—.

Kauppaneuvos Juho Lallukan muistorahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 94.722:— ja stipendeiksi käytettävät korot 7.472:—. Korkovaroista julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 7.000:—.

Kauppaneuvos K. H. Lehtisen stipendirahaston pääoma oli 195.695:— ja korot 31.615:—. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 31.000:—.

Kauppaneuvos I. Lindforsin rahasto, pääoma 2.000.000:— ja korot 183.250:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 183.000:—.

Luentosarjan rahaston pääoma oli 306.058:—. Rahastosta annettiin stipendeinä 68.850:—.

Kauppaneuvos P. A. Luostarisen stipendirahaston pääoma oli 500.000:— ja korkovarot 37.196:—, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 37.000:—.

Kauppaneuvos Otto A. Malmin stipendirahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 30.305:— ja käytettävissä olevat korot 10.134:—.

Oy Mars Ab:n stipendirahaston pääoma oli 240.984:—. Rahaston korot olivat 20.336:—, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 20.000:—.

Tukkukauppias S. Mäntysen rahaston pääoma oli 1.045.472:— ja korkovarot 139.151:—. Korkovaroja ei vielä voida käyttää.

Naisekonomit r.y:n lahjoitus 10.000:— annettiin palkintona.

Olga ja J. Nissisen stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 70.198:—.

V. P. Nurmilahden muistorahaston pääoma oli 1.000.000:— ja korot 73.705:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 73.000:—.

Anni ja Samuli Pajarisen rahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 61.144:— ja korot 8.132:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 8.000:—.

Gustav Pauligin stipendirahaston pääoma oli 1.050.000:— ja korot 76.886:—. Julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 76.000:—.

Pohjolan stipendirahaston pääoma oli 233.232:— ja korot 17.282:—, joista tänä keväänä julistettiin haettavaksi 17.000:—, mikä jaettiin.

Ekonomi L. Y. Sailerin rahaston pääoma oli vuoden lopussa korkoineen 12.818.018:—.

Kauppaneuvos Juhani Santaholman rahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 63.460:— ja korkovarot 5.398:—, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 5.000:—.

Elin ja Evert Viktor Sellgrenin stipendirahaston pääoma oli 146.952:— ja kertyneet korot 13.960:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 13.000:—.

Kauppaneuvos A. Sergejeffin stipendirahaston pääoma oli 3.702.903:—. Korkovarot eivät vielä ole korkeakoulun käytettävissä.

Oy G. W. Sohlberg Ab:n stipendirahaston pääoma oli 299.640:— ja korkovarot 25.316:—, josta julistettiin haettavaksi 25.000:—, mikä jaettiin.

Senaattori Otto Stenrothin rahaston pääoma oli 15.000.000:— ja stipendinä käytettävät voittovarot 2.066.390:—. Hakemusten perusteella jaettiin 734.730:—.

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahaston pääoma oli 2.017.347:— ja korkovarot 134.407:—. Rahastosta julistettiin tänä keväänä matkastipendinä haettavaksi ja jaettiin 134.000:—.

Talous-Osakekaupan stipendirahaston pääoma oli 439.764:— ja käy-

tettävissä olevat korot 25.778:— . Koroista julistettiin haettavaksi 25.000:—, mikä summa jaettiin.

Tampereen Säästöpankin rahaston pääoma oli 6.785:— ja korot 3.730:—.

Eevi ja Eemil Tannisen Säätiön lahjoitus 100.000:— julistettiin haettavaksi ja jaettiin.

Knut Wallinin stipendirahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 25.038:— ja korot 2.592:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.500:—.

Pankinjohtaja Birger Wegeliuksen rahasto oli vuoden vaihteessa 116.733:— ja korot 5.611:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 5.000:—.

Weilin & Göösin stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 4.538.985:— ja korkovarot 344.055:—. Rahastosta jaettiin palkintoina seminaari-kirjoituksista ja laudaturtutkielmista 344.000:—.

Kirjasto

(v. 1961)

Kirjaston kokoelmat lisääntyivät vuoden kuluessa 2.059 nidoksella, joista ostamalla saatiin 1.028 ja lahjoituksina tai vaihtoina 1.031 nidosta. Näiden lisäksi vietiin hankintakirjaan 564 nidosta aikakauslehtiä. Vuoden lopussa kirjaston nidospäärä oli n. 47.600.

Vuoden 1961 aikana kirjasto sai jälleen vastaanottaa joitakin huomattavia lahjoituksia. Kuten edellisenäkin vuonna lahjoitti Ranskan suur-lähetystö 300 frangin arvosta taloustieteellistä kirjallisuutta. ASLA-varoista kirjastolle myönnettiin tänäkin vuonna 300 dollaria. Lahjoittajista mainittakoon lisäksi seuraavat: Oy Alkoholiliike Ab, Banco di Roma, Eduskunnan kirjasto, Geologinen Tutkimuslaitos, Göteborgs Universitet, Handels-Hochschule St. Gallen, Handelshögskolan i Göteborg, Handelshögskolan i Stockholm, Handelshøjskolen i København, Helsingin Yliopiston eri laitokset ja kirjasto, Hochschule für Wirtschafts- und Sozialwissenschaften Nürnberg, Jyväskylän Kasvatusopillisen Korkeakoulun Kirjasto, Kauppa- ja teollisuusministeriö, kauppakamarit, Kungl. Universitetet i Uppsala, Library of Central School of Planning and Statistics, Warsova, Liiketaloustieteellinen Tutkimuslaitos, The London School of Economics and Political Science, Lunds Universitet, Norges Handelshøyskole, S. W. Paasivaaran Margariinitehdas Oy, Sosialøkonomisk Institutt, Universitetet i Oslo, Suomen Ulkomaan-kauppaliitto, Suomi-Neuvostoliitto-Seura, kansleri Bruno Suviranta, Svenska Handelshögskolan., Tilastollinen Päätoimisto, Turun Yliopisto United States Information Center, Universität Wien, Universität Zürich, Valtakunnansuunnittelutoimisto, Valtion Maatalouskoelaitos,

Valtioneuvoston julkaisutoimisto, Warsovan tiedeakatemian maantieteellinen laitos, Wirtschaftshochschule Mannheim ja Åbo Akademi. Useat koulut ja laitokset lahjoittivat kirjastolle vuosi- ja toimintakertomuksensa. Kirjasto esittää tässäkin yhteydessä kaikille lahjoittajille parhaat kiitoksensa.

Kirjaston käyttö on vuoden aikana huomattavasti kasvanut. Kotilainoja annettiin 14.106, näistä lyhytaikaisia käsikirjastolainoja 1.195. Lisäksi lainattiin kirjoja ilman kuittia lukusaliin. Kaukolainoja lähetettiin 180 nidosta ja saatiin 4. Aikakauslehtikierrossa, johon osallistui 36 korkeakoulun opettajaa ja toimihenkilöä, oli 90 kotimaista ja 279 ulkomaista lehteä sekä 18:n eri kirjaston uutuustiedotukset. Aikakauslehti-artikkelikortiston kasvun on todettu suuresti lisänneen aikakauslehtien käyttöä ja lainausta. Vuoden aikana oli päiväkirjaan merkittyjä lukusalinkäyntejä 8.983.

Kuten edellisinäkin vuosina järjestettiin uusille opiskelijoille kirjaston esittelytilaisuuksia ja eri aineiden seminaariryhmille opastusta kortistojen ja hakuteosten käytössä ja lähdekirjallisuuden etsinnässä. Kukin opiskelija sai lisäksi kirjaston toimintaa ja käyttöä selostavan monisteen.

Kirjaston uutuushankinnoista ilmestyi vuoden aikana 10 uutuustiedotusta, jotka lähetettiin 200 laitokselle ja yksityiselle henkilölle.

Svenska Handelshögskolanin ja Kauppakorkeakoulun kirjastojen yhteisen aloitteen perusteella Suomen tieteellisten kirjastojen lautakunta on hyväksynyt näiden kirjastojen ulkomaiset hankinnat mainittaviksi Suomen Tieteellisten Kirjastojen Lisäluettelossa.

Kirjasto ja lukusali olivat lukukausien aikana avoinna klo 9—20, lauantaisin 9—14, kesä- ja elokuussa klo 15—20 (lauantaisin kiinni).

Kauppakorkeakoulun kirjaston yhteyteen sijoitettua Suomalaisten Kemistien Seuran kirjastoa on hoitanut Eduskunnan kirjaston alikirjastonhoitaja, fil.maist. Aili Jalava.

Kirjastoon tuli v. 1961 443 aikakauslehteä, joista 322 ulkomaista. Kauppakorkeakoulun vuosikertomuksessa lukuvuodelta 1960—61 lueteltujen aikakauslehtien lisäksi on kirjastoon v. 1961 saatu lisäksi seuraavat (lahjaksi tai vaihtona saadut merkitty *):

Kotimaiset:

*Graafikko. Hki
Kuljetus. Hki

Ulkomaiset:

Administrative science quarterly. Ithaca,
N.Y.

*The American political science review.
Menasha. Wis.

*Anglo-Scandinavian trade review.
London.

*Annals of the American academy of political and social science. Philadelphia

Annals of the Association of American geographers. Lawrence, Kan.

- *Automation. Cleveland, O.
 *Bulletin of the provisional international computation center. Rome.
 Business horizons. Bloomington, Ind.
 Business week. New York.
 College and research libraries. Chicago
 *Comercio exterior. Mexico City
 Computers and automation. Newtonville, Mass.
 *Economic development and cultural change. Chicago
 *Journal of applied psychology. Washington, D.C.
 *Journal of farm economics. Menasha, Wis.
 Journal of the Academy of management. East Lansing, Mich.
 Journal of the Society for industrial and applied mathematics. Philadelphia
 The library quarterly. Chicago
 Management abstracts. London
 Management international. Wiesbaden
 Metrika. Würzburg
- *National tax journal. Harrisburg, Pa.
 *Naval research logistics quarterly. Washington, D.C.
 *New York certified public accountant. New York
 *New York retailer. New York
 Nordisk tidskrift for informationsbehandling. Lund
 Problems of economics. New York
 The professional geographer. Washington, D.C.
 *Public opinion quarterly. Princeton, N.J.
 Qualitätskontrolle. Freiburg/Br./Berlin
 The quarterly review of economics and business. Champaign, Ill.
 Raumforschung und Raumordnung. Köln
 *Revista del Banco de la Republica. Bogotá
 *Sociometry. Albany, N.Y.
 Der Volkswirt. Frankfurt a.M.
 Ymer. Sthlm.

III. Luennot ja harjoitukset kertomuskautena 1961-62

A. KAUPPATIETEIDEN LISENSIAATIN JA KANDIDAATIN TUTKINTOJA VARTEN OPISKELEVILLE PIDETYT LUENNOT JA HARJOITUKSET

Kansantaloustiede

Kandidaattiseminaarissa, jota on johtanut professori *Mikko Tamminen* assistenttien *Kari Castrénin* ja *Matti Sarakonnun* avustamana, on pidetty seuraavat esitelmät:

Ekonomi *Martti Leppänen*, EFA-sopimuksen vaikutuksesta Suomen ulkomaankauppaan; ekonomi *Aimo Pentinsaari*, Suomalaisen koivuvanerin viennissä tapahtuneista suhdannevaihteluista vuosina 1920-1961; ekonomi *Reijo Pohjanoksa*, Kapitalistisen ja sosialistisen järjestelmän välinen ulkomaankauppa tarkasteltuna erityisesti Suomen kannalta; ekonomi *Antero Rantamäki*, Suomen paperiteollisuuden ulkomaisen myynnin järjestely erityisesti paperia silmällä pitäen; ekonomi *Sakari Saarnio*, Osakesäästämisestä ja sen levittämisestä; ekonomi *Olli Suonne*, Talletusten vaikutus rahalaitosten likviditeettiin.

Liiketaloustiede II

Professori *Mika Kaskimies* on luennoinut ja johtanut case-harjoituksia joka toinen viikko 2 t. kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa liiketaloustiede II:ssa suorittaville. Harjoituksista on laadittu raportteja ja keskusteltu ryhmässä.

Professori *Hector R. Anton*, Associate Professor of Accounting and Business Administration, Faculty Council, Center for Research in Management Science, University of California, Berkeley, on toiminut Fulbright-luennoitsijana Kauppakorkeakoulussa ja Svenska Handelshögskolanissa. Syyslukukaudella hän on käsitellyt aihetta "Controller-ship" ja kevätlukukaudella aihetta "Information Systems". Luentosarjat on tarkoitettu lähinnä kauppat. kand. tutkintoa varten opiskeleville.

Englannin kieli

Dosentti *Erkki Penttilä* on syyslukukaudella luennoinut englannin kielen historiaa 1 v.t. ja lauseoppia 1 v.t., kevätlukukaudella lauseoppia 1 v.t. ja käännösharjoituksia 1 v.t.

Espanjan kieli

Lehtori *Erkki Vierikko* on syyslukukaudella luennoinut espanjan kielen historiallisesta kehityksestä iberiläiseltä kaudelta 1500—luvulle 2 v.t.

Saksan kieli

Dosentti *Kaj B. Lindgren* on luennoinut syyslukukaudella 2 v.t. saksan kielen kehityksestä sekä kevätlukukaudella 1 v.t. yleistä fonetiikkaa ja pitänyt 1 v.t. vaativia käännösharjoituksia.

Suomen kieli

Dosentti *Jarl Louhija* on luennoinut kauppat.kand. tutkintoa lukeville syyslukukaudella ja kevätlukukaudella 1 v.t. suomen kielen kehityksestä ja 1 v.t. tyylioppia.

B. EKONOMIN JA KIRJEENVAIHTAJAN TUTKINTOJA VARTEN OPISKELEVILLE PIDETYT LUENNOT JA HARJOITUKSET**Kansantaloustiede**

Professori *Mikko Tamminen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla syyslukukaudella 6 v.t. johdatusta kansantaloustieteeseen (käsitellen pääasiallisesti seuraavia kysymysryhmiä: peruskäsitteet, taloudellinen kiertokulku ja kansantulolaskelmat, kuluttajatalouden ja yrityksen teoria).

Prof. *Tammisen* nauttiessa kevätlukukaudella osittaista virkavapautta on kauppat. tohtori *Jouko Paakkanen* luennoinut III vuosikurssille 2 v.t. hinta- ja kilpailuteoriasta.

Seminaariharjoituksissa, joita professori *Tamminen* on assistentti *Kari Castrénin* avustamana johtanut, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

III vuosikurssi. (Aihepiiri: Kilpailuteoria ja -politiikka):

Aineldin, Färid, Kilpailu ja taloudellinen muuttuminen; *Haataja, Tauno*, Hintateoriasta parametriteoriaan; *Helimäki, Kalevi*, Bruttohintajärjestelmä; *Härkönen, Reino*, Suomen kartellilainsäädäntö ja sen kehittämisen tarve; *Jakovirta, Pertti*, Kartteloituminen Suomessa; *Laine, Raimo*, Kilpailunrajoitusten syyt; *Leino, Arto*, Länsi-Saksan kilpailulainsäädäntö; *Lumme, Jorma*, Yhdysvaltojen antitrustilainsäädäntö; *Matilainen, Esko*, Minkälaista kilpailun tulisi olla?; *Nykänen, Matti*, Hinnanmuodostus oligopolin vallitessa; *Riikkinen, Teuvo*, J. K. Galbraithin "vastavoimateoria"; *Saljola, Pekka*, Kilpailun ja monopolin asteen mittaaminen; *Mononen, Liisa*, Monopolin käsite; *Siltanen, Seppo*, Taloudellisen keskittymisen kokonaistaloudelliset vaikutukset; *Timonen, Harri*, "The Wastes of Competition"; *Tuominen, Raimo*, Chamberlinin ja Joan Robinsonin "vallankumous"; *Törni, Ilmo*, Yhteiskunnan suhtautuminen kilpailunrajoituksiin — eri mahdollisuudet.

Dosentti, KTT *Fedi Vaivio* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 2 v.t. syyslukukaudella hintajärjestelmän toiminnasta ja siihen liittyvistä kysymyksistä.

Dosentti *Vaivio* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla syyslukukaudella 3 v.t. johdatusta kansantaloustieteeseen käsitellen erityisesti makrotaloudellisen analyysin perusteita ja raha-, luotto- sekä pankkikysymyksiä. Kevätlukukaudella on assistentti, KTM *Matti Sarakontu* dosentti *Vaivion* opastamana luennoinut II vuosikurssille 3 v.t. käsitellen pääasiassa tulonmuodostuksen teoriaa ja suhdannevaihteluja koskevia kysymyksiä.

Dosentti *Vaivio* on edelleen luennoinut I vuosikurssilla ekonomin tutkintoa suorittaville kevätlukukaudella 4 v.t. johdatusta kansantaloustieteeseen käsitellen makrotaloudellista analyysia, raha-, luotto- ja pankkikysymyksiä sekä tulonmuodostuksen teoriaa. Assistentti, KTM *Kari Castrén* on samalla dosentti *Vaivion* opastamana selvittänyt 2 v.t. tuotannon tekijäin hinnanmuodostusta sekä ulkomaankauppaan liittyviä kysymyksiä.

Syyslukukaudella ja kevätlukukaudella on dosentti *Vaivion* johtamissa ja assistentti *Sarakonmun* avustamissa seminaariharjoituksissa käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat laatineet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

III vuosikurssi. (Aihepiiri: Suhdannevaihtelut): *Bläfield, Pentti*, Suhdanne-ennakoinnin ongelmat; *Heikkala, Pertti*, Suhdannevaihtelujen edellytykset; *Ikonen, Hannu*, Suomen suhdannevaihtelut; *Kotilainen, Antero*, Rakennustoiminta ja suhdannevaihtelut; *Lahtinen, Pekka*, Mitä on suhdannepolitiikka? *Lepistö, Seppo*, Julkinen talous kokonaistaloudellisessa prosessissa; *Lindholm, Paavo*, "Katto" ja "lattia" suhdannekierrossa; *Nieminen, Esko*, Suhdanneherkkyyden selitysmahdollisuudet; *Poutsaari, Heikki*, Kiertokulkukaavio ja rahajärjestelmä; *Riikinsaar, Kimmo*, Sijoitustoimintaan vaikuttavat tekijät; *Ropponen, Erkki*, Kansantulokäsitteet ja kansantalouden kirjanpito; *Sihvola, Olavi*, Kerrannainen tulonmuodostusprosessi ja kokonaistaloudellinen

tasapaino; *Tuominen, Anja*, Suhdanneselitysten historia; *Wegge, Ann-Mari*, Suhdannevaihtelujen kansainväliset piirteet; *Vähälä, Tapani*, Suhdannevaihtelut ja taloudellinen kasvu.

(Aihepiiri: Talousjärjestelmäkysymykset): *Anttonen, Veikko*, Länsimainen sosialismi; *Huttunen, Tauno*, Kokonaistaloudellinen suunnittelu ja vapaa kilpailutalous; *Hynninen, Kaarina*, Kansallissocialismin talousjärjestelmä; *Kanatoff, Yrjö*, Englannin sosialisointikokeilut; *Kekki, Tuula*, Vapaan kilpailutalouden edellytykset; *Kirjavainen, Jorma*, Valtio ja markkinatalous; *Koponen, Matti*, Hyvinvointivaltion pulmat; *Laukkanen, Mauri*, Ulkomaankauppa ideologisena aseena; *Lindgren, Raili*, The Affluent Society; *Mäkelä, Pertti*, Jenseits von Angebot und Nachfrage (selostus Wilhelm Röpken kirjasta); *Piipponen, Juhani*, Kapitalismi ja siirtomaakysymys; *Pyökkönen, Ahti*, Neuvostoliiton suunnitelmatalouden toiminta; *Rokka, Terho*, Kehitysmaat ja talousjärjestelmävaihtoehdot; *Rouhiainen, Anneli*, Karl Marxin teorialat; *Schreck, Aulikki*, Kapitalismin kehitys Schumpeterin mukaan; *Sunell, Mauri*, Eri talousjärjestelmämahdollisuudet; *Vasara, Jaakko*, Keskusjohtoinen suunnitelmatalous teoriassa.

Assistentti, KTM *Kari Castrén* on luennoinut kansantaloustiedettä 3 viikkotuntia syys- ja kevätlukukaudella kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vki:lla. Luennot ovat kattaneet kansantaloustieteen esikurssin edellyttämän alueen.

Osallistunut syys- ja kevätlukukaudella kansantaloustieteen ekonomin tutkinnon seminaariharjoituksiin sekä kansantaloustieteen kandidaattiseminaarin toimintaan.

Liiketaloustiede I

Professori *Martti Saario* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. kirjanpidon teoriaa, hallinnollista kirjanpitoa, liikeverotusta ja kirjaustekniikkaa sekä 1 v.t. liikekirjanpitoa sekä III vuosikurssilla 2 v.t. rahoitusta, veroista investointilaskelmissa ja kirjanpidon organisaatiota.

Seminaariharjoituksissa, joita professori *Saario* on assistenttien KTM *Eero Arton* tai ekonomi *Eero Larmolan* avustamana johtanut, on käsitelty seuraavia aiheita, joista asianomaiset ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Syyslukukaudella: *Aromäki, Antero*, Määrärahojen käytön tarkkailu posti- ja lennätinhallituksessa; *Haataja, Tauno*, Asiakaskohtainen kannattavuuden valvonta tukkuliikkeessä; *Heikkala, Pertti*, Eläkesäätiö ja eläkevakuutus erityisesti rahoituksen kannalta; *Huttunen, Tauno*, Kirjanpidon koneellistaminen osuuskassassa; *Härkönen, Reino*, Valssilaitoksen kustannuslaskenta erityisesti tuotekalkyylin kannalta; *Karttunen, Olavi*, Korot kuluina, kustannuksina, tuottoina ja aktiivoina; *Kiiski, Risto*, Pienen teollisuusyrityksen kustannuslaskennan järjestäminen; *Kirjavainen, Jorma*, Obligaatioiden korosta ja kirjaamisesta; *Laamanen, Pentti*, Luottokelpoisuuden tutkiminen; *Makkonen, Vuokko*, Työväen ja toimihenkilöiden asunnoista teollisuus- ja liikeyrityksissä; *Matilainen, Esko*, Yrityksen tulosbudjetti; *Mäkinen, Esko*, Uusarvovakuutuksesta; *Peltola, Irja*, Yrityksen sisäisestä tarkkailusta; *Seppä, Raili*, Teollisuus-

yrityksen sijaintipaikan valinta; *Sihvola, Olavi*, Osakepääoman korottaminen ja alentaminen; *Sivula, Jaakko*, Indeksiehtoiset lainat kirjanpidossa ja verotuksessa; *Suuronen, Ritva*, "Erik Lundberg: Produktivitet och räntabilitet"; *Tanni, Marja*, Saneeraus; *Tengman, Risto*, Valmisteveraston sisäisestä tarkkailusta eräissä lasitehtaassa; *Tuominen, Anja*, Tulojen tarkkailu; *Vilppunen, Antti*, Alkava yritys verotuksen puristuksessa.

Kevätlukukaudella: *Blåfield, Pentti*, ETK-tekniikan soveltaminen yrityksen kirjanpitoon; *Hemmilä, Marjatta*, LIFO-, FIFO- ja normaaliavarastomenetelmät hintatason vaihdelleessa; *Juononen, Kirsti*, Vakuutusyhtiön tase; *Kanatoff, Juhani*, Tavaratalon budjetti kannattavuustarkkailun välineenä; *Korpinen, Irmeli*, Tuoteryhmäkohtainen kannattavuuden tarkkailu lääketuontikaupassa; *Kähkönen, Rakel*, Pankin haarakonttorin kannattavuustarkkailu; *Mäkelä, Pertti*, Varaston aliarvostus liikkeenjohtoon, verottajan ja rahoittajan kannalta; *Oksanen, Raimo*, Monimyyväläliikkeen kannattavuuden valvonta; *Pulli, Lauri*, Asunto-osakeyhtiön rahoitustavat ja niiden vaikutus yhtiön ja osakkaan verotukseen; *Pyökkönen, Ahti*, Tietojenkäsittelykone Siemens 2002 ja sen käyttömahdollisuudet teollisen yrityksen laskentatoimissa; *Riikinsaari, Kimmo*, Capital Budgeting Decision; *Sallinen, Raita Terttu*, Myyntitulojen tarkkailu tukkuliikkeessä; *Salminen, Pertti*, Yrityksen taloudellisen tilanteen ja tuloksen esittäminen työntekijöille; *Seeck, Else-Mai*, Lämpökirjoitusmenetelmistä; *Snäll, Jukka*, Verovapauden merkitys rakennuksen kannattavuudelle; *Viljanen, Juhani*, Tukkukauppojen Oy:n laskutus ja tilisaatavien tarkkailu.

Professori *Henrik Virkkunen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. kustannuslaskennan ja teollisuuskirjanpidon perusteista ja III vuosikurssilla 2 v.t. teollisuusyrityksen tilipuitteista, standardikustannuslaskennasta sekä yrityksen budjettitoiminnasta. Luentoihin liittyvien harjoitustehtävien suorituksessa on opiskelijoita ohjannut ekonomi *Reijo Ruuhela*.

Seminaariharjoituksissa, joita professori *Jaakko Honko* on ekonomien *Eero Larmolan* ja *Reijo Ruuhelan* avustamana johtanut, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Syyslukukaudella: *Aho, Rafael*, Oman osavalmistuksen ja alihankkijoiden käytön edullisuusvertailu; *Aineldin, Färid*, Investointilaskelmien laskentamenetelmät; *Aro, Asko*, Mallinteon kustannukset trikooteollisuudessa; *Humpila, Eino*, Erään pankin sisäinen tarkkailu; *Jahnukainen, Iiro*, ETK-tekniikkaan siirryttäessä syntyvistä ongelmista ja niiden ratkaisemisesta; *Jääskeläinen, Tapio*, Palvelu- ja itsepalveluliikkeiden kustannusten vertailua; *Merikallio, Matti*, Investointirahaston edut ja haitat; *Nykänen, Matti*, M-tilipuitteiden sovellusmahdollisuudet erikoisesti valmistuskirjanpidon osalta; *Puttonen, Seppo*, Käyttöomaisuuden pitoajan määrittämisestä; *Raitio, Antero*, Katetuottomenetelmän sovellutus trikooteollisuuteen; *Rantonen, Rauha*, Ennakkopidätyksen tekemisestä ja kirjaamisesta; *Räsänen, Matti*, Yrityksen omaisuus- ja pääomarakenteen kehitys julkaistujen taseiden valossa; *Saarilahti, Outi*, Liikepankin taseet; *Siltanen, Seppo*, Rakennusliikkeen kustannuslaskenta; *Sinkoaho, Pekka*, Huolintaliikkeen kustannustarkkailu; *Toikka, Jouko*, Osuuskunnan tilintarkastuksesta; *Uuttu, Matti*, Vuosi-inventoinnin teknillinen suoritus ja epäkuranttien tavaroiden val-

vonta; *Vironen, Sakari*, Tuloksen tasoitus uudessa verolakiesityksessä; *Virtanen, Raili*, Valimon kustannuslaskenta erityisesti tuotekalkyylien kannalta.

Kevätlukukaudella: *Jokinen, Heidi*, Yrityksen alennuspolitiikka ja alennustyypit yrityksen kustannusten ja tuottojen kannalta; *Kaukoma, Pekka*, Osamaksukaupan kannattavuudesta; *Kleiman, Dan*, Puutavaran hankinnan kustannuslaskenta; *Koskinen, Anita*, Rahalähetystavat ja niiden edullisuus; *Laine, Raimo*, Kustannusten jakamisesta ja kangaskalkyylin suunnittelusta trikooteollisuudessa silmälläpitäen tuotteiden kannattavuusarvostelua; *Lassila, Olli*, Hallinnon ja myynnin kustannusten tarkkailu; *Lehtinen, Heikki*, Varaston arvostussäännökset uudessa verolakiesityksessä; *Lepistö, Seppo*, Optimaalisen varaston ongelma; *Lähde, Jorma*, Keskeytysvakuutus ja siihen liittyvä laskentatoimi yrityksessä; *Penttilä, Ritva*, Du Pont-yhtymän kannattavuuden valvonta; *Räty, Simo*, Öljy-yhtiön myyntipisteiden kannattavuuden tarkkailu; *Salmi, Erkki*, Mainosbudjetin laatiminen; *Talvitie, Riitta*, Laskentatoimen raportit liikkeenjohdolle; *Totti, Mikko*, Pienen huonekalutehtaan kustannuslaskennan järjestämisestä; *Voutilainen, Eeva-Liisa*, Pääomatappio.

KTM *Irja Lamppu* on pitänyt ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssin kolmelle ryhmälle 4 v.t. syyslukukaudella ja 3 v.t. kevätlukukaudella kirjanpidon harjoituksia, joihin liittyvissä luennoissa käsitelty kirjanpidon perusteita, kirjanpitolakia sekä oppikirjan (*Martti Saario*: Meno-tulo-kirjanpito) harjoitustehtäviin liittyviä aiheita. Pidetty 2 kertauskuulustelua.

KTM *Eero Arto* on pitänyt ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 v.t. kirjanpidon harjoituksia.

KTM *Lauri Kontkanen* on pitänyt kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssin kahdelle ryhmälle 4 v.t. kirjanpidon harjoituksia, joihin liittyvissä luennoissa on käsitelty kirjanpidon perusteita, kirjanpitolakia sekä harjoitusmonisteen (*Irja Lamppu*: Kirjanpitolakia, Helsinki 1960) tehtäviin liittyviä aiheita. Pidetty kolme kertauskuulustelua.

Ekonomi *Reijo Ruuhela* on pitänyt ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 v.t. ja III vuosikurssilla 1 v.t. kustannuslaskennan harjoituksia.

Liiketaloustiede II

Professori *Huugo Raninen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville syyslukukaudella III vuosikurssilla 3 v.t. kauppatavoista ja niihin liittyvistä kysymyksistä sekä liikeorganisaatiosta ja kaupan apuammateista ja kevätlukukaudella II vuosikurssilla kauppatavoista ja niihin liittyvistä kysymyksistä. Kirjeenvaihtajan tutkintoa varten opiskeleville hän on II vuosikurssilla luennoinut 1 v.t. kauppatavoista.

Seminaariharjoituksissa, joita prof. *Huugo Raninen* on assistenttinsa

KTM *Jukka Vihersaaren* avustamana johtanut, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Hemmilä, Marjatta, Ns. syvähaastattelu kaupallisessa motiivitutkimuksessa; *Lundström, L.*, Henkilöhallinnon kontrolloikeoista; *Jaulimo, O.*, Ihmisten välisten suhteiden kehittäminen yrityksen organisaatiossa; *Lahtinen, P.*, Human relations-käsitteen synty ja siihen liittyvät käytännölliset kokeet; *Koponen, V.*, Yrityksen PR-toiminnan muodoista, kohteista ja välineistä; *Parkkari, S.*, Yrityksen henkilökunnan suorituksen mittaaminen; *Piipponen, J.*, Laivanselvittäjän toiminta; *Rikkinen, T.*, Ns. funktioperiaate yrityksen organisaatiossa; *Saljola, P.*, Organisaation hajautuksen tuomista eduista ja haitoista yrityksen toiminnassa; *Salminen, P.*, Työhönottomenetelmistä ja niiden käytöstä; *Setälä, R.*, Yrityksen sisäinen tietoliikenne ja sen merkitys organisaation toiminnassa; *Sunell, M.*, Työntutkimus ja sen tuomat edut; *Tengman, R.*, Johdon auktoriteetti ja sen kehittäminen; *Toikka, J.*, Koulutusohjelman laatiminen yrityksen henkilökunnalle.

Professori *Mika Kaskimies* on luennoinut syyslukukaudella 2 v.t. ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla kysynnän analyysistä ja kevätlukukaudella 1 v.t. III vuosikurssilla myynnin ennakoinnista. Kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville hän on luennoinut 1 v.t. koko lukukauden ajan jakelutalouden pääkysymyksistä.

Seminaariharjoituksissa, joita professori *Mika Kaskimies* on johtanut v.t. assistentti, ekonomi *Kaj Gustafssonin* avustamana, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aarnio, Kari, Vapaa-ajan markkinat Suomessa; *Henriksson, Raimo*, Automainonnasta Suomessa; *Hynninen, Kaarina*, Lehti-ilmoitusten huomio- luku- ja muistiarvon tutkimuksesta; *Karttunen, Olavi*, Palveluelinkeinot kasvutaloudessa; *Kerttula, Marjatta*, Hedelmäaganttien toiminnasta erityisesti asiakaspalvelun kannalta katsottuna; *Koskinen, Anita*, Veikkaustoimiston myynti ja mainonta; *Laine, Olli*, Ostoskeskus suomalaisen vähittäiskaupan sovellutuksena; *Lehosmaa, Ritva*, Osamaksukaupan aiheuttamista eduista ja haitoista radio- ja televisioalan yrittäjälle; *Lehtinen, Heikki*, Lämmitysöljyn käyttö ja markkinointi Suomessa; *Lundgren, Raili*, Kuluttajille tarjottavien suurpakkausten käyttö ja hinnoittelu markkinoinninvälineenä; *Saarilahti, Outi*, Koemarkkinointi ja sen käyttö suomalaisessa teollisuudessa; *Schreck, Aulikki*, Suomalainen liikemieskunta politiikan palveluksessa; *Tanni, Marja*, Mainoshyökkäyksen suunnittelu; *Tarkkonen, Kimmo*, Uutuudet makeis- ja keksiteollisuuden tuotteiden markkinoinnissa; *Toivriäinen, Mauri*, Yhteisvienti pienyrityksen vientipulmien lievittäjänä; *Tuominen, Liisa*, Työntutkimuksesta myyntityöhön sovellettuna oikean palkkauksen määrittämiseksi; *Tuominen, Marju*, Valintamyymälä suomalaisen vähittäiskaupan sovellutuksena; *Uuttu, Matti*, Tuoteimage ja esimerkkejä sen käytöstä Suomessa; *Sandqvist, Juha*, Tutkimus näyteikkunamainonnan tehokkuudesta.

Aromäki, Antero, Tulojen ja vesistöjen vaikutuksesta perämoottorien kysyntään Suomessa; *Ikonen, Hannu*, Ulkomainonnan järjestelystä Suomessa; *Jakovirta, Pertti*, Konsulentit teollisuuden ja kaupan palveluksessa; *Jokinen, Heidi*, Jakeluteiden tehokkuuden mittaamisesta; *Jääskeläinen, Tapio*, "Consumers movement" Suomessa; *Kauko-*

maa, Pekka, Kiihtyvyystekijä radio- ja televisiovastaanottimien menekissä; *Knutuinen, Harri*, Tehokkaan jakeluvaramon suunnittelu ja toteuttaminen; *Leino, Arto*, Tuotekehittely liikeyrityksen funktiona ja sen suomalaisia sovellutuksia; *Lumme, Jorma*, Tuontisäännöstelyn vaikutukset käytettyjen autojen kauppaan Suomessa; *Mustonen, Risto*, Kirja-asiamiehen myyntitoiminta; *Närhinen, Matti*, Myynnin ennakoinnin menetelmistä ja käytännön sovellutuksista; *Peltola, Ritva*, Kylkiäisten käyttö Suomen markkinoinnissa; *Puumala, Antti*, Savukkeiden kysyntäanalyysi 1949-1961; *Rokka, Terho*, Kuluttajan valinnan vapaus markkinataloudessa; *Seppälä, Liisa*, Status-mainonta Suomessa; *Timonen, Harri*, Kirjemarkkinasta ja sen käytöstä Suomessa; *Vilppunen, Antti*, Vertikaalinen yhteismainonta; *Vuorio, Marja-Liisa*, "The waste makers" markkinoinnissa.

Lehtori, KTK *Meeri Saarsalmi*, DBA, on luennoinut kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. sekä syys- että kevätlukukaudella johdatusta liiketaloustiede II:een (peruskäsitteet, yrityksen rakenne ja toiminta, yritysten väliset suhteet) ja pitänyt proseminariharjoituksia mainittua tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 4 v.t. kummallakin lukukaudella. Näissä harjoituksissa, joita on pidetty neljässä ryhmässä, on käsitelty Suomen talouselämän rakennetta ja sihteerikoulutuksen erikoiskysymyksiä.

Lehtori *Meeri Saarsalmen* ekonomin tutkintoa suorittavien III vuosikurssilla syys- ja kevätlukukaudella johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat laatineet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aho, Rafael, Värien käyttö mainonnassa, lähinnä painotuotteiden osalta; *Feodoroff, Gaij*, Liikkeiden aukioloajoista nimenomaan ostoskeskuksia silmälläpitäen; *Heinämäki, Timo*, Markkinointi ja yrityksen organisaatio; *Ilo, Ritva*, Yhdysvaltojen markkinoille kohdistuvista viennin edistämistoimenpiteistämme; *Karhu, Kalevi*, Liikepankkien rahoitusyhtiöt osamaksujärjestelmän toteuttajina; *Kekäläinen, Sirpa*, Itsepalveluliikkeestä ja sen perustamiseen liittyvistä ongelmista; *Kleiman, Dan*, Toimintaparametrien käytöstä kulutustavaroiden markkinoinnissa; *Laapotti, Jorma*, Näkökohtia tavaraluotonannosta erityisesti tukkuliikkeen näkökulmasta tarkasteltuna; *Mononen, Liisa*, Kuluttajan sosiaalisesta asemasta kulutukseen vaikuttavana tekijänä; *Munnukka, Riitta*, Suora myynti; *Mäkinen, Ahti*, Tuotedifferointi; *Rantanen, Pirjo*, Suhdetoininnan välineistä; *Rintala, Tapio*, Markkinointiedellytysten selvittämisestä markkinatutkimusten avulla; *Rouhiainen, Anneli*, Jakelun rationalisoinnista, lähinnä bruttohintajärjestelmän osalta; *Rouste, Pauli*, Erikoistavaran markkinoinnista; *Stenholm, Sirpa*, Kuorma-autojen tilausliikenne; *Tuominen, Rauno*, Myyntikustannukset ja niiden luonne; *Varis, Niilo*, EFA:n vaikutus Suomen tekstiiliteollisuuden markkinointiin; *Vasara, Jaakko*, Kuluttajan ostopaikan valintaan vaikuttavista tekijöistä.

Dosentti *Kullervo Rainio* on luennoinut 2 v.t. ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla psykologiaa työelämään liittyvin sovellutuksin.

Lehtori, KTL *Risto Tuominen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla syyslukukaudella 1 v.t. organisaatio-opin

perusteista. Hän on johtanut II vuosikurssilla syys- ja kevätlukukaudella 4 v.t. proseminariharjoituksia. Harjoitukset on pidetty neljässä ryhmässä, joista toisissa on käsitelty yrityksen henkilöhallinnon, toisissa ulkomaankaupan ongelmia.

Seminaariharjoituksissa, joita lehtori *Risto Tuominen* on johtanut III vuosikurssilla 4 v.t., on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aholainen, Kari, Tarjouksesta vientikaupassamme; *Aro, Asko*, Johtajan arvovalian ongelmasta; *Heiniö, Hilkka*, Turkiskaupan erikoispiirteistä; *Helimäki, Kalevi*, Moni-myyntäliikkeen hallinnollisista erikoispiirteistä; *Iire, Mikko*, Teollisuuden sisäinen suhdetoiminta; *Juononen, Kirsti*, Näkökohtia sosiaalisten kannustimien käytöstä liikeyrityksessä; *Kalaja, Riitta*, Erään yhtiön henkilökuntaosaston rakenne, tehtävät ja yhteydet muihin osastoihin; *Kärnä, Maija*, Kauppa- ja teollisuusministeriön ulkomaankauppaamme liittyvät tehtävät; *Laamanen, Pentti*, Erään yrityksen organisatoriset muutokset ja niistä saadut kokemukset; *Lakka, Jorma*, Markkinatutkimuksessa käytettävän kysymyslomakkeen suunnittelusta; *Laukkanen, Mauri*, Piirteitä Japanin vientikaupasta; *Lehtoaro, Pekka*, Ulkomaille suuntautuvan autorahtauksemme edellytykset, kehitys ja merkitys; *Lindholm, Paavo*, Miten saadaan vientiyhteyksiä ulkomaille; *Lähde, Jorma*, Lentorahtauksen erikoispiirteistä ja sen soveltuvuudesta ulkomaankauppaamme kuljetuksiin; *Makkonen, Vuokko*, Työhönottohaastattelu etuineen ja virhemahdollisuuksineen; *Marno, Anssi*, Ulkomaankauppaamme nykyisistä rajoituksista; *Mäkinen, Esko*, Henkilökunnan työhönottotehtävistä erityisesti liikepankin kannalta; *Nieminen, Esko*, Piirteitä kenkätehtaiden myynnistä; *Noutere, Lasse*, Agentin tehtävät ja merkitys teknillisessä tuontikaupassamme; *Ounaskari, Vasili*, Vientijulkaisujen merkitys ulkomaankaupassamme; *Porvali, Anssi*, Account-Tokens-järjestelmän organisaatiosta ja merkityksestä; *Poutsari, Heikki*, Erään yrityksen myyntiorganisaatiosta ja sen muotoon vaikuttavista tekijöistä; *Raitio, Aimo*, Yleiskatsaus tuontikauppaamme toimitustapalausekkeisiin; *Renko, Matti*, Merikuljetusten vakuuttamisesta; *Ropponen, Erkki*, Kaupallisista sihteereistä; *Rothström, Kalevi*, Automaation vaikutus vakuutusyhtiön organisaatioon; *Salmi, Juhani*, Työnkulkukaaviot organisaatiopäällikön apuna; *Sarpi, Seppo*, Erään liikepankin organisaatio-osaston tehtävistä; *Savolainen, Jorma*, Informaalisesta organisaatiosta ja sen merkityksestä formaalisessa organisaatiossa; *Totti, Mikko*, Yrityksen sisäisestä tietojen välityksestä; *Vainikainen, Jaakko*, Miten pankki auttaa vientikauppiasta; *Vakkila, Tapani*, Huolintatoimi ja huolitsijan osuus paperinviennessämme; *Wegge, Ann-Mari*, Suomen lentoliikenneverkoston synty, kehitys ja tulevaisuus; *Vertainen, Risto*, Erään automerkin myyntiverkosto ja myyntimenetelmät; *Äyhö, Juhani*, Henkilökunnan koulutuksesta esinevakuutusosalalla.

Lehtori, KTL *Arvo Puukari* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 4 v.t. kevätlukukaudella liikeorganisaatioista ja liikkeen hoidosta. Luennoilla ovat vierailleet toim.joht. *Kaarlo Anttila*, metsänhoitaja, ekon. *Mauno Pakkanen* ja pääkonsuli, kauppat. maist. *Pentti Pajari*. Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto on järjestänyt liikkeiden vakuutuksista kaksi luentoa, jotka on pitänyt fil.maist. *Kirsti Saikkonen*. Pohjoismaiden Yhdyspankki on järjestänyt pankkiopin luentosarjan, jonka luennoitsijoina olivat kamreeri *Erik Stadigh* ja pankinjohtaja,

kauppat.maist. *Kalevi Tilli*. Sarjaan kuului opintokäynnit pankkiin 10 opiskelijan ryhmänä. Opintokäynnit on tehty myös arvopaperipörs-siin. Opetuselokuvina on esitetty Tehokkaan Tuotannon Tutkimussää-tiön sarja.

Lehtori, KTL, *Leo Ahlstedt* on luennoinut ekonomin tutkintoa varten opiskeleville III vuosikurssilla kevätlukukaudella 2 v.t. liikkeenjohdon tehtäväkentästä sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa varten opiskeleville II vuosikurssilla 1 v.t. yrityksen organisaatioon (syyslukukaudella) ja henkilöhallintoon (kevätlukukaudella) liittyvistä peruskysymyksistä.

Hän on johtanut syys- ja kevätlukukaudella proseminariharjoituksia II vuosikurssilla ekonomin tutkintoa suorittaville 4 v.t. Harjoituksissa, joita on pidetty kolmessa ryhmässä, on ryhmäalustusten pohjalla käsi-telty erilaisia liiketaloudellisia ongelmia.

KTL, *Leo Ahlstedtin* johtamissa seminaariharjoituksissa, joita on sekä syys- että kevätlukukaudella pidetty III vuosikurssilla ekonomin tut-kintoa suorittaville, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Anttonen, Veikko, Henkivakuutusalan markkinointiongelmista; *Hakola, Jorma*, Uuden Suomen markkinointi; *Ingeritilä, Marjaliisa*, Hotellialan markkinointiongelmista; *Jahnukainen, Iiro*, ETK-koneiden markkinoinnin erikoisongelmista; *Kauppinen, Esko*, Sanomalehti ilmoitusvälineenä; *Kekki, Tuula*, Coca-Cola ja Pepsi-Cola taiste-lussa kuluttajista; *Koponen, Matti*, Konttoripäällikön asema ja tehtäväkenttä yrityksessä; *Korkkula, Pasi-Kalevi*, Äänilevyjen markkinoinnista Suomessa; *Kotilainen, Antero*, Selluloosa- ja paperiteollisuuden kuljetuskysymyksistä erikoisesti Itä-Suomessa; *Lassila, Olli*, Leipomoalan liikkeenhoidollisista ongelmista; *Laurén, Tapio*, Matkatoi-mistot palveluksia markkinoimassa; *Lievonen, Juhani*, Posliinimaalaamon liikkeenhoi-dollisia ongelmia; *Merikallio, Matti*, Vähittäiskaupan aukioloaikaongelma; *Musto, Pauli*, Kelmu ja sen markkinointi; *Nurminen, Seija*, Television vaikutuksesta elokuva-alaan; *Rastas, Mauri*, Lentoliikenteen markkinoinnin erikoisongelmista; *Stjernvall, Knut*, Japanilaisten kameroiden markkinoinnista Suomessa; *Virolainen, Ossi*, Tupakan markkinoinnista; *Aström, Marjatta*, Pakasteiden markkinoinnin erikoisongelmista.

Yleinen liiketaloustiede

Professori *Jaakko Honko* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorit-taville I vuosikurssilla 4 v.t. syyslukukaudella johdatusta teoreettiseen ja sovellettuun liiketaloustieteeseen (peruskäsitteet, tuotot ja kustan-nukset, menekki, tuotantontekijäin ostot, parametriteoriaa, rahoitus, organisaatio).

Kauppaoikeus

Professori *K. A. Telaranta* on sekä syys- että kevätlukukaudella luen-noinut kauppaoikeutta ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurs-

silla 3 v.t. ja III vuosikurssilla 2 v.t. sekä johtanut ekonomin tutkintoa suorittavien seminaariharjoituksia kauppaoikeudessa 4 v.t. syys- ja kevätlukukaudella. Oppilaat ovat laatineet seuraavat esitelmät:

Askolin, Heljä, Kiinteistön pakkohuutokauppa; *Herkkilä, Jan*, Asettajan tahdon-ilmaisuun sisältö ja muoto sekä asettajan vastuu; *Heinämäki, Timo*, Lainhuudatusvel-vollisuus; *Kalmari, Pirkko*, Kohtuuttomat ehdot sopimuksissa; *Korpinen, Irmeli*, Kiinteistöjen kiinnityskelpoiset edut; *Kurki, Tapio*, Vekselin käsite; *Laakso, Pirjo*, Kaupanvastuu kiinteistökaupassa; *Lehtoaro, Pekka*, Kiinteistökiinnityksen hakeminen; *Luontola, Markku*, Edustajan antama vekselisitoumus; *Nurminen, Seija*, Myyjän ja ostajan näytteen oikeudellinen merkitys irtaimen kaupassa; *Parkkonen, Kaarina*, Vekselivelalliset ja heidän vastuunsa; *Peso, Leo*, Vekselin indossamentti; *Pesonen, Martti*, Vekselitekstin muutokset ja blankovekseli; *Pyhtinen, Seppo*, Asetteen muoto ja sisällisyys; *Riederer, Leo*, Kauppa-agentti; *Ritala, Raili*, Vekselin taloudelliset käyttö-mahdollisuudet; *Ritvos, Kari*, Määränvälvelkakirjat; *Räsänen, Eino*, Velkakirjan käsitteestä; *Saarinen, Tapio*, Saantosuoja; *Sipilä, Jorma*, Haltijavelkakirjat; *Vertainen, Risto*, Kaksoisluovutus; *Vetosalmi, Varma*, Väitesuoja; *Vuorio, Marja-Liisa*, Pysäyt-tämisoikeus.

LaT, dosentti *Aimo O. Aaltonen* on luennoinut I vuosikurssilla kirjeen-vaihtajan tutkintoa suorittaville 4 v.t. esikurssin ja pitänyt kertaus- ja loppukuulustelun.

Assistentti, LaL, *Raimo Pekkanen* on johtanut kauppaoikeuden semi-naariharjoituksia kevätlukukaudella 2 v.t. Oppilaat ovat pitäneet niissä seuraavat esitelmät:

Harkki, Pekka, Työsopimuksen tekeminen; *Hartikainen, Seppo*, Työntekijän vel-voitteet työsopimuslain mukaan; *Hällström, Leo*, Työsuhteen lakkaaminen irtisanomi-sen perusteella; *Jahnukainen, Pirkko*, Työsopimuksen tunnusmerkit; *Juhokas, Ilmo*, Työnantajan velvollisuus maksaa palkkaa työsopimuslain mukaan; *Korhonen, Juhani*, Vuosiloman pitempää määrääntyminen vuosilomalain mukaan; *Puumanen, Kari*, Tunti-tai urakkapalkalla olevien työntekijöiden vuosilomapalkan määrääntyminen.

LaL, *Lauri Suomela* on johtanut kauppaoikeuden seminaariharjoituk-sia kevätlukukaudella 2 v.t. Oppilaat ovat pitäneet niissä seuraavat esitelmät:

Krekola, Aarno, Osakepääoman alentaminen; *Laakso, Erkki*, Osakeyhtiön toimitus-johtajan asema ja toimivalta; *Laine, Elvi*, Prokuristin oikeudesta tehdä osakeyhtiötä velvoittavia yksityisoikeudellisia sitoumuksia; *Lukkarinen, Ilmari*, Yhdenmiehen osake-yhtiöitten syntyminen ja pääosakkaan vastuu niiden veloista; *Moisio, Antti*, Ääni-oikeudesta osakeyhtiön yhtiökokouksessa; *Mujunen, Leo*, Osakepääoman korotus.

Talousmatematiikka

Professori *Sakari Mattila* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorit-taville I vuosikurssilla syyslukukaudella 6 v.t. finanssimatematiikkaa ja differentiaalilaskentaa. Luentoihin on liittynyt laskuharjoituksia ja kertauskokeita, jotka assistentti, LuK *Pentti Woivalin* on tarkastanut.

FT *Jouko Manninen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 v.t. finanssi- ja vakuutusmatematiikkaa, nomografiaa, lineaarista algebraa ja lineaarisen suunnittelun perusteita sekä III vuosikurssilla 3 v.t. differentiaali- ja integraalilaskentaa. Oppilaiden suoritettavaksi on viikoittain annettu luentoihin liittyviä kotitehtäviä, jotka assistentti LuK *Pentti Woivalin* on tarkastanut.

Professori *Mattilan* kevätlukukaudella johtamissa ja assistentti *Jahnukaisen* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Laakso, Pirjo, Sisäisen korkokannan käsite ja käyttö investointilaskelmissa; *Maunula, H.*, Lineaarista suunnittelusta ja pelien teoriasta; *Mäkinen, A.*, Kuljetusprobleeman ratkaisu; *Riederer, L.*, Lainojen efektiivinen korkokanta; *Sinkoaho, P.*, Varaston optimaalisen koon määrääminen; *Snäll, J.*, Koneen taloudellisen pitoajan määrääminen.

Tilastotiede

Professori *Sakari Mattila* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla kevätlukukaudella 4 v.t. sekä II vuosikurssilla syys- ja kevätlukukaudella 2 v.t. johdatusta tilastotieteeseen ja III vuosikurssilla 4 v.t. tilastotieteen keskeisistä menetelmistä ja niiden sovelluksista. Luentosarjoihin on liittynyt harjoituksia ja kertauskokeita. I ja II vuosikurssin harjoitukset on pidetty kahdessa ryhmässä. Edellisten pitämisessä on avustanut assistentti, VTM *Miikka Jahnukainen*, jälkimmäiset on pitäneet FT *Jouko Manninen*.

Talousmaantiede

Vt. professori *Stig Jaatinen* on luennoinut II vuosikurssilla syyslukukaudella kartografiasta ja Pohjoismaiden talousmaantieteestä sekä kevätlukukaudella Suomen talousmaantieteestä 2 v.t. ja III vuosikurssilla syyslukukaudella kaupunkimaantieteestä ja vaikutusalueista ja kevätlukukaudella maankäytöstä, teollisuuden sijaintitekijöistä sekä globaalista väestömaantieteestä 2 v.t.

Vt. professori *Jaatisen* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Syyslukukaudella: *Aholainen, Kari*, Leipurialan liikkeiden markkinointialueet Helsingissä ja Haminassa; *Feodoroff, Gaij*, Suomen väestön elinkeinorakenne; *Hanski, Matti*, Kuopion kaupungin sisäinen erilaistuminen; *Hietanen, Jukka*, Pohjoisen pallonpuoliskon puuvarat ja niiden käyttö; *Kalaja, Riitta*, Ähtärin kunnan talouselämä; *Lakanen, Kristiina*, Helsingin pankit; *Laine, Olli*, Helsingin kaupungin maidon-

hankinta; *Laurén, Tapio*, Lentolomamatkailu; *Musto, Pauli*, Valkeakosken teollisuuslaitosten raaka-ainehankinta-alueet ja kuljetustavat; *Mustonen, Risto*, Brasilian ja Suomen välinen kauppavaihto; *Mäntynen, Tapio*, Malminetsintä ja kallioperäkarttoitus ilmasta käsin Suomessa.

Kevätlukukaudella: *Kivistö, Mikko*, Pohjanlahden satamat ja rautateiden kuljetukset; *Koskula, Heikki*, Suomen ja Länsi-Euroopan väliset kauppatiet; *Peltola, Timo*, Suomen ja Neuvostoliiton välinen kauppavaihto; *Raitio, Maija-Liisa*, Viljanviljelyn pohjoisrajat Pohjoismaissa; *Seppä, Else*, Helsingin soran ja hiekan tarpeen tyydyttäminen; *Viiherheimo, Antero*, Suomen merikalastus; *Åström, Marjatta*, Suomen tiiliteollisuus.

FL *Jaakko Havukkala* on luennoinut I vuosikurssilla syys- ja kevätlukukaudella talousmaantieteen perusteita 5 v.t. sekä johtanut molempina lukukausina kartografisia harjoitustöitä.

FL *Jaakko Havukkalan* johtamissa seminaariharjoituksissa (kaksi ryhmää syyslukukaudella) on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Lento, Matti, Ford Motor Company'n myyntialueet; *Luoto, Esko*, Puunjalostusteollisuudestamme ja sen tuotteiden viennistä Englantiin; *Puumala, Antti*, Suomen edustus ulkomailta; *Rintala, Tapio*, Suomen maatalouden ja teollisuuden väestöryhmittymät; *Sallinen, Raita-Terttu*, Suomen sokerituotanto; *Salmi, Erkki*, Suomen ja Italian välinen kauppa; *Sarpi, Seppo*, Maapallon ilmaliikenne; *Stjernvall, Knut*, Päijänteen ympäristön puutavaran hankinta, kuljetus ja käyttö; *Turkki, Sirpa*, Suomen rautateollisuus; *Vainikainen, Jaakko*, Maapallon metsävyöhykkeet ja niiden käyttö; *Vakkila, Tapani*, Suomen vientipaperin kuljetuksesta; *Voutilainen, Eeva-Liisa*, Kuopion teollisuus; *Vähälä, Tapani*, Afrikan valtiollinen kehitys; *Äyhö, Juhani*, Itämeri ja sen puiteessa tapahtuvasta liikenteestä; *Tarkkonen, Kimmo*, Bostonin kaupungin henkilöliikenne-ongelmien ratkaisu.

Kemia ja tavaraoppi

Professori *Pekka Heinänen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. orgaanista tavaraoppia, III vuosikurssilla 3 v.t. eräitä orgaanisen tavaraopin kohtia, piiyhdisteitten ja metallien kemiaa ja tavaraoppia.

Lehtori, FM *Jukka Jutila* on luennoinut 5 v.t. käsittävän esikurssin kahdelle ekonomin tutkintoa suorittavalle I vuosikurssin ryhmälle, toiselle syys- ja toiselle kevätlukukautena. Luennot ovat sisältäneet kemian perusteita sekä valittuja kohtia epäorgaanisesta ja orgaanisesta tavaraopista.

Kemian ja tavaraopin laboratorioharjoituksissa, joita ovat ohjanneet prof. *Heinänen*, leht. *Jutila* ja laboratoriomestari *Yrjö Kainulainen*, on oppilaita perehdytetty tärkeimpien kauppatavaroiden ominaisuuksiin ja laatuvaatimuksiin samoinkuin tavallisimpiin kemiallisiin ja fysikaa-

lisiin tutkimusmenetelmiin. Tutkimuskohteina ovat olleet mm. useat elintarvikkeet, tekstiilikuidut, paperi, bentsiini ja voiteluöljyt. — Kemian ja tavaraooppia opiskelevat I vuosikurssin oppilaat ovat suorittaneet esikurssia varten 7 tavaraoopillista harjoitustyötä työskennellen joko syys- tai kevätlukukautena yhteensä n. 15 tunnin ajan. Useat esikurssin suorittaneista ovat kevätlukukauden aikana tehneet myös lyhyeen oppijaksoon kuuluvat 9 harjoitustyötä, joihin kuuluva työaika on n. 30 tuntia. — Entisten vaatimusten mukaan opiskelevat II ja III vuosikurssien oppilaat ovat tehneet lyhyeen tai pitkään oppijaksoon kuuluvia tavaraoopin töitä 2 ryhmässä 3 v.t. — Svenska Handelshögskolan'in kemian ja tavaraoopin opiskelijat ovat suorittaneet harjoitustyönsä Kauppakorkeakoulun laboratoriossa 31. 10. 1952 tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Prof. *Heinäsen* ja leht. *Jutilan* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Baibulat, Muussäs, Suomen lääketieteellisyydestä ja eri lääkemuotojen valmistusmenetelmistä; *Chydenius, B. A.*, Puupahvi; *Ingeriälä, Marja-Liisa*, Vitamiinit; *Jänkälä, M. S.*, Ammoniikki; *Knuutinen, H. J.*, Aerosolipakkauksista; *Kärnä, Maija*, Puhelinkaapeleista; *Laine, T. J.*, Teurastuksen sivutuotteet ja niiden hyväksikäyttö; *Lukin, Irma*, Kondensaattoripaperi; *Lukkarinen, T. J.*, Selluloosan ja sanomalehtipaperin merikuljetuksesta; *Luode, T. L. O.*, Maitopystöjen valmistus; *Matikainen, H. T.*, Tojalex-levy ja sen valmistus; *Munnukka, Riitta*, Sinihomejuuston valmistuksesta; *Nummela, J.*, Kenkään käytettävät raskaat päällisnahat ja niiden valmistus; *Orko, A. J.*, Luonnonkautsu; *Ritola, J. V.*, Lentokoneiden verhouismetallit; *Rusanen, Pirjo*, Keittomakkara; *Sivola, J.*, Maitojauhe; *Snickarinen, T. J.*, Siporex kevytbetoni; *Talvitie, Riitta*, Auton ulkorengaan valmistuksesta Suomessa; *Tiesmaa, E. I.*, Kalsiumkarbidin valmistus ja käyttö; *Törni, I. A.*, Kromista ja sen käyttömahdollisuuksista; *Viljanen, P. J.*, Parkkipohjanahka; *Viirolainen, O. P.*, Kalkin poltto ja sammuttaminen; *Vuorenmaa, A.*, Tulitikkujen valmistus.

Myynti- ja mainosoppi

Lehtori, KTL *Arvo Puukari* on luennoinut ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoja suorittaville II vuosikurssilla kevätlukukaudella 3 v.t. mainonnan perusteista ja toteuttamisesta ja III vuosikurssilla kevätlukukaudella 4 v.t. markkinoinnin menetelmistä ja johtamisesta. II vuosikurssin 2 harjoitustuntia v. on käytetty osaksi opiskelijain töihin, osaksi opintokäynteihin, III vuosikurssin vastaavat 4 v.t. kokonaan opintokäynteihin, jolloin on ryhminä tutkittu tavaratalojen myyntityön johto ja mainonta, eri alojen graafisia laitoksia sekä suurimmat mainostoinnit. Lisäksi opiskelijat ovat toimineet Kuusinen Oy:llä myyjinä yhden lauantaian ajan. Vierailijoina luennoitsijoina ovat olleet mm. FM *Tauno Hellevuo*, toim.joht. *Seppo Kanerva* ja kirjailija *Jussi Talvi*.

Taloushistoria

Dosentti, professori *Aulis J. Alasen* ollessa vapautettuna luennoimisvelvollisuudesta on FT *Kustaa Hautala* luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. yleistä taloushistoriaa ja III vuosikurssilla 2 v.t. Suomen taloushistoriaa.

Valtio-oppi

Dosentti, professori *Tuttu Tarkiainen* on luennoinut ekonomin tutkintoa opiskeleville syyslukukaudella 2 v.t. poliittisten järjestelmien perusteista ja kevätlukukaudella 2 v.t. kansalaisen asemasta Suomen valtiollisessa järjestelmässä.

Konttorityöt ja -tekniikka

KTM *Kyösti Pulkkinen* on luennoinut kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. konttoritekniikkaa. Luentojen lisäksi on ollut tutustumista konttorikoneisiin ja -välineisiin sekä perehtymistä niiden käyttöön alan erikoisliikkeiden suorittamissa esittelyissä Kauppakorkeakoulussa. Käyty Posti- ja lennätinlaitoksen kaukokirjoitkeskuksessa.

Kotimaiset kielet

Suomen kieli

Opetuksessa käytetyt oppikirjat: *Jarl Louhija—Lauri Jalovaara*, Miten hyvä kauppa kirje syntyy sekä Suomalaisen kauppa kirjeenvaihdon harjoitustehtäviä; *E. A. Saarimaa*, Kielen opas; *Paavo Ravila*, Johdatus kielihistoriaan.

Lehtori, FT *Jarl Louhija* on esittänyt suomen kieltä ja suomenkielistä kauppa kirjeenvaihtoa kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 lyhyen oppijakson ryhmälle 2 v.t.

Ekonomi *Seppo Savinen* on esittänyt suomen kieltä ja suomenkielistä kauppa kirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 4 esikurssin ryhmälle 2 v.t. syyslukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 lyhyen oppijakson ryhmälle 2 v.t.

Ruotsin kieli

Opetuksessa käytetyt oppikirjat: *L. Pelkonen—Karin* ja *Eino Mieltinen*, Ruotsin kielioppi; *R. Hollmerus*, Svensk rättskrivningslära; *Skrivregler, Skrifter utgivna av Nämnden för svensk språkvård*; *H. Bergroth*, Högsvenska; *J. Palmér*, Språkutveckling och språkvård; *J. Louhija—M. Sevelius—A. Nenonen*, Affärsbrevet av i dag; *J. Louhija*, Ruotsin

kauppakirjeenvaihdon harjoitustehtäviä; *H. Elghammar*, Sekreterarhandboken; *J. Louhija—M. Sevelius*, Ruotsia kaupanharjoittajille; *O. Jonasson*, Ekonomisk geografi med varukännedom; *J. Louhija—M. Sevelius*, Utdrag ur svensk skönlitteratur; *Hj. Bergman*, Markurells i Wadköping sekä Swedenhjelms; *Widegren*, Betalas den sista.

Lehtori, FT *Jarl Louhija* on esittänyt ruotsin kieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 5 v.t. syyslukukaudella ja kevätlukukaudella.

Lehtori, FM *Martin Sevelius* on esittänyt ruotsin kieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 5 v.t.

Lehtori, FM *Martta Homi* on esittänyt ruotsin kieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 3 lyhyen oppijakson ryhmälle yhteensä 9 v.t.

FL *Aarre Nenonen* on esittänyt ruotsin kieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle yhteensä 12 v.t.

FM *Hilkka Hakkarainen* on esittänyt ruotsin kieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 4 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t.

FM *Börje Mårtensson* on esittänyt ruotsin kieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 ryhmälle 1 v.t.

Vieraat kielet

Englannin kieli

Opetuksessa käytetyt oppikirjat: *Eckersley—Kaufmann*, A Commercial Course for Foreign Students; *Rantavaara—Penttilä*, A Guide to English Business Correspondence (harjoituskirjoineen); *Erämetsä—Carter*, A Course in Spoken English (magnetofoni apuna); The Economist-lehden yksi numero; *Allen, W. S.*, The Living English Structure, sekä keskeisiä kieliopin kysymyksiä monistettujen harjoituslauseiden tukeamana; *Buck, C. E.*, The Business Letter-Writer's Manual.

Lehtori, FT *Erkki Penttilä* on esittänyt englannin kieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssin yhdelle ryhmälle 2 v.t.; II vuosikurssin yhdelle ryhmälle 2 v.t.; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville III vuosikurssin yhdelle ryhmälle 4 v.t.; II vuosikurssin yhdelle ryhmälle 3 v.t. ja I vuosikurssin yhdelle ryhmälle 4 v.t.; yhteensä 15 viikkotuntia.

Lehtori, FT *Erik Erämetsä* on esittänyt englannin kieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla yhdelle pitkän oppijakson ryhmälle yht. 2 v.t.; III vuosikurssilla yhdelle pitkän oppijakson ryhmälle yht. 2 v.t.; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla yhdelle pitkän oppijakson ryhmälle yht. 3 v.t.; III vuosikurssilla yhdelle pitkän oppijakson ryhmälle yht. 4 v.t.

Lehtori *Philip Binham*, MA, on esittänyt englannin kieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. sekä III vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. ja 3 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t.; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t. sekä III vuosikurssilla 4 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t.

Lehtori *Binhamin* johtamissa seminaariharjoituksissa, joissa osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän, on käsitelty aihetta "Aspects of modern English literature".

Tri *David Bradley* on esittänyt englannin kieltä ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssin yhdelle ryhmälle 1 v.t. sekä II vuosikurssin kolmelle ryhmälle 1 v.t.; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssin yhdelle ryhmälle 1 v.t.; lisäksi johtanut kahta seminaariyhmää, jonka osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän amerikkalaisen kirjallisuuden alalta.

FM *Sirkka-Liisa Norho-Turja* on esittänyt englannin kieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa syyslukukaudella kolmelle ja kevätlukukaudella kahdelle ekonomin tutkintoa suorittavalle I vuosikurssin ryhmälle 2 v.t. ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittavalle yhdelle I vuosikurssin ryhmälle 4 v.t., yhdelle II vuosikurssin pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. ja yhdelle III vuosikurssin pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t.

FM *Laila Nurminen* on esittänyt englannin kieltä ja kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla kahdelle pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t. syyslukukaudella sekä yhdelle pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t. kevätlukukaudella, yhdelle II vuosikurssin pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittavalle I vuosikurssin kahdelle pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella.

FM *Elsa Vuorinen* on esittänyt englannin kieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 4 v.t. ja I vuosikurssilla 1 ryhmälle 4 v.t.

FM *Hilkka Sario* on esittänyt englannin kieltä ja englanninkielistä

kauppakirjeenvaihtoa kolmelle ekonomin tutkintoa suorittavalle I vuosikurssin ryhmälle 2 v.t. ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittavalle yhdelle I vuosikurssin ryhmälle 4 v.t.; yhdelle II vuosikurssin pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t. ja III vuosikurssin kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittavalle ryhmälle 4 v.t. ja ekonomin tutkintoa suorittavalle ryhmälle 2 v.t.

Espanjan kieli

Käytetyt oppikirjat: *Vierikko*, Espanjan kielioppi; *Rafael Seco*, Manual de gramática española; *Vierikko*, Espanjan oppikirja; *Larriou*: Nouveau traité d'espagnol commercial; *Gorosch—Stedt—Cereceda*, Spansk handelskorrespondens; talouselämään liittyviä tekstejä teoksesta *Asi es Finlandia*; (*Linguaphone español de Hispanoamérica*).

Lehtori, FK *Erkki Vierikko* on esittänyt espanjan kieltä ja espanjankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 pitkän ja lyhyen oppijakson ryhmälle 4 v.t., II vuosikurssilla 1 pitkän ja lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t., III vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle (yhdessä vast. kirjeenvaihtajaryhmän kanssa) 3 v.t.; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 pitkän ja lyhyen oppijakson ryhmälle 4 v.t., II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. ja 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. (yhdessä pitkän oppijakson ryhmän kanssa) sekä III vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. sekä samalle ryhmälle 1 v.t. Espanjan kulttuurihistoriaa; lisäksi samalla vuosikurssilla on syyslukukaudella esitetty 1 lyhyen oppijakson ryhmälle espanjankielistä kauppakirjeenvaihtoa 2 v.t. (yhdessä pitkän oppijakson ryhmän kanssa).

Portugalin kieli

Käytetyt oppikirjat: *Jukka Peitso*, Portugalinkielen alkeiskurssi (moniste); *Linguaphonelevyt* 1—12. Kauppakirjeitä (moniste).

FM *Jukka Peitso* on pitänyt portugalin kielen alkeiskurssin sekä ekonomin että kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella.

Ranskan kieli

Opetuksessa käytetyt oppikirjat: I vk. pitkä: *Florilège de textes commerciaux*. II vk. pitkä: *Nurmela, Manuel de français commercial; Simenon, Maigret et la Grande Perche*. III vk. pitkä: luentosarja Ranskan sivistys- ja kirjallisuushistoriassa sekä fonetiikassa, käännetty taloudellista tekstiä opettajan johdolla suomesta ranskaan, pidetty

viisi seminaariesitelmää. Lyhyt oppijakso: I vk. *Sohlberg*, Ranskan kielioppi; *Linguaphonekurssi* ja -oppikirja. II vk. *Linguaphonekurssi* ja -oppikirja, *Nurmela, Manuel, etc.* III vk. *Florilège de textes commerciaux, Nurmela, Manuel, etc.*

Dosentti, FT *Reino Hakamies* on esittänyt ranskan kieltä ja ranskankielistä kauppakirjeenvaihtoa I, II ja III vuosikurssin ekonomin tutkinnon pitkän oppijakson suorittajille 3 v.t., kirjeenvaihtajan tutkinnon suorittajille yllämainittujen tuntien lisäksi, joilla kirjeenvaihtajat ovat olleet läsnä, I ja II vuosikurssille 1 v.t., III vuosikurssille 2 v.t. sekä II vuosikurssin ekonomin tutkinnon lyhyen oppijakson suorittajille 4 v.t. samoin kuin saman vuosikurssin kirjeenvaihtajan tutkinnon lyhyen oppijakson suorittajille.

FM *Sirkka-Liisa Kareoja* on esittänyt ranskan kieltä ja ranskankielistä kirjeenvaihtoa ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. ja III vuosikurssilla 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 2 v.t.

Saksan kieli

Opetuksessa käytetyt oppikirjat: *Jakobsson—Öhmann*, Saksan kielioppi; *Katara—Schirmer*, Lehrbuch des deutschen Handelsbriefwechsels; *Teräs—Sulonen*, Deutscher Schriftverkehr im Aussenhandel; *Sulonen*, Saksan kauppakirjeenvaihdon alkeisharjoituksia; *Teräs*, Saksan kauppakirjeenvaihdon harjoitustehtäviä; *v. Willebrand*, Der kleine Merkur ja Lebendes Deutsch; sanomalehti "Handelsblatt".

Lehtori, FT *Kaj B. Lindgren* on esittänyt saksan kieltä ja saksankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 6 v.t. ja III vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 8 v.t.

Lehtori, FM *Hannu Teräs* on esittänyt saksan kieltä ja saksankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla kahdelle pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. ja III vuosikurssilla 1 ryhmälle 2 v.t. sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 6 v.t., II vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 6 v.t. ja III vuosikurssilla 1 ryhmälle 4 v.t.

Lehtori *C.-A. v. Willebrand* on esittänyt saksan kieltä ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 4 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t.; II vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. sekä 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 1 v.t.; III vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t.; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 pitkän

oppijakson ryhmälle 3 v.t.; II vuosikurssilla 4 pitkän oppijakson suorittaville 1 v.t. sekä III vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. Seminaaria pidettiin 2 v.t.

FM *Naimi Laine* on esittänyt saksan kieltä ja saksankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssin 2 ryhmälle 6 v.t., II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t., III vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssin 1 ryhmälle 3 v.t., kaikkia syys- ja kevätlukukaudella.

FT *Ferodoro Nikolowski* on esittänyt saksan kieltä ja saksankielistä kauppakirjeenvaihtoa kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. ja 2 lyhyen oppijakson ryhmälle 2 v.t. syys- ja kevätlukukaudella.

Venäjän kieli

Opetuksessa käytetyt oppikirjat: *H. J. Viherjuuri*, Käytännöllinen nykyvenäjän oppikirja; *G. Sterner—Petersen & G. N. Kulikovskij*, Modern rysk handelskorrespondens; *L. V. Kopjetskij*, Russkaja kommertseskaja korrespondentsija; *H. J. Viherjuuri*, Helppoa venäjää; *A. Rautio* ja *L. Shaternikova*: Äänilevykurssi.

Vt. lehtori *A. E. Lyytinen* on esittänyt venäjän kieltä ja venäjänkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 ryhmälle 4 v.t.; ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 ryhmälle 4 v.t.; ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 1 ryhmälle 3 v.t. ja näitten lisäksi kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 2 v.t.

Italian kieli

FL *Erkki Miettinen* on antanut italian kielen alkeisopetusta 2 v.t. sl. 1961 ja kl. 1962. Oppikirjana on käytetty Instituto di Cultura Italiana'n julkaisemaa kirjaa "Il pappo e il dindi", josta on luettu kpl. 1—39. Lisäksi oppilaat ovat kotityönä suorittaneet käännöksiä suomesta italiaan.

Sl. 1961 ilmoittautui kurssille 29 opiskelijaa, kl. 1962 osanottajia oli 17.

Pikakirjoitus

Lehtori, FM *Outeri Kallioniemi* on esittänyt suomalaista pikakirjoitusta kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 v.t., II vuosikurssilla 2 v.t. ja III vuosikurssilla 3 v.t. sekä ekonomin tut-

kintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 v.t. ja III vuosikurssilla 2 v.t., ruotsalaista pikakirjoitusta kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 1 v.t.

Konekirjoitus

Rouva *Ruth Hangasjärvi* on ohjannut konekirjoitusharjoituksia 10-sormijärjestelmän mukaan kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. kutakin ryhmää kohti, minkä lisäksi II vuosikurssilla on ollut joka toinen viikko harjoituskoe. III vuosikurssille on järjestetty kokeita sopimuksen mukaan.

C. LIIKKEENJOHDOLLINEN TÄYDENNYSKOULUTUS

Liikeenjohdollinen täydennyskoulutuskurssi järjestettiin myös kuluneena lukuvuotena Kauppakorkeakoulun, Svenska Handelshögskolanin, Teknillisen Korkeakoulun ja Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön toimesta. Kurssit järjestäneen toimikunnan puheenjohtajana ja kurssien johtajana toimi professori *Henrik Virkkunen*.

Kahdeksan viikon pituinen kurssi oli jaettu kolmeen jaksoon. Kurseille osallistui 22 käytännön liike-elämässä johtajakokemusta saanutta henkilöä, joilla useimmilla oli jokin akateeminen loppututkinto takanaan. Kurssien tavoitteena on:

- osanottajien ohjaaminen liikeyrityksen ajatteluun ja pulmien käsittelyyn yrityksen kokonaisuuden kannalta,
- osanottajien johtamismenetelmien tuntemuksen lisääminen,
- yrityksen toiminnan eri osien ja näiden yhteistoiminnan selvittäminen osanottajille,
- yrityksen ulkopuolisten taloudellisten ja sosiaalisten tekijöiden merkityksen selvittäminen sekä näiden tekijöiden tarkastelu yrityksen johtamisen kannalta.

Opetusohjelma sisälsi jaksojen puitteissa seuraavat osat:

I jakso

1. osa — Liikeyrityksen tehtävät ja yrityksen tavoitteet.
2. osa — Yrityksen organisaatio.
3. osa — Henkilöhallinto.

II jakso

4. osa — Markkinoinnin johto.

III jakso

5. osa — Tuotannon johto.

6. osa — Taloudellinen suunnittelu ja valvonta.

7. osa — Yhteenvetoviikko.

Kurssien opettajina toimi kauppakorkeakoulujen opettajien lisäksi useita käytännön liike-elämän johtajia ja liikkeenjohdon asiantuntijoita.

Kurssi järjestetään samaan tapaan lukuvuonna 1962—1963.

IV. Opettajain ja virkailijain kirjallinen tuotanto sekä toiminta korkeakoulun ulkopuolella

Toiminnastaan korkeakoulun ulkopuolella, luottamustehtävistään, saamistaan huomion- ja kunnianosoituksista ja kirjallisesta tuotannostaan ovat opettajat antaneet vuosikertomusta varten seuraavat tiedot:

AALTONEN, AIMO O.:

Turun Kauppakorkeakoulun kauppaoikeuden professori.

Kauppaoikeuden dosentti Helsingin yliopistossa; hoitanut yhtä sanotun yliopiston siviilioikeuden apulaisen virkaa 31. 12. 1961 saakka.

Hoitanut Turun Yliopiston toista siviilioikeuden professorin virkaa yhdessä dekaani P. J. Muukkoson kanssa 1. 1. 1962 lähtien.

Valtakunnanoikeuden jäsen.

Vakuutusosituksen maallikkojäsen.

Keskusverolautakunnan jäsen.

Avoimia ja kommandiittiyhtiöitä sekä yksinkertaisia yhtiöitä käsittelevän lakikomitean jäsen 31. 12. 1961 asti.

Verolakikomitean jäsen.

Suomen Siviili- ja Asevelvollisuusinvalidien Liiton liittohallituksen puheenjohtaja.

Invaliidisäätiön isännistön jäsen.

Pohjoismaisen Invalidijärjestön (Vanföras Nordiska Invalidorganisation) hallituksen puheenjohtaja.

Nordisk Vanförevärdsföreningin hallituksen jäsen.

Arpajaiskeskus r.y:n hallituksen jäsen.

Asuntosäätiön valtuuskunnan jäsen.

Suomen YK-liiton hallituksen jäsen.

Pitänyt esitelmän Kauppätieteellisen Yhdistyksen kokouksessa 11. 10. 1961 aiheesta ”Loppuunmyynnit” sekä Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Turun osaston kokouksessa 27. 4. 1962 aiheesta ”Vilpillinen mainonta”.

Julkaisut:

Loppuunmyyntihinnoista. Liiketaloudellinen Aikauskirja n:o II. 15 s.

AHLSTEDT, LEO:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen A-osaston johtaja.

Liikkeenjohdollisen Täydennyskoulutuskurssin kurssisihteeri.

Ekonomiliitto ry:n koulutusvaliokunnan jäsen.

KY:n Käytännön Kerhon kuraattori.

Esitelmöinyt "Konttoritekniikka - 1961"-kursseilla 23. 10. 61 aiheesta "Automaation vaikutukset yrityksen organisaatioon" ja alustanut panelikeskustelun aiheesta "Tietojensiirto-ongelma kasvun esteenä" Tuottavuuden Päivillä 14. 2. 62. Lisäksi luennoinut eri aiheista Osuustukkukaupan, Kulutusosuuskuntien Keskusliiton, Instrumentarium Oy:n, Tekno-kemiallisten Tehtaiden Yhdistys r.y:n, Autokauppiat r.y:n ja Alkoholiliike Oy:n järjestämällä kursseilla ja koulutuspäivillä.

Luennoinut ja johtanut case-harjoituksia Liikkeenjohdollisella Täydennyskoulutus-kursseilla sekä Suomen Tukkukauppiain Liitto r.y:n kahdella liikkeenjohdon peruskursseilla, joiden suunnitteluun myös ottanut osaa. Johtanut case-harjoituksia Turun Kaupparkeakoulussa 12. 2. 62, Suomen Nuorkauppakamarien Keskusliiton Aulankopäivillä 10. 11. 61, Kaakkois-Suomen Ekonomit r.y:n sekä Helsingin ja Turun Nuorkauppakamarien kokouksissa. Järjestänyt useita liikkeenjohdon pelejä eri yritysten ja järjestöjen koulutustilaisuuksissa.

Julkaisut:

"Organisaatio johtajan työvälineenä", Suomen Tukkukauppa 9, Hki 1961, "Esimies alustensa kehittäjänä", Suomen Tukkukauppa 10, Hki 1961, "Konttoriautomaation vaikutuksista yrityksen organisaatioon", Liiketaloudellinen Aikakauskirja IV, Hki 1961, Kirja-arvostelu Liiketaloudellisessa Aikakauskirjassa, Hki 1961.

ALANEN, AULIS J.:

Yhteiskunnallisen Korkeakoulun historian professori. Helsingin yliopiston Suomen ja Skandinavian historian dosentti.

Taloushistoriallisen yhdistyksen varapuheenjohtaja. Suomen 1920-40-lukujen historian säätiön varapuheenjohtaja. Suomen Historiallisen Seuran tutkijajäsen. Suomalaisen Tiedeakatemian jäsen (1958).

Julkaisut:

The history of the Outokumpu Copper Works.

The Scandinavian economic history review VIII, 2. Uppsala 1961. 3 s.

Suomen rautatiet 100 vuotta. Valtionrautatiet 1862-1962. Hki 1961. 32 s.

ARTTO, EERO:

Teknillisen Korkeakoulun Teollisuustalous IV:n assistentti.

Vuosilintarkastajana, valvontatarkastajana sekä neuvottelevana asiantuntijana eräissä yhteisöissä.

Esitelmöinyt:

Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön tilinpäätäjän päivillä 7. 12. 1961 aiheesta: "Investointirahastosirron edullisuuden tarkastelu".

Oy Suomen Ilmoituskeskus Ab:n liikkeenjohdon kursseilla 10. 3. 1962 aiheista:

"Yrityksen likviditeetti ja perintä"

"Luottokyvyn arvostelu taseista"

"Katetuottolaskennan periaatteet".

Julkaisut:

Investointirahastosirron edullisuudesta. 7 s. Teollisuustaloudellisen Yhdistyksen Vuosikirja toimintavuodelta 1961. Hki 1962.

Tasearvosteluja. Talouselämä 1961-62.

BINHAM, PHILIP:

Edelleen Valtioneuvoston asettaman Kansainvälisten kulttuurisuhteiden toimikunnan jäsen englanninkielisiä maita varten.

Johtanut englannin kielen filologian harjoituksia Helsingin yliopistossa 1. 9. 61 lähtien. Opettanut engl. kieltä Vientikaupan seminaarissa kevätlukukaudella 1962. Toiminut johtajana englannin kielen kesäkursseilla Durhamissa Englannissa heinä-elokuussa 1961.

Julkaisut:

(& A. R. Beesley) "A Guide to Finnish Mistakes in English". Hki 1962.

BRADLEY, DAVID:

The United States Educational Foundation-säätiön johtokunnan jäsen.

Hoitanut englannin kielen lehtorin tehtäviä Helsingin yliopistossa lukuvuoden 1961-62.

Opettajana suomalaisille ylioppilaille tarkoitetuilla kesäkursseilla kesällä 1961 Suomessa ja 1962 Englannissa.

Ollut mukana toimittamassa aikakauskirjaa "First", joka julkaisee suomalaisten ylioppilaiden englanniksi kirjoittamia runoja ja suorasanaista kirjoitelmia.

Julkaisut:

"Expert Skiing", ilmestynyt Amerikassa 1961 ja Englannissa 1962.

"Vaikutelmia Suomesta", Uusi Kuvalehti 1962. Artikkelit julkaistu samaan aikaan myös Amerikassa.

CASTRÉN, KARI:

Toiminut kilpailulainsäädäntöä uudistavan komitean asiantuntijajäsenenä 1. 4. 1961-20. 3. 1962. Laatinut luonnoksen komitean mietinnöksi siltä osin, kuin siinä käsitellään markkinatalouden yleisiä toimintaedellytyksiä, kilpailunrajoituksia ja kilpailulainsäädäntöä eräissä maissa. Komiteamietintö n:o 4 - 1962, s. 10-20.

Tehnyt opintomatkan Heidelbergin yliopistoon 1. 6.-28. 7. 1961.

DROCKILA, LAURI:

Pitänyt Otaniemessä Kansainvälisen vertailevan oikeustieteen tiedekunnan kesä-lukukaudella seminaarit 10-14. 7. 1961, joiden aiheena oli Ulkomaisten pääomansijoitusten oikeudelliset perusteet.

Julkaisut:

Ulkomaisia pääomansijoituksia koskevien lainsäätösten pääpiirteet. 26 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja III/1961.

Yhteispuhjoismaisten toiminimilakikomiteain toiminnasta. 4 s. Suomen Teollisuus-oikeudellinen Yhdistys r.y. Vuosijulkaisu 1961.

Milloin uusi korotuspääoma saa osakepääoman luonteen ja milloin se saadaan kirjata osakepääomatilille, kun korotus tapahtuu yhtiön ulkopuolisin varoin. 6 s. Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen keskustelukysymyksiä n:o 5/1960. Lakimies 7-8/1961.

ERÄMETSÄ, ERIK:

Helsingin yliopiston germaanisen filologian dosentti. Hoitanut (yhdessä toisen kanssa) saman aineen apulaisen virkaa 1. 1. 1961-15. 1. 1962. Hoitanut Jyväskylän Kasvatustaloudellisen Korkeakoulun saksan kielen professorin virkaa 1. 9. 1962 lähtien.

Laatinut yleissuunnitelman kielenopetuksesta Vientikaupan Seminaaria varten, jossa järjestänyt englannin kielen opetuksen ja toiminut opettajana syysl. 1960, kevätl. 1961 ja kevätl. 1962.

Laatinut suunnitelman englannin kielen opetuksesta Turun Yliopiston lainopilliselle tiedekunnalle.

Julkaisut:

Adam Smith als Mittler englisch-deutscher Spracheinflüsse. The Wealth of Nations. 116 s. Annales Academiae Scientiarum Fennicae B. 125. 1961.

Avustanut Otavan Ison Tietosanakirjan II ja III osan toimitusta n. 200 hakusanalla.

GRANFELT, JARMO:

Liiketaloustieteellinen Tutkimuslaitos, vanhempi tutkija.

Lapin teollisuustoimikunta, sihteeri v:sta 1959 alkaen.

Kultaseppäkoulu, tuntiopettaja (4 v.t.) v:sta 1957 alkaen.

Suomen Työn Liitto, Perheneuvoston markkinatutkimusten asiantuntijana.

HAKAMIES, REINO:

Julkaisut:

Klassillisten ja uusien kielten tutkimus Suomessa, Oma Maa X, ss. 100—13; Florilège de textes commerciaux (ranskan kielen lukemisto Kauppakorkeakoulua varten), täydelleen uusittu laitos, moniste.

HAKKARAINEN, HILKKA:

Ruotsin kielen lehtori Helsingin Kauppiattien Kauppaoppilaitoksessa.

HANGASJÄRVI, RUTH:

Toiminut Helsingin kaupungin Kotitalouslautakunnan laulunopettajana ja kerhonohjaajana. Toimii myös Helsingin Marttayhdistyksen Vallilan Marttakerhon puheenjohtajana.

HAUTALA, KUSTAA AADOLF:

Historian, yhteiskuntaopin ja kansantaloustieteen vanhempi lehtori Helsingin kaksoisyhteislyseossa. Saman koulun teinikunnan kuraattori.

Taloushistoriallisen yhdistyksen tilintarkastajana.

Kauppakorkeakoulun Kanslerin myöntämän apurahan turvin tutkimusmatka Englannin valtionarkistoon Lontooseen ja Hollannin valtionarkistoon Haagiin kesäkuussa 1961. Tutkimuksen kohteena Englannin ja sen Amerikassa olleitten siirtokuntien välinen tervakauppa 1700-luvulla.

HAVUKKALA, JAAKKO:

Helsingin yliopiston Maantieteen laitoksen assistentti.

Pellervon kirjeopiston keskikouluosaston maantiedon opettaja.

Osallistunut Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen D-osastossa suoritettuun Saimaan kanavan käyttöä selvittävään erillistutkimukseen.

Ollut asiantuntijana kuultavana valtioneuvoston asettamassa Saimaan kanavan teknillisessä neuvottelukunnassa.

Pitänyt 28. 2. 1962 radiossa esitelmän Albaniasta.

HEINÄNEN, PEKKA:

Helsingin yliopiston dosentti. Valtion kielitutkintolautakunnan apujäsen.

Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan inspektori ja sen Taloudellisen Neuvottelukunnan jäsen 31. 12. 61 saakka. Matemaattisten aineiden aikakauskirjan toimituskunnan jäsen. Suomen Kemistiliiton neuvottelukunnan jäsen. Chemical Abstractsin (USA) vakinaisen avustaja. Lääkintöhallituksen tieteellisen neuvoston jäsen 1. 1. 62 alkaen. Ylioppilastutkintolautakunnan jäsen 1. 1. 62 alkaen.

Niilo Helanderin Säätiön tilintarkastaja. Tavaraselosteliiton ja sen hallituksen puheenjohtaja 2. 11. 61 alkaen. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kalevan luottamusmiehistön jäsen (31. 12. 61 saakka) ja tilintarkastaja. Noiro Oy:n ja Veikko Vaali Oy:n johtokuntien jäsen 1. 1. 62 alkaen.

Korkeakoulun III vuosikurssin opiskelijoiden opintoretkeilyn johtajana kesäk. 61 Itävallassa ja Saksassa.

Osallistunut Turussa 23. 2. 62 pidettyyn kauppakorkeakoulujen rehtorien ja vararehtorien kokoukseen.

Vuosijuhlaesitelmä Yliopiston Farmaseuttikunnan vuosijuhlassa 24. 2. 62.

Muotokuva Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan maalauttamana paljastettu 6. 10. 61.

Julkaisut:

(& Leo Tuderman ja Hilka Salovaara) Torajyväalkaloidien säilyvyydestä. V julkaisu. Alkoholiväkevyyden sekä askorbiinihapon ja sorbiinihapon vaikutus torajyvän nesteutteen sisältämän ergotamiinin säilyvyyteen. 13 s. (Farmaseuttinen Aikakauslehti 70). Hki 1961.

Niilo Johannes Toivonen †. 2 s. (Kemisti—Kemisten 7). Hki 1961.

(& Liisa Laitinen) Torajyväalkaloidien säilyvyydestä. VI julkaisu. Lämpötilan ja uuttamisajan vaikutus nesteutteen alkaloidipitoisuuteen. 9 s. (Farmaseuttinen Aikakauslehti 71). Hki 1962.

HOMI, MARTTA:

Töölön Yhteislyseon ruotsin ja englannin kielen vanhempi lehtori.

Osallistunut Nordiska Handelslärarkongresseniin Tukholmassa 3—6. 7. 1961 ja toiminut erään työryhmän sihteerinä.

Osallistunut Pohjola-Nordenin tanskankielen kurssiin Hindsgaviissa, Tanskassa 9—16. 7. 1961.

HONKO, JAAKKO:

Teknillisen korkeakoulun teollisuustalouden erikoisopettaja.

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen C-osaston johtaja.

Handelshögskolan i Göteborg'in pyytämänä antanut asiantuntijalausannon liiketaloustieteen professorin viran hakijan dosentti Sandor Asztély'n kelpoisuudesta sanottuun virkaan.

Toiminut perustamisvaiheessa olevan yhteispohjoismaisen liiketaloustieteellisen aikakauskirjan toimitusvaliokunnan Suomea edustavana jäsenenä.

Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen.

Suomalais-amerikkalaisen stipenditoimikunnan kauppakorkeakouluja edustava jäsen. Konttoritekniikka 1961 kurssitoimikunnan puheenjohtaja. Eräiden yhteisöjen tilintarkastaja.

Osallistunut Pohjoismaiden kauppakorkeakoulujen liiketaloustieteilijäin yhteistyöelimen kokoukseen Bergen'issä 4. 9. 1961.

Lund'in yliopiston taloustieteellisen tiedekunnan kutsumana pitänyt 14. 3. 1962 sanotussa yliopistossa kaksi vierailuluentoa aiheista "Några problem kring investeringsplanering i företag" ja "Investerings avkastningsprocent som mått vid bedömningen av företagsledningens effektivitet".

Pitänyt 7. tieteen päivillä 21. 2. 1962 Tampereella esitelmän aiheesta "Investoinnit liikeyritykseen kohdistuvan tutkimuksen ongelmana". Lisäksi esitelmöinyt kotimaassa eri yhdistysten järjestämässä tilaisuuksissa, liikkeenjohdon täydennyskoulutuskursseilla sekä eri yritysten toimeenpanemilla kursseilla.

Julkaisut:

Investeringspolitik. Planering och kontroll av investeringar i företag. 15 s. 1960-talens ledartakter. VI Nordiska Civilekonomkongressen 1960. Hfors 1961.

(& Leena Vuori) Sekatavara- ja tekstiilialan yksityisten vähittäiskauppaliikkeiden kannattavuus v. 1960. 45 s. Hki 1961.

Investoinnin tuotto prosentti liikkeenjohdon tehokkuuden mittana. 18 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja 10:1). Hki 1961.

Investeringssteori. Utvecklingstendenser i forskningen av företagens investeringar. 8 s. (Erhvervsøkonomisk Tidsskrift nr. 4). Kbhvn 1961.

Konttoriteknikka, eilen - tänään - huomenna. 2 s. (Ekonomi 4-5, 1961). Hki 1961.

JAATINEN, STIG:

Helsingin yliopiston dosentti: ollut syyslukukaudella virkavapaa, hoitanut kevätlukukaudella maantieteen ruotsinkielistä professorin virkaa. Hoitanut Svenska Handelshögskolanin talousmaantieteen professorin virkaa 1. 9. 61--31. 3. 62.

Suomen Maantieteellisen Seuran julkaisujen toimittaja. Nordenskiöld-Samfundetin julkaiseman Saaristo-Suomen kartaston toimitussihteeri. Pohjola-Norden ry:n maantieteellisen lautakunnan puheenjohtaja.

Opintomatka Dresdeniin ja Pohjois-Saksan halki 6-20. 5. 1961.

Julkaisut:

The birthplace field of Helsinki. According to the Census 1950. 17 s. Fennia 86:5. Hki 1962.

JAHNUKAINEN, MIIKKA:

Ollut puolipäivätoimisena suunnittelijana Helsingin kaupungin rahatoimiston tietojenkäsittelykeskuksessa.

KASKIMIES, MIKA:

Osallistunut Management Centre/Euopen järjestämään seminaariin "How to organize and manage the company's sales forecasting and market research program" 19.-21. 2. 62 Brysselissä, minkä jälkeen käynyt Frankfurtin kansainvälisillä messuilla ja suorittanut kaksi liikekäyntiä Zürichissä.

Ollut reservin kertausharjoituksissa 14.-26. 5. 62.

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan jäsen 12. 12. 61 alkaen, johtajan apulainen 1. 3. 62 saakka sekä edelleen D-osaston johtaja. Helsingin Kauppakamarin aluesuunnitteluvaliokunnan varapuheenjohtaja. Liikerytyslaskennan valmistelua varten asetetun toimikunnan jäsen. Kauppa- ja teollisuusministeriön asettaman pienteollisuusneuvottelukunnan markkinointijaoston jäsen. Radioliikkeiden TVX-tarkkailulautakunnan jäsen. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen ja toimitussihteeri. Uuden Tietosanakirjan avustaja. Sinisen Kirjan toimituskunnan puheenjohtaja ja johtokunnan jäsen. Svenska Telegrambyråns Oy:n johtokunnan jäsen.

Pitänyt esitelmän "Kirstyvä kilpailu ja kannattavuus vähittäiskaupassa" Suomen Vähittäiskauppiasliiton kesäkokouksessa 10. 7. 61 Mikkelissä, esitelmän "Näkökohtia erikoisvähittäiskaupan kehityksestä ja tulevaisuudesta" Suomen Radioliikkeiden Liiton 25-vuotisjuhla kokouksessa 27. 10. 61 Helsingissä, esitelmän "Markkinoinnin asema ja tehtävät" Savonlinnan Kauppakamariosaston syyskokouksessa 28. 10. 61 Savonlinnassa, esitelmän "Markkinoinnin vastuu nykyajan markkinataloudessa" Kauppa-

tieteiden Kandidaattiyhdistyksen vuosikokouksessa 9. 2. 62 Helsingissä, esitelmän "Markkinoinnin asema ja markkinointijohdon tehtävät kilpailutaloudessa" Turun Ekonomien kokouksessa 5. 4. 62 Turussa ja esitelmän "Näkökohtia jakelukaupan viimeaikaisesta kehityksestä" Suomen Liikemiesyhdistyksen kokouksessa 24. 4. 62 Helsingissä.

Luennoinut Liikkeenjohdon täydennyskoulutuskursseilla sekä luennoinut ja toiminut panelikeskustelujen puheenjohtajana Suomen Tukkukauppiain Liiton, Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön Myyntijohdon Ryhmän, Suomen Liiketyöntajain Liiton, Insinööriunionin sekä muutamien liikeyritysten järjestämällä kursseilla ja neuvottelupäivillä. Pitänyt vierailuluennon Turun Kaupparkeakoulussa 5. 4. 62 Turussa.

Julkaisut:

Markkinoinnin vastuu nykyajan markkinataloudessa, Liiketaloudellinen Aikakauskirja n:o I/1962, 10 s.

Esitelmiä julkaistu muutamissa ammattijulkaisuissa.

Arvostelut seuraavista teoksista:

OEEC, European Productivity Agency, The Economic Performance of Selfservice in Europe, Liiketaloudellinen Aikakauskirja n:o II/1961, 3 s.

Olof Henell, Some Science in Personal Selling, Tukholma 1961, Liiketaloudellinen Aikakauskirja n:o I/1962, 3 s.

KONTKANEN, LAURI:

Kouvolan Kauppaoppilaitoksen rehtori ja vanhempi lehtori, josta virkavapaaan lukuvuoden 1961-62.

Tilintarkastajana muutamissa yhteisöissä.

LAINEN, NAIMI:

Myynti- ja Mainoskoulun saksan ja englannin kielen opettaja.

Kauppaoppilaitosten Opettajain Yhdistys r.y:n johtokunnan jäsen.

Osallistunut Tukholman Pohjoismaiseen Kauppaopettajakongressiin 3.-8. heinäk. 1961.

LAMPPU, IRJA:

Antanut kotitalous- ja laitoslaskennan opetusta Helsingin yliopiston maatalousmetsätiet. tiedekunnassa kodin taloustiedettä opiskeleville syyslukukaudella 19. 10. 1961 lähtien sekä kevätlukukaudella 1962.

Pitänyt kevätlukukaudella 1962 apteekkialan liiketalouden luennot Helsingin yliopistossa proviisorin tutkintoa opiskeleville.

Toiminut edelleen kirjanpidon sekä ammattitalouden tuntiopettajana Helsingin Käsityönopettajaopiston eri osastoilla.

Edelleen tilintarkastajana eräissä yhteisöissä.

Edelleen Ekonomi-lehden toimituskunnan jäsen.

Julkaisut:

Tarkastelemme taseita. Yht. 9 s. Liiketalous n:ot 2, 3, 4 ja 7. Hki 1961.

Tukkuliikkeen asiakkaiden kannattavuustarkkailu. 4 s. Liiketalous n:o 6. Hki 1961.

Tukkuliikkeen asiakaskunnan kannattavuutta parantamaan. 2 s. Liiketalous n:o 7. Hki 1961.

Kirjanpidon harjoitustehtäviä. 36 s. Offset-moniste. Hki 1961.

Kirjanpidosta kodin taloudessa. 3 s. Emäntälehti n:o 9. Hki 1961.

Kirjanpidon kulku meno-tulo-teorian mukaan. 4 s. Merkonomi n:ot 6 ja 7. Hki 1961.

Talousarvio eli budjetti kodin taloudessa. 2 s. Kotiliesi n:o 1. Hki 1962.

Budjetin laatimisesta kodin taloudessa. 3 s. Ekonomi (jäsenlehti) n:o 1. Hki 1962.
Myyntibudjetti. 5 s. Ekonomi n:o 1. Hki 1962.

LINDGREN, KAJ B:

Helsingin yliopiston germaanisen filologian dosentti, nimitetty 26. 3. 62 Helsingin yliopiston germaanisen filologian apulaisen virkaan.
Aikakauslehti Germanistikin (Tübingen) avustaja.
Valtion humanistisen toimikunnan sihteeri.
Opintomatka Saksaan kesäk. 1961.

LOUHIJA, JARL:

Turun Kauppakorkeakoulun suomen kielen ja tyyliopin vt. professorina lukuvuonna 1961-62. — Antanut ruotsin kielen opetusta Tampereen kesäyliopistossa kesä- ja heinäkuussa 1962.

Kirjallisuudentutkijain Seuran työjäsen.

Suomen Näytelmäkirjailijaliiton hallituksen jäsen, sihteeri.

Pitänyt Oy Rastor Ab:n marraskuussa 1961 sekä toukokuussa 1962 järjestämällä sihteerikursseilla esitelmiä kauppakirjeenvaihdon tyylliseikoista, esitelmäin Pohja-yhtymän henkilökunnalle kauppakirjeen tyylistä ja oikeakielisyyseikoista sekä pitänyt Helsingin Sihteeriyhdistykselle ja Suomen Ilmoituskeskus Oy:lle luentoja mainonnan kielestä ja tyylistä.

Osallistunut Suomen Näytelmäkirjailijaliiton edustajana syyskuussa 1961 Kööpenhaminassa pidettyyn Pohjoismaiseen Dramatikkunionin kokoukseen.

Julkaisut:

Hotellin ja ravintolan kirjeenvaihto. Hki 1962.

LYYTINEN, A. E.:

Venäjän kielen opettajana Sotakorkeakoulussa.

Rannikkotyöstörykmentti 2:n historia- ja avustussäätiön puheenjohtaja.

Upseerit evp. ry:n puheenjohtaja.

MANNINEN, JOUKO:

Toiminut syyslukukaudella 1961 tilastotieteen tilapäisenä assistenttina Helsingin yliopiston maatalous-metsät.tiedekunnassa.

Osallistunut 18.—22. 8. 1961 Oslissa pidettyyn "Nordisk Symposium over anvendelser av matematikkmaskiner".

MATTILA, SAKARI:

Matematiikan ja tilastotieteen opettaja Helsingin yliopiston maatalous-metsätiet.tiedekunnassa.

Antanut asiantuntijalausannon Yhteiskunnallisen Korkeakoulun tilastotieteen apulaisprofessorin viran hakijasta.

Osallistunut elektronisen tietojenkäsittelyn pohjoismaiseen symposiumiin Oslissa elok. 1961.

Tietojenkäsittelyalan kansallisen komitean jäsen.

Julkaisut:

Ensio Kivikoski 70 vuotta. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 10:2. Hki 1961.

MÄRTENSON, BÖRJE:

Helsingin Kauppakorkeakoulun ruotsin ja suomen kielen lehtori. Suomen kielen tuntiopettajana Helsingfors sv. arbetarinstitutissa.

Viransijaisuus: Sv. Handelshögskolanin ruotsin kielen lehtorin osittainen viransijaisuus 1961-62.

Sv. Litt. sällsk. Folkkultursarkivnämnd'in jäsen. Folkmålskommissionen'in tilintarkastaja, akt. jäsenenä osall. "Collegium Musicae Sacrae'n" konserttoihin.

Viransijainen Hufvudstadsbladet'issa heinä-k. — elok. 1961, jouluk. 1961, tammik. 1962.

NENONEN, A.:

Toiminut Suomen Pankin kirjeenvaihto-osaston päällikkönä.

NIKOLOWSKI, FERODORO:

Helsingin yliopiston saksan kielen lehtori.

NORKO-TURJA, SIRKKA-LIISA:

Helsingin yliopistossa antanut konsistorin määräyksestä opetusta englantilaista filologiaa pääaineenaan opiskelulle.

Pitänyt Lappeenrannan kesäyliopistossa englannin kielen pro exercitio-kurssin harjoituksineen sekä englannin kielen jatkokurssin aikana 25. 6.—25. 7. 1961.

Suomalais-Amerikkalaisen Yhdistyksen English Language Instituten hallituksen jäsen.

NURMINEN, LAILA:

Tehnyt opintomatkan USA:han loka—marrask. 1961.

PEKKANEN, RAIMO:

Pitänyt prosessioikeuden peruskurssin lainopin ylioppilaille Helsingin yliopistossa.

AKAVA ry:n hallituksen toinen varapuheenjohtaja.

Talouselämän säännöstelylakikomitean ja pankkilakikomitean sihteeri.

Opintomatka Ruotsiin ja Tanskaan kesällä 1961.

Julkaisut:

Osamaksukaupan ohjaaminen. (Lakimies ja yhteiskunta n:o 3/1961).

Förslaget till ny kartellag omfattar anmälningsplikt, förhandlingsförfarande och bruttoprisförbud. (Mercator n:o 14/1962).

Kirja-arvostelu Lakimiehessä.

PENTTILÄ, ERKKI:

Hoitanut lukuvuoden 1961-62 puolet englantilaisen filologian apulaisen tehtävistä Helsingin yliopistossa.

Julkaisut:

Advertising English. (Mémoires de la Société Néophilologique de Helsinki XXV:2) 60 s. Hki 1962.

Arvostelu aikakauskirjassa Bulletin of the Modern Language Society.

PULKKINEN, KYÖSTI:

Helsingin Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksessa kauppaopin ja -oikeuden sekä liikkeenhoito-opin lehtorina.

PUUKARI, ARVO:

Asunut syyslukukauden virasta vapaana Yhdysvalloissa, missä ollut Suomen Kuvalehden edustajana tasavallan presidentin Kanadan ja Yhdysvaltain matkalla ja työskennellyt Lord & Taylor tavaratalon toimihenkilönä myyminen-distystehtävissä sekä osallistunut useihin myyntikokouksiin ja kursseihin, myös luennoitsijana.

Kirjoituksia Yhdysvalloista Kauppalehteen, Talouselämään, Liiketalouteen ja useihin muihin sanoma- ja aikakauslehtiin.

Luennoinut kevätlukukaudella mm. neljä päivää Vaasan Kauppakamarin markkinointikurssilla, Osuuskauppakoulun johtajakursseilla, OTK:n, Sokoksen ja Upon myyntihenkilöstölle, kuitulevytehtaiden edustajille ja Suomen Puuteollisuusinsinöörin vuosikokouksessa, diplomimerkonomeille ja Tampereen Yksityisyrittäjien Aluejärjestön "Amerikan päivässä".

Toiminut markkinoinnin neuvottelevana asiantuntijana Yhdysvalloissa suomalaisille yrityksille ja Suomessa.

Julkaisuut:

Raha kiertää. Yhdyspankki 1862--1962. 112 s.

RAINIO, KULLERVO:

Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian dosentti. Luennoinut konsistorin määräämänä myös psykologian tukiainekurssin valtiotieteellisen tiedekunnan opiskelijoille. Toiminut valtiotieteellisen tiedekunnan johtamistaidon kurssien johtajana ja luennoijana. Hoitanut Helsingin yliopistossa sosiaalipsykologian professorin virkaa.

Tehnyt tutkimustyötä Suomen Kulttuurirahaston myöntämän suur-apurahan turvin. — Ollut vastaväittäjänä valtiot.lis. Antti Eskolan väitöskirjaa "Social Influence and Power in Two-Person Groups" tarkastettaessa Helsingin yliopistossa 27. 5. 61.

Suomen Psykologisen Seuran hallituksen jäsen ja varapuheenjohtaja.

Luennoinut Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön johtamistaidollisilla täydennyskoulutuskursseilla sekä useilla Teollisuuden Työnjohto-opiston järjestämällä neuvottelupäivillä. Luennoinut Uppsalan yliopiston filosofisen tiedekunnan kutsumana Uppsalassa 3. 11. 61 aiheesta "Toward a Stochastic Theory of Social Contacts".

Julkaisuut:

Stochastic Process of Social Contacts. Scand. J. Psychol., 1961, 2, 113—128. 16 s.

A Stochastic Theory of Social Contacts; a Laboratory Study and an Application to Sociometry. Transactions of the Westermarck Society. Volume VIII. 102 s. Turku 1962.

RANINEN, HUUGO:

Avoimia ja kommandiittiyhtiöitä koskevan lainsäädännön uudistamista käsittelevän valtionkomitean puheenjohtaja, komitean työn loppumiseen vuoden 1961 loppuun saakka ja kioski- ja automaattikauppaa, markkinoita, huutokauppoja ja toripäiviä käsittelevän valtion komitean puheenjohtaja edelleen.

Seurakuntain talousneuvoston ja Institut International d'étude et de documentation en matière de Concurrence commerciale ensimmäisen osaston puheenjohtaja. Kauppätieteellinen Yhdistys r.y:n, Kaatuneiden Vanhemmat r.y:n ja Liikearkistoyhdistys r.y:n puheenjohtaja. Kaatuneitten Omaisten Liitto r.y:n liittohallituksen jäsen, Keskuskauppakamarin välityslautakunnan ja saman kamarin kauppaopetuslautakunnan jäsen ja Helsingin Savonlinna-Seura r.y:n puheenjohtaja; Sirkka ja Jussi Monosen Säätiön hallituksen jäsen. — Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen johtaja ja sen tutkimuslautakunnan puheenjohtaja sekä laitoksen johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsen. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan päätoimittaja ja toimituskunnan jäsen. "Liiketalous"-julkaisun toimitusneuvoston varapuheenjohtaja. Eräiden yhtymien ja yksityisten osakeyhtiöiden johtokunnan jäsen tai tilintarkastaja.

Antanut Helsingin yliopiston maatalous- ja metsätieteellisen tiedekunnan pyytämänä asiantuntijalausannon puumarkkinatieteen professorinviran hakijain apulaisprofes-

sorin Viljo Eemil Holopaisen sekä dosenttien Seppo Mikael Ervastian ja Lorenzo Ricchardo Runebergin tieteellisestä pätevydestä sanottuun professorinvirkaan.

Luennoinut Freie Universität Berlinin kutsumana 18 ja 19 päivinä tammikuuta 1962 tässä yliopistossa sekä Hampurin yliopiston kutsumana 24 päivänä tammikuuta 1962 Hampurissa osakeyhtiöstä organisaatiomuotona Suomessa ja Skandinaviassa.

Esitelmöinyt Seurakuntien Talousneuvoston järjestämällä ev. luterilaisten seurakuntien luottamusmiesten neuvottelupäivillä 27. 11. 1961 Helsingissä kirkollisessa lainsäädännössä huomioon otettavista, seurakuntien hallintoa koskevista näkökohdista, avoimien ja kommandiittiyhtiöiden tulevasta sääntelystä Joensuun seudun ekonomelle Joensuussa 19. 3. 1962, Hämeenlinnan Vanhan Säästöpankin järjestämässä tilaisuudessa 25. 4. 1962 Hämeenlinnassa Suomen kilpailukyvyistä kansainvälisillä markkinoilla ja Kymenlaakson kauppakamarin kokouksessa 18. 5. 1962 Kotkassa liikekilpailusta ja vakiintuneista kauppatavoista.

Valittu 26. 5. 1961 Mannheimissa Verband der Hochschullehrer für Betriebswirtschaft E. V:n hallituksen jäseneksi.

Julkaisuut:

Lyhyt kauppaoppi ja -oikeus. Oppikirja alempia kauppaoppilaitoksia varten. Kolmas korj. painos. 330 s. Porvoo 1961.

Professori Kalle Kauppi in memoriam, Liiketaloudellinen Aikakauskirja IV. 1961. ss. 285—289.

Några synpunkter på förutsättningarna för idkande av kringföringshandel. Det Danske Marked 1962. Sævernummer med bidrag fra afsætningsøkonomiske fagfæller i anledning af Max Kjær-Hansens 25-års jubilæum. Januar 1962. ss. 116—122.

Suomen kilpailukyvyistä kansainvälisillä markkinoilla. Hämeen Sanomat 1. 5. 1962. Eräitä näkökohtia kirkollisesta lainsäädännöstä seurakuntien hallintoa silmällä pitäen. Teoksessa: "Seurakuntien Talousneuvoston julkaisuja I ja II". Tampere 1962. ss. 35—41.

Arvostelut seuraavista teoksista:

Reinhold Henzler, Aussenhandel. Betriebswirtschaftliche Hauptfragen von Export und Import. Wiesbaden 1961. Liiketaloudellinen Aikakauskirja II/1962. ss. 160—165.

Seppo Ervasti, Metsäntuotteet Iso-Britannian rakennusaineiden mainonnassa. Liiketaloudellinen Aikakauskirja III/1961. ss. 269—272.

Dietrich Härle, Finanzierungsregeln und ihre Problematik. Schriftenreihe für Kreditwirtschaft und Finanzierung. Bd. 4. Wiesbaden 1961. Liiketaloudellinen Aikakauskirja I/1962. ss. 59—63.

RUUHELA, REIJO:

Tasearvosteluja Talouselämä-lehdessä.

SAARIO, MARTTI:

Tilintarkastajana eräissä yhteisöissä.

Esitelmöinyt:

Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön tilinpäätäjän päivillä 7. 12. 1961 aiheesta "Milloin verottaja maksaa kuluosuutensa?"

Julkaisuut:

Realisointiperiaate ja tilinpäätös. Liiketaloudellinen Aikakauskirja II/1961. 7 s. Veroista ja 'arvonvähennyksistä' investointilaskelmassa. Liiketalous 1/1962. 10 p.

SAARSALMI, MEERI:

Opettajaneuvoston asettaman kirjeenvaihtajain jatko-opintotoimikunnan sihteeri.

Jäsen ja sihteeri Ekonomiliiton asettamassa 3-henkisessä toimikunnassa, jonka tehtävänä on suorittaa tarkistus kauppakorkeakoulututkintoja suorittaneiden sijoittumisesta julkisiin virkoihin.

Esitelmöinyt Kulutusosuuskuntien Keskusliiton järjestämällä liikkeenhoitajien, tarkastajien ja myyntityönneuvojien luento- ja kokouspäivillä 10. 5. 1962 aiheesta "Markkinoinnista teini-ikäisille".

Julkaisuut:

Teini-ikäiset kuluttajina. 3 s. (Ekonomi n:o 4) Hki 1962.

Arvostelu teoksesta: Ejler Alkjaer, Studier i efterspørgslen på det danske ugebladsmarked. Kbhvn 1961. 2 s. (Liiketal. aikak. 10:3) Hki 1961.

SARAKONTU, MATTI:

Taloustieteellinen Seura — Nationalekonomiska Sällskapet r.y:n sihteeri v. 1961.

Pitänyt Suomen Tukkukauppiaitten Liiton IV korkeimman johdon päivillä Leppilammella 4. 5. 1961 esitelmän aiheesta "Makrotaloudellisen ajattelutavan pääpiirteet eli tavasta tarkastella talouselämää kokonaisuutena."

Joukko talouselämää ja -tiedettä koskevia artikkeleita Werner Söderström Oy:n julkaisemassa "Suuri Tietokirja"-hakuteoksessa. (Suuri Tietokirja I—VIII, Hki 1961).

SARIO, HILKKA:

Englannin kielen ja englanninkielisen kauppakirjeenvaihdon opettaja Helsingin yliopiston maat-metsät. tiedekunnan puukaupallisella linjalla.

Opintomatka Englantiin kesäk.-elok. 1962.

SAVINEN, SEPPO:

Opettanut kevätlukukaudella 1962 liikkeenhoito- ja myyntioppia sekä auskultoinut ao. aineessa Suomen Liikemiesten Kauppaopistossa 1961—62.

Toiminut Kauppa- ja teollisuusministeriön ammattikasvatusosaston järjestämän Nuorten Liikealan Kurssin rehtorina Kuusankoskella 1. 6.—15. 12. 1961.

Suomen Kirjailijaliiton sihteeri.

Lahden Kauppaoppilaitoksen oppilaskunnan järjestämän opintomatkan johtajana Länsi-Saksassa kesäkuussa 1961.

Osallistunut kauppaoppilaitosten liikkeenhoito-, myynti- ja mainosopin opettajien kurssille 22.—25. 8. 1961 KK:n Osuuskauppakoulussa.

Pitänyt 25. 3. 1962 Kymenlaakson Säästöpankkiyhdistyksen virkailijoille luennon "liikekirjeiden tyylistä" Kouvolan Kauppaoppilaitoksessa.

SEVELIUS, MARTIN:

Pitänyt Svenska Handelshögskolanissa ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa käsittelevän luontokurssin.

SÄRKISILTA, MARTTI:

Ollut virkavapaa 1. 9.—31. 12. 1961, jona aikana osallistunut Yhdysvalloissa Harvard University Graduate School of Business Administration'in järjestämään kurssiin "International Marketing Institute 1961". Kurssin yhteydessä ja sen jälkeen tehnyt useita opintokäyntejä likeyrityksiin ja yliopistoihin eri puolilla Yhdysvaltoja päätaroituksena tutustuminen yritysten markkinointiongelmien ja niiden ratkaisuihin.

Toiminut Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen S-osaston johtajana (virkavapaa 1. 9.—31. 12. 61) sekä laitoksen hallinnollisena johtajana 1. 3. 62—.

Kauppatieteellisen Yhdistyksen sihteeri.

Liikesivistysrahaston stipendivaliokunnan sihteeri.

Kuljetustaloudellisen ja teknillisen Aikakauskirjan toimitusvaliokunnan jäsen.

Pitänyt seuraavat esitelmät:

Liikkeenjohdollisten jatkokoulutuskurssien markkinointijaksoilla (16. 1. 62 ja 15. 3. 62) markkinointisuoritusten mittaamisongelmista.

Radioliikkeiden Liiton kevätkokouksessa 15. 4. 62 aiheesta "Radioalan tulevaisuuden näkymät — kasvu, jakelutiet ja kilpailu".

Insinööriliiton myynti-insinööreille järjestämällä kaupallisilla koulutuspäivillä 7. 5. 62 aiheesta "Markkinatutkimukset markkinoinnin apuvälineenä".

Julkaisuut:

Mainonnan kustannukset Suomessa v. 1960. 3 s. Mainostaja 62:2.

TAMMINEN, MIKKO:

Kevätlukukaudella 1962 nauttinut Kauppakorkeakoulusta osittaista virkavapautta kirjallista työskentelyä varten.

Kauppakorkeakoulun opettajaneuvoston määräyksestä virallisesti tarkastanut kauppat.lisensiaatti Jouko Paakkasen väitöskirjaksi tarkoitetun teoksen "Komparatiivinen statiikka ja kilpailuprosessi" sekä toiminut vastaväittäjänä Kauppakorkeakoulussa maaliskuun 17 päivänä 1962 pidetyssä väitöstilaisuudessa.

Edelleen Helsingin Normaalityöväen vanhempiainneuvoston, Kansantaloudellisen Yhdistyksen johtokunnan, Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan, Kansantaloudellisen Aikakauskirjan toimituksen, Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan ja Suomen taloudellisen bibliografian toimikunnan jäsen.

Edelleen Suomen Työn Liiton hallituksen puheenjohtaja. Edelleen valtioneuvoston asettamien Suomen talouden ja hallinnon T'A-lautakunnan, ulkomaisia investointeja tutkivan komitean sekä kartelliasiaain neuvottelukunnan jäsen.

Edelleen KY:n Yhteiskunnallisen kerhon kuraattori.

Julkaisuut:

Arvostelu Sir Dennis H. Robertsonin teoksesta "Lectures on Economic Principles", Vol. I—III. 6 s. Kansantaloudellinen Aikakauskirja 58: 1. Hki 1962.

TARKIAINEN, TUTTU:

Yhteiskunnallisen Korkeakoulun valtio-opin professori.

Valtiotieteellisen Yhdistyksen johtokunnan jäsen. Eduskunnan historiakomitean jäsen. Valtioneuvoston historiakomitean jäsen.

Yhteiskunnallisen Korkeakoulun yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan varadekaani.

Yhteiskunnallisen Korkeakoulun ylioppilaskunnan inspehtori.

Esitelmöinyt Yleisradiossa valtio-opista (sarjassa "Tieteen") 1. 10. 1961, poliittisen kielenkäytön muutoksista 24. 11. 1961 ja tasavallan presidentin asemasta ja tehtävistä 11. 1. 1962 sekä Tampereen tieteen päivillä ehdokkaiden asettamisesta eduskuntavaaleihin 19. 2. 1962.

Julkaisuut:

Der Präsident der Republik. 10 s. Finland. Geschichte und Gegenwart 1961.

Presidenten och regeringen. Hufvudstadsbladet 6. 9. 1961.

President, ansvar, kritik. Hufvudstadsbladet 8. 9. 1961.

Valitsijan vapaus. Aamulehti 20. 2. 1962.

TELARANTA, K. A.:

Siviilioikeuden dosentti Helsingin yliopistossa.

Helsingin yliopiston kanslerin sihteeri, josta ollut virkavapaana syyslukukauden. Akatemialautakunnan sihteeri.

Yksityisten korkeakoulujen oikeudellista asemaa selvittämään asetetun komitean jäsen. — Korkeakoulujen ylintä hallintoa suunnittelemaan asetetun komitean jäsen. — Laatinut ehdotuksen Oulun yliopiston perussäännöt sisältäväksi asetukseksi. — Komissiota, kauppa-agentuuria ja kauppamatkustajia koskevaa lainsäädäntöä valmistelemaan asetetun komitean puheenjohtaja. — Keskuskauppakamarin ja eräiden elinkeinoelämän keskusjärjestöjen asettaman ns. patenttilakitoimikunnan puheenjohtaja.

Keskuskauppakamarin asettaman Liikekilpailun valvontakunnan varajäsen. — Vakuutusalan liiketapaneuvoston varajäsen. — Lääkemainonnan valvontakunnan varapuheenjohtaja.

Pelastakaa Lapset r.y:n hallintoneuvoston jäsen ja keskushallituksen puheenjohtaja. — Lasten Päivän säätiön valtuuskunnan jäsen. — Eteläsuomalaisen osakunnan seniorit r.y:n esimies. — Helsingin yliopiston dosenttiyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja. — Genevessä kotipaikan omaavan Service social international'in hallituksen jäsen.

Pitänyt 13. 3. 1962 Kauppakorkeakoulussa virkaanastujaisesityksen ”Lain tulkinnasta”.

Tehnyt keväällä 1962 opintomatkan Yhdysvaltoihin.

Julkaisuut:

Lain tulkinnasta.

TERÄS, HANNU:

Korkeakoulujen vieraiden kielten lehtorit r.y:n puheenjohtaja.

Opintomatka Saksaan kesäkuussa 1961.

Järjestänyt saksan kielen opetuksen sekä toiminut opettajana kaupallisten ja teknillisten tieteiden tukisäätiön vientikaupallisilla kielikursseilla kevätlukukaudella 1962.

Julkaisuut:

(& Kaius Sulonen) Deutscher Schriftverkehr im Aussenhandel. 294 s. Porvoo/Hki 1961.

TUOMINEN, RISTO:

Hoitanut osaksi Turun Kauppakorkeakoulun liiketaloustiede II:n lehtorin virkaa lukuvuonna 1961—62 luennoiden organisaatio-opin perusteista ja johtaan seminaariharjoituksia.

Luennoinut Turun Kauppakorkeakoulun ja Turun Talousalueen Vientiyhdistyksen järjestämällä vientikaupan kursseilla Turussa Incoterms- ja American Foreign Trade Definitions- tulkintojen taloudellisesta merkityksestä sekä johtanut mainituilla kursseilla vientikaupan ongelmien Case-harjoituksia.

Kauppakorkeakoulun stipendi-, opintolaina- ja opintotakauslautakuntien jäsen.

Toiminut avustajana eräissä liike- ja teollisuuslaitoksissa.

VAIVIO, F. L.:

Liiketaloustieteellisen tutkimuslaitoksen E-osaston johtaja.

Toiminut Taloustieto ry:n asiantuntijana. Taloustieteellisen Seuran johtokunnan jäsen. Kaupallisten ja teknillisten tieteiden tukisäätiön hallituksen jäsen. Ekonomilehden toimitusvaliokunnan jäsen.

Pitänyt Suomen Työnantajain Keskusliiton järjestämällä oppikoulujen historian-opettajien taloudellisilla päivillä 24—26. 8. 1961 esitelmäsarjan aiheesta ”Hintajärjestelmä ja sen toiminta”. Pitänyt juhlaesityksen valtakunnallisen osuuskassaviikon avajaisissa Tampereella 14. 10. 1961 aiheesta ”Luottolaitosten toiminta talouselämässä”. Esitelmöinyt OTK:n johtamistaidollisilla kursseilla aiheesta ”Käytännön mies ja kokonaistaloudellinen ajattelu” 14. 4. 1962. Luennoinut Insinööriunionin järjestämällä teollisuuden myynti-insinöörien luontopäivillä 6. 5. 1962 aiheesta ”Taloudellisen yleiskehityksen tutkiminen ja tulosten hyväksikäyttö markkinoinnissa”. Pitänyt puheen kunniaohjelmalle promootioillallisilla 19. 5. 1962.

Julkaisuut:

Hintajärjestelmä havainnollisena kokonaismallina I. 23 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja II. Hki 1961.

Onko taloudellinen tutkimuksemme takapajulla? Talouselämä n:o 39. Hki 1961. Säästäminen, tallettaminen, rahoitus ja sijoitustoiminta. Osuuskassajärjestön taloudellinen katsaus 1/1962. Hki 1962.

Hakusana ”Kansantaloustiede” Uuteen Tietosanakirjaan.

VIERIKKO, ERKKI:

Antanut espanjan kielen alkeisopetusta Suomi-Espanja-Seuran kielikursseilla.

Toiminut edelleen Suomi-Espanja-Seuran yleissihteerinä.

Nimitetty Suomi-Espanja-Seuran hallituksen asettaman Suomen iberioamerikkalaisen laitoksen perustamistoimikunnan puheenjohtajaksi.

Toiminut Vientikaupan seminaarin espanjan kielen ryhmän opettajana kevätlukukaudella 1962.

Toiminut edelleen Korkeakoulujen vieraiden kielten lehtorit r.y:n sihteerinä.

VIHERSAARI, JUKKA:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen nuorempi tutkija.

Teknillisen Korkeakoulun teollisuustalous I:n assistentti.

Kauppätieteellisen Yhdistyksen sihteeri.

Liikearkistoyhdistyksen sihteeri.

Akateemisen Lentokerhon hallituksen jäsen.

Opettanut Markkinointikoulussa organisaatio-oppia lukuvuonna 1961—1962.

Esitelmöinyt:

Kauppätieteellisen Yhdistyksen kokouksessa 28. 3. 1962 aiheesta ”Yrityksen johdon toiminnan tehostamiseen tähtäävästä tutkimustoiminnasta Yhdysvalloissa”.

Julkaisuut:

Yrityspelit, niiden kehitys ja käyttö opetus- sekä tutkimustoiminnassa. Liiketaloudellinen Aikakauskirja I. Hki 1962.

WILLEBRAND, CARL-AUGUST von:

Edelleen Valtioneuvoston asettaman Kansainvälisten kulttuurisuhteiden toimikunnan jäsen saksankielisiä maita varten. Edelleen toiminut Suomalais-Ugrilaisen Seuran kielentarkastajana.

Pitänyt saksan kielen keskusteluharjoituksia Kuopion kesäyliopistossa 1962.

Osallistunut Vientikaupan seminaarin saksan kielen opetukseen syyslukukauden ja kevätlukukauden kursseilla.

Tehnyt opintomatkan Saksaan, Sveitsiin ja Itävaltaan 14. 4.—16. 6. 1962.

Pyynnöstä antanut asiantuntijalausannon Turun Yliopiston juridisen tiedekunnan saksan kielen opetuksen järjestämisestä.

Toiminut Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen r.y. sihteerinä 1. 11. 1961 alkaen. Esitelmiä: "Die Bundesrepublik vor der Wahl" Kuopiossa; "Tagebücher eines Zeitgenossen" ja "Max Frisch und das Engagement" sekä "Andorra" Tampereen kaupunginkirjastossa.

Käännöksiä: "Der Architekt Viljo Rewell", Hatje, Stuttgart, 1962; Kansallis-Osake-Pankin vuosikertomus sekä useampia taloustieteellisiä artikkeleita.

VIRKKUNEN, HENRIK:

Valtion yhteiskuntatieteellisen toimikunnan jäsen. Kaupparkeakoulukomitean jäsen.

Helsingin Suomalaisen Yhteiskoulun johtokunnan puheenjohtaja.

Liikesivistysrahaston hallituksen jäsen v:sta 1962. Liiketalous-lehden toimitusvaliokunnan puheenjohtaja. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan ja Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan jäsen. KHT-yhdistyksen varapuheenjohtaja v. 1961. Suomen Liikemiesyhdistyksen varapuheenjohtaja. Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön hallituksen jäsen sekä sanotun säätiön täydennyskoulutusvaliokunnan puheenjohtaja. Kaupallisten ja Teknillisten Tieteiden Tukisäätiön hallituksen jäsen ja säätiön vientikoulutuksen erikoisrahaston puheenjohtaja v. 1962. Sairaalahallinnon koulutussäätiön hallituksen jäsen. Uuden Tietosanakirjan neuvottelukunnan jäsen. Lääkemainonnan valvontakunnan puheenjohtaja v:sta 1962.

Keskinäisen Henkivakuutusyhtiö Suomen hallintoneuvoston jäsen. Oy Control Ab:n ja Konekirjanpito Oy:n johtokuntien puheenjohtaja. Amer-Tupakka Oy:n ja Tehokaluste Oy:n johtokuntien jäsen. Tilintarkastajana useissa yhteisöissä.

Osallistunut yliopistojen ja korkeakoulujen rehtorien kokoukseen Tampereella 14. 12. 61 ja kaupparkeakoulujen rehtorien kokoukseen Turussa 23. 2. 62.

Esiintynyt Kulttuurirahaston järjestämällä kulttuuripoliittisilla neuvottelupäivillä 25. 1. 1962.

Juhlapuhe Helsingin Suomalaisen Yhteiskoulun 75-vuotisjuhlassa 28. 10. 61. Luenoninut Suomen Myynti- ja Mainosyhdistyksen luontopäivillä, Suomen Tukkukauppiaiden Liiton ja OTK:n kurseilla, konttoritekniikka 61:n kurseilla sekä Helsingin Ekonomit r.y:n ja Kauppatieteiden Kandidaattiyhdistyksen kokouksissa.

Julkaisut:

Utvecklingstendenser inom redovisning och dess forskning efter andra världskriget. 8 s. Erhvervsøkonomisk Tidsskrift 4/1961.

Puhe Kaupparkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 12. 9. 61. Tämän vuosikertomuksen liitteenä.

Muistopuhe professori Kalle Kaupin ruumiinsiunaustilaisuudessa 6. 11. 61. Tämän vuosikertomuksen s. 5.

Pieniä kirjoitelmia eri lehdissä.

VUORINEN, ELSA:

Opettanut Helsingin yliopistossa syys- ja kevätlukukaudella englantia kaikkien tiedekuntien opiskelijoille pidetyillä kurseilla, yht. 12 v.t. — Opettanut Helsingin yliopistossa syys- ja kevätlukukaudella suomea ulkomaalaisille opiskelijoille (opetuskieli englanti), 6 v.t.

Pitänyt Jyväskylän kesäyliopistossa englannin kielen pro exercitio-kurssin 15. 6. — 31. 7. 1961.

Opettanut suomea ulkomaalaisille 3. 7. — 31. 7. 1961.

V. Tilastollisia tietoja oppilaista

Korkeakoulun oppilaat voivat olla:

1. *Varsinaisia oppilaita*, jotka opiskelevat suorittaakseen ekonomin tutkinnon tai kirjeenvaihtajan tutkinnon;

2. Ekonomin tutkinnon tai muiden korkeakoulujen loppututkinnon suorittaneita, jotka harjoittavat opintoja *kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa* varten;

3. *ylimääräisiä* tai *kuuntelijaoppilaita*, jotka harjoittavat opintoja erinäisissä aineissa.

Varsinaisiksi oppilaita haki 1961 858 henkilöä, joista voitiin ottaa vastaan ekonomin tutkintoa suorittamaan 242 sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittamaan 138 eli yhteensä 380.

Kertomusvuotena on korkeakoulussa syyslukukauden alussa ollut yhteensä 1668 opiskelijaa, joista

	I vk. v.1961 al.	II vk. v.1960 al.	III vk. v.1959 al.	Yht.	Aikais. aloitt.	Kaikki- aan
Ekon. tutk. suor.	242	196	181	619	298	917
Kirj.vaiht.tutk. suor...	138	110	96	344	121	465
	380	306	277	963	419	1.382
Kand.tutk. suor.						286
						1.668

Varsinaisten oppilaiden lukumäärä lukuvuoden alussa

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
Miehiä.	156	41,5	132	43,1	131	47,3	419	43,5
Naisia.	224	58,5	174	56,9	146	52,7	544	56,5
Yhteensä.	380	100	306	100	277	100	963	100

Varsinaisten oppilaiden lukumäärä

	I vk. v. 1961 al.		II vk. v. 1960 al.		III vk. v. 1959 al.		aikaisemmin aloittaneet		yhteensä
	ek.	kv.	ek.	kv.	ek.	kv.	ek.	kv.	
Syyslukukausi . . .	242	138	196	110	181	96	298	121	1.382
Keskeyttäneet ./.	—	2	1	7	3	—	13	11	37
Valmistuneet ./.	—	—	—	—	—	—	59	41	100
Kevätlukukausi . . .	242	136	195	103	178	96	226	89	1.265
Keskeyttäneet ./.	5	5	3	1	1	—	8	2	25
Valmistuneet ./.	—	—	—	—	28	17	35	16	96
Lukuvuoden lopussa	237	131	192	102	149	79	183	71	1.144

Varsinaisten oppilaiden kotipaikka

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
Helsingistä	147	38,7	112	36,6	89	32,1	348	36,1
Muualta Uudenmaan l:stä	36	9,5	29	9,5	34	12,3	99	10,3
Turun ja Porin l:stä	26	6,8	19	6,2	4	1,4	49	5,1
Hämeen l:stä	72	18,9	45	14,7	50	18,1	167	17,4
Kymen „	37	9,7	26	8,5	26	9,4	89	9,2
Mikkelin „	9	2,4	10	3,3	15	5,4	34	3,5
Kuopion „	8	2,1	16	5,2	14	5,0	38	4,0
Vaasan „	12	3,2	14	4,6	37	13,4	63	6,6
Oulun „	11	2,9	12	3,9	6	2,2	29	3,0
Lapin „	5	1,3	5	1,6	2	0,7	12	1,2
Keski-Suomen l:stä	12	3,2	12	3,9	—	—	24	2,5
Pohj.Karjalan „	5	1,3	6	2,0	—	—	11	1,1
Yhteensä	380	100	306	100	277	100	963	100

Ekonomiin tutkintoa suorittavat

	I vk. 1961 aloittaneet				II vk. 1960 aloittaneet				III vk. 1959 aloittaneet				Kaikkiaan			
	P	%	T	Yht.	P	%	T	Yht.	P	%	T	Yht.	P	%	T	Yht.
Syyslukukausi	156	64,5	86	35,5	132	67,3	64	32,7	131	72,4	50	27,6	419	67,7	200	32,3
Keskeyttäneet	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	3	—	—	4
Kevätlukukausi	156	64,5	86	35,5	131	67,2	64	32,8	128	71,9	50	28,1	415	67,5	200	32,5
Keskeyttäneet	2	—	3	—	2	—	1	—	3	—	—	—	1	—	4	9
Valmistuneet 31/5 1962	154	65,0	83	35,0	129	67,2	63	32,8	127	71,7	50	28,3	391	67,7	196	32,3
	154	65,0	83	35,0	129	67,2	63	32,8	127	72,5	41	27,5	391	67,6	187	32,4

Kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittavat

	I vk. 1961 aloittaneet				II vk. 1960 aloittaneet				III vk. 1959 aloittaneet				Kaikkiaan			
	P	%	T	Yht.	P	%	T	Yht.	P	%	T	Yht.	P	%	T	Yht.
Syyslukukausi	—	—	138	100	—	—	110	100	—	—	96	100	—	—	344	100
Keskeyttäneet	—	—	2	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	9	9
Kevätlukukausi	—	—	136	100	—	—	103	100	—	—	96	100	—	—	335	100
Keskeyttäneet	—	—	5	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	6	6
Valmistuneet 31/5 1962	—	—	131	100	—	—	102	100	—	—	96	100	—	—	329	100
	—	—	131	100	—	—	102	100	—	—	17	—	—	—	17	—
	—	—	131	100	—	—	102	100	—	—	79	100	—	—	312	100

Varsinaisten oppilaiden vanhempien ammatti

Elinkeinon mukaan

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
1. Maa- ja metsätalous sivuelinkeinoineen	50	13,2	40	13,0	38	13,7	128	13,3
2. Teollisuus	54	14,2	74	24,2	58	20,9	186	19,3
3. Rakennustoiminta	26	6,8	22	7,2	21	7,6	69	7,2
4. Kauppa	121	31,8	81	26,5	86	31,1	288	29,9
5. Liikenne	28	7,4	29	9,5	22	7,9	79	8,2
6. Palvelukset	93	24,5	54	17,6	52	18,8	199	20,7
7. Sijoittamattomat ja ei il- moitetut ammatit	8	2,1	6	2,0	—	—	14	1,4
Yhteensä	380	100	306	100	277	100	963	100

Yhteiskunnallisen aseman mukaan

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
1. Itsenäiset yrittäjät: Tehtailijat ja tukkukauppiaat Vähittäiskauppiaat ja muut liikkeenharjoittajat	1	0,3	3	1,0	1	0,4	5	0,5
Maanviljelijät	52	13,7	43	14,1	29	10,5	124	12,9
Yhteensä	37	9,7	25	8,2	23	8,3	85	8,8
2. Kaupan ja teollisuuden pal- veluksessa olevat: Johtavassa asemassa olevat Toimihenkilöt	45	11,8	27	8,8	30	10,8	102	10,6
Työntekijät	46	12,1	65	21,2	37	13,4	148	15,4
Yhteensä	76	20,0	55	18,0	67	24,2	199	20,6
3. Valtion ja kunnan palveluk- sessa olevat: Johtavassa asemassa olevat Virka- ja toimihenkilöt	13	3,4	3	1,0	9	3,2	25	2,6
Työntekijät	40	10,5	54	17,6	35	12,6	129	13,4
Yhteensä	20	5,3	13	4,2	19	6,9	52	5,4
4. Vapaiden ammattien harjoit- tajat ja opettajat	42	11,1	12	3,9	14	5,0	68	7,1
5. Ei ilmoitettu ammattia	8	2,1	6	2,0	—	—	14	1,4
Yhteensä	380	100	306	100	277	100	963	100

Kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa suorittavat

Syyslukuk. alussa	212
Uusia hyväksytyt	74
	286
Keskeyttäneitä	42
	244
Valmistuneita	14
Kevätlukuk. lopussa	230

VI. Oppiarvot ja tutkinnot

Kauppatieteiden tohtorin opinnäytteet

Kauppatieteiden tohtorin arvoon oikeuttavat opinnäytteet on 30. 3. 1962 suorittanut kauppat.lisensiaatti *Jouko Sakari Paakkanen*.

Kauppatieteiden lisensiaatin tutkinto

Kauppatieteiden lisensiaatin tutkinnon on suorittanut kauppatie-
teiden kandidaatti *Jouko Sakari Paakkanen*.

Kauppatieteiden kandidaatin tutkinto

Kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon ovat kuluneen lukuvuoden
aikana suorittaneet:

syyslukukaudella: ekonomit *Asko E. Kousa, Pentti A. Anttila* ja *Jorma Mielonen*;

kevätlukukaudella: ekonomit *Martti I. Leppänen, Raimo T. Harlio, Olli J. Suonne, Hans-Viktor Simolin, Reijo K. Pohjanoksa, Juha P. Puromies, Eero K. Mäki-
nen, Touko M. J. Hakala, Paavo I. Metsälä* ja *Heikki O. Salonen*, kaikki arvonimi-
tyksin clarissimus.

Kauppatieteiden maisterin arvon ovat ilman juhlallista vihkimistä
saaneet kauppat.kandidaatit *Pentti A. Anttila, Touko M. J. Hakala, Asko E. Kousa, Pentti T. Kupiainen, Paavo I. Metsälä, Jorma Mielonen, Eero K. Mäkinen, Reijo K. Pohjanoksa, Juha P. Puromies, Hans-Viktor Simolin* ja *Olli J. Suonne*.

Pro gradu kokeen

ovat lukuvuonna 1961—1962 suorittaneet seuraavat kauppatieteiden
kandidaatin tutkintoa varten opiskelevat, jotka ovat tutkimuksissaan
käsitelleet allamainittuja aiheita:

Kansantaloustieteessä

Martti Leppänen, EFA-sopimuksen vaikutuksesta Suomen ulkomaankauppaan;
Aimo Pentinsaari, Suomalaisen koivuvanerin viennissä tapahtuneista suhdannevai-
teluista vuosina 1920—1961; *Reijo Pohjanoksa*, Kapitalistisen ja sosialistisen talous-

järjestelmän välinen ulkomaankauppa tarkasteltuna erityisesti Suomen kannalta; *Antero Rantamäki*, Suomen Paperiteollisuuden ulkomaisen myynnin järjestely erityisesti paperia silmällä pitäen; *Sakari Saarnio*, Osakesäästämisestä ja sen levittämisestä; *Olli Suonne*, Talletusten vaikutus liikepankkityyppisen rahalaitoksen likviditeettiin. Tilastollinen tutkimus säästötilitalletusten kiertonopeudesta ja tilien käytöstä.

Liiketaloustiede I:ssä

Risto Alanko, Yrityksen johtotehtävien asettamat vaatimukset laskentatoimelle ja standardikustannuslaskennan soveltaminen kalkki- ja sementtiteollisuuteen; *Touko Hakala*, Rakennuskustannusindeksi; *Taisto Hautakangas*, Yrityksen sisäinen tuloslaskenta ja realisointiperiaate; *Arto Koskinen*, Menojen ja kustannusten rekisteröinti menolajijaottelun kannalta; *Jaakko Kärmeniemi*, Kauppaopiston kustannuslaskennan opetuksen soveltuvuus nykyhetken käytännön tarpeisiin sekä vertailu eräiden Euroopan maiden vastaavaan opetukseen; *Aaro Leppilähti*, Likviditeettibudjetti ja sen laatimisperiaatteet eräässä suurehossa koneteollisuuden yrityksessä; *Aaro Muurainen*, Pääoman korko kustannuslaskennassa ja tuloslaskennassa; *Yrjö Niskanen*, Rakennuksen arvo; *Veijo Sääski*, Budjetoinnin alkuunpano ja perusteet vaatetusteollisuudessa; *Eero Tirkkonen*, Vahinkovakuutusyhtiön liikekulojen jakamisesta ja niiden analyysistä lähinnä kannattavuutta silmällä pitäen.

Liiketaloustiede II:ssä

Raimo Harlio, Termit demurrage ja despatch money merikuljetuksissa tarkasteltuna lähinnä Suomen olojen kannalta; *Paavo Metsälä*, Ulkomaisen agenttiverkon luominen.

Kemiassa ja tavaraopissa

Jorma Karo, Tyydyttämättömistä polyesterihartseista ja niiden käytöstä teräslevyn ja betonin pinoitteina sekä betonin lisäaineina; *Raimo Ruponen*, Lastulevy — erityisesti ominaisuuksien, käytön ja taloudellisuuden kannalta käsiteltynä.

Kauppaoikeudessa

Arvi Malmivaara, Liikennevakuutus ja vahingontorjunta liikenteessä.

Ekonomin tutkinto

Ekonomin tutkinnon ovat lukuvuonna 1961—62 suorittaneet seuraavat ylioppilaat, yhteensä 132.

Syyslukukaudella 27. 10. 1961:

Auni Hellevi Aarnio; A. A. Aho; S. J. Ahva; Sirpa Sisko Katariina Ahveninen; O. V. Airas; Maija Eeva Anneli Arminen; E. A. Autere; P. Y. J. Bister; Å. O. Bjärs; S. A. Castrén; K. J. Haapiainen; P. O. Hämäläinen; J. J. Jokinen; Marja-Terttu Junnikkala; T. J. Jusula; E. K. Kaarnakorpi; A. I. Kaskela; P. A. Kauppinen; P. A. Kemmo; Seija Irmeli Marja-Leena Kinnunen; M. Y. K. Kopra; E. S. Laakso; E. A. Larmola; Maija-Liisa Leino; P. J. Leivo; T. A. A. Lindell; K. J. Luukkonen; Sirkka-Liisa Masala; H. S. Merikallio; P. U. Metsähuone; Maija-Liisa Mäkelä; L. J. Mäkeläinen; O. K. Mäkinen; O. I. Niemelä; O. V. Nikula; Helvi Irmeli Paasikivi; M. T. Penttilä; Ritva Liisa Pitkänen; R. H. Pohjola; J. V. Porkka; Seija Tuulikki Pulkkinen; O. A. Rantanen; Anja-Liisa Rissanen; H. H. Scheiman; E. J. Seppä; L. L. E. Siltala; Mirja Eeva Helena Sokka;

K. E. J. Syrjänen; P. I. Takala; M. O. Taulamo; T. T. Tikanoja; V. J. Tuominen; J. V. Tuukkanen; Ritva Irmeli Walli; Riitta Leena Vesänen; E. O. Viherto; R. O. Wilén; H. E. J. Vuorimaa.

15. 12. 1961:

P. I. K. Kettunen.

Kevätlukukaudella 22. 2. 1962:

A. V. Andersson; R. E. Brander; E.-I. Eväsoja; P. J. Haapala; Kaija Pirkko Hakkarainen (o.s. Tanner); E. V. Hakuli; H. J. Hasanen; P. T. Heikkinen; S. J. Helin; K. O. A. U. Jäämeri; K. Jääskeläinen; J. K. Kaihari; P. Karasvaara; E. P. P. Kolehmainen; T. J. Kolu; P. S. Korpimies; Kerttu Marjatta Laitinen; L. K. J. Laru; U. Manninen; E. J. Multamäki; O. I. Narvo; H. I. Oksanen; I. J. Paavola; T. Palmujoki; Anja Irmeli Pirinen (o.s. Sohlberg); Pirkko Tellervo Pärnänen (o.s. Aarnio); I. M. O. Repo; P. A. Särkilähti; Irma Aulikki Unger (o. s. Suojanen); E. A. Uotila; O. J. Vila; A. M. J. Virtanen; M. J. Yli-Renko.

30. 3. 1962:

P. K. Halme ja R. M. I. Sukapää.

30. 5. 62:

F. Aineldin; A. V. A. Aromäki; T. R. Haataja; P. M. V. Heikkala; Marja Lea Hiiliä; H. A. Ikonen; I. A. Jahnukainen; P. J. Jakovirta; H. K. Karhu; E. P. Kolamo; Leila Irmeli Korpinen (o.s. Heino); H. J. Koskela; Pirjo Kaarina Laakso (o.s. Satukangas); R. O. Laine; T. A. Laurén; T. K. J. Lehtonen; R. J. Lievonen; W. Maksimow; S. A. Makkonen; Liisa Marjatta Mononen (o. s. Seiro); R. K. Mutka; M. V. J. Niemistö; Irja Annikki Peltola; S. S. Pirinen; A. P. Porvali; A. A. Raitio; Rauha Anneli Rantonen; M. E. Repo; Heljä Karin Margareta Riekkinen (o.s. Askolin); T. J. Rikkinen; M. L. Räsänen; J. Sivula; J. S. Snäll; Ritva Kyllikki Suuronen; H. A. Timonen; M. J. Uuttu; Raili Virtanen; Eeva-Liisa Tuulikki Voutilainen.

Kirjeenvaihtajan tutkinto

Kirjeenvaihtajan tutkinnon ovat suorittaneet seuraavat ylioppilaat, yhteensä 63.

Syyslukukaudella 27. 10. 1961:

Ritva Marja Ahonen; Sirkku Irmeli Vilhelmina Arjala; Milja Irmeli Hallala; Anelma Annikki Hentilä; Leena Marketta Ikävalko; Leila Aino Annikki Jortikka; Tuula Inkeri Jyrkämä; Tuovi Inkeri Korhonen; Leena Marjatta Kääriäinen; Tuulikki Ristiina Metso; Ritva Leila Anneli Mäki; Tarja Laila Nisunen; Marja-Leena Ojala; Selja Irmeli Peso; Lea Sinikka Rauramo; Raija Sinikka Rosendahl; Tuula Sylvia Saikku; Pirkko Inkeri Salminen; Raija Maria Sarparanta; Elli Tuulikki Tiirikkala.

15. 12. 1961:

Sirkka Kaarina Pajusola.

Kevätlukukaudella 22. 2. 1962:

Kirsti Anneli Ahvenainen; Raili Sinikka Haapala; Pirjo Riikka Heinonen; Pirkko Maija Jernström (o.s. Miettinen); Heli Kirsti Karma; Armi Aulikki Liinanto; Liisa Onerva Luukka; Kirsti Marjatta Malmlund (o.s. Alho); Aira Irene Nousiainen; Tuula Laina Annikki Penttala; Raili Inkeri Ruuti; Eva Kaarina Sirenius; Eine Kaarina Tiilola (o.s. Koskinen); Tuija Marjatta Tulonen; Ulla-Maija Vanhatalo; Marja-Leena Viikari (o.s. Arho).

30. 5. 1962:

Raija Inkeri Calonius; Aimo-Inkeri Haverinen; Riitta Helena Huhtala; Raija Outi Orvokki Jalava; Kaija Kaarina Järvi (o.s. Sipilä); Else Marjatta Kare (o.s. Railio); Tuulikki Tellervo Kario (o.s. Mäkelä); Sirkka Sinikka Karvinen; Liisa Katri Marjatta Kiiskinen; Mervi Kyllikki Korhonen (o.s. Sirola); Pirkko Tellervo Korpijaakko; Marja-Leena Lindberg (o.s. Tuhkanen); Kaija Tuulikki Nikkilä; Terttu Kristina Pitkänen; Aulikki Anneli Päiväkumpu; Seija Hilikka Inkeri Rahikainen; Aune Marjatta Rintala; Tuttu Sirkka-Liisa Saarela; Sirkka-Liisa Säilä; Liisa Helena Tapola, Sonja Hellevi Tirkkonen; Päivi Leena Marjatta Toivonen; Kaija-Liisa Anita Valli; Terttu Tuulikki Vertanen; Ritva Anneli Virtanen (o.s. Kuusinen); Anja Margareta Volanen.

VII. Stipendit

Valtion ylioppilasstipendit

Korkeakoulussa opiskelevien lahjakkaiden, ahkerien ja vähävaraisten ylioppilaiden opintojen tukemiseksi korkeakoulu sai keväällä 1962 57 kokostipendiä määrältään 89.000 mk, 56 puolistipendiä määrältään 57.000 mk, 58 opiskeluvälinestipendiä määrältään 17.000 mk ja 12 vieraspaikkakuntalaisen lisää määrältään 22.000 mk eli yhteensä 9.515.000 mk.

Korkeakoulun stipendilautakunnan puheenjohtajana on toiminut professori *Martti Saario*, varapuheenjohtajana vt. professori *K. A. Telaranta* ja kolmantena jäsenenä dosentti *Kaj B. Lindgren*. Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan edustajina stipendilautakunnassa ovat lukuvuonna 1961—62 olleet kauppat.ylioppilaat *Marja Räsänen* ja *Pertti Salminen*. Sihteerinä on ollut KTM *Eero Artto*.

Stipendilautakunta julisti maaliskuun 14 p:nä stipendit haettaviksi, jolloin määrääjän kuluessa niitä haki 5 kauppat.kand. tutkintoa opiskelevaa sekä 12 III vuosikurssin, 102 II vuosikurssin ja 83 I vuosikurssin oppilasta.

Kokouksessaan toukokuun 5 p:nä lautakunta päätti jakaa lukuvuoden 1962—63 opiskelijastipendit seuraavasti:

a) kokostipendin ja vieraspaikkakuntalaisen lisän saivat:

Päivi Järvelä, Eine Kirveskari, Hilikka Kokkonen, Anja Kolehmainen, Terttu Poutanen, M. E. K. Rantanen, R. M. K. Ruotsalainen, Y. E. A. Tuokko.

b) kokostipendin ja opiskeluvälinestipendin saivat:

Irja Hakala, Liisa Hamari, H. J. Heikkilä, K. I. Heikkilä, Eine Huotari, R. E. Härkönen, Silja Koivunen, M. R. Kotilainen, Sinikka Laine, E. J. Läärä, Olga Povalja-jeff, Riitta Rodas, Eija Seppälä, Leila Särkioja, Marja-Leena Waldén.

c) kokostipendin saivat:

O. A. Aikio, Maija-Liisa Bergman, M. O. Happonen, Kaija Huhdanmäki, L. T. Hällström, Ulla-Maija Juhola, Tuula Junno, E. J. Kemppainen, K. K. Kepsu, P. A. Kuikka, Raili Kykkänen, Y. A. Kärkäs, Valma Lavikkala, P. K. Lehtinen, U. V. Lehtinen, Aini Liimatainen, M. J. Mattila, L. A. Mujunen, Irma Nylén, Tuulikki Ojala, S. K. Pyhtinen, Irmeli Päivärinta, Leena Ristolainen, Pirjo Rusanen, A. A. Saviaho, Leena Siika, E. M. O. Sinkkonen, P. J. Somu, Raili Usitalo, Pirkko Virtanen, Maija-Liisa Vuoremaa, Paula Yläne, M. H. O. Ylönen, H. J. Yrjänen.

d) puolistipendin ja vieraspaikkakuntalaisen lisän saivat:

Irma Heikkilä, Sirpa Määttä, Maija Räihä, Silja Vahnen.

e) puolistipendin ja opiskeluvälinestipendin saivat:

Raili Fagerlund, Anja Forsblom, Ritva Kaartinen, Irja Kaukinen, Sirkka Keskinen, Leena Kuokkanen, Irmeli Lehto, Pirkko Niemi, Annikki Olli, Elsa Pöysti, Irmeli Teriö.

f) puolistipendin saivat:

Törkän Baibulat, Auli Behm, P. M. V. Heikkala, S. E. Heinonen, N. A. H. Home, A. Y. Huhdanmäki, A. E. Hyytiäinen, H. A. Ikonen, J. Jyvälahti, Raija Järvinen, Auli Jättömäki, Airi Keskinen, I. T. Kinnunen, Varpu Kohi, V. O. Kokkonen, P. O. Laakso, Leila Laaksonen, Eeva Lahtinen, Vuokko Launonen, R. K. Luostarinen, Kaisa Montonen, Marja-Liisa Määttänen, Sirkka Niskanen, Tuula-Marja Peltola, M. K. Pesonen, Irja Pollari, K. K. Ritvos, J. J. Saari, A. V. Saarinen, V. J. Salokoski, A. O. Seulamo, M. O. Sihvola, Helena Simonen, P. O. Sistonen, P. J. Tapanainen, Marja-Leena Toikka-Tuominen, Asta Vainio, Irma Vainio, V. Vetosalmi, J. K. Virtanen, Raili Virtanen.

g) opiskeluvälinestipendin saivat:

Anja Ahomies, Irma Ahvo, Sirkka-Leena Helsilä, Anna-Liisa Hintikka, Ritva Jokela, Kaarina Kanerva, Anna Kapanen, Aune Karilainen, Arja-Kaarina Kellokoski, Ritva Kotimaa, Erna Kurkilahti, Anja Lagerblom, Eila Lehtipuro, Marja-Liisa Liimatainen, H. P. Lindholm, Anni Lähdesmäki, E. O. Matilainen, Ulla Mykkänen, Sini Mäkinen, Outi Paasonen, Maila Pakarinen, M. A. A. Paulin, Terttu Putila, Mirja Rahkonen, Marja Rinne, Tuula Rokkanen, Marja Saarela, Aili Salonen, Pirjo Sotala, Irja-Liisa Takkinen, Kaija-Leena Tervo, Irma Valjus.

Korkeakoulun omat stipendit

Ottaen huomioon stipendirahastojen määräykset stipendien tarkoituksesta on seuraaville korkeakoulun opettajille ja virkailijoille jaettu stipendejä:

Kaupparkeakoulun hallituksen Kanslerin käytettäväksi myöntämistä varoista lehtori Philip Binhamille 60.000 mk, lehtori Erik Erämetsälle 50.000 mk, vt. assistentti Pirkko Hakalalle 50.000 mk, lehtori Jukka Jutilalle 50.000 mk, kanslisti Arja Kaartotielle 50.000 mk, vt. assistentti Asko Korpelalle 50.000 mk, lehtori Jarl Louhijalle 35.000 mk, fil. tri Jouko Manniselle 40.000 mk, valtiot.maist. Lempi Nurkkalalle 50.000 mk, kauppat.maist. Martti Särkisillalle 28.000 mk, professori K. A. Telarannalle 60.000 mk, amanuenssi Pirkko Wegeliukselle 50.000 mk, lehtori Erkki Vierikolle 60.000 mk ja lehtori C.-A. von Willebrandille 60.000 mk.

Rudolf Geselliuksen rahastosta lehtori Erik Erämetsälle 10.000 mk.

Kauppaneuvos Osk. Huttusen rahastosta professori Mika Kaskimiehelle 19.000 mk.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahastosta kauppat.maist. Irja Lampulle 100.000 mk, professori Jaakko Hongolle 60.000 mk, professori Mika Kaskimiehelle 98.000 mk, kauppat.maist. Martti Särkisillalle 32.000 mk ja kauppat.maist. Jukka Vihersaarelle 60.000 mk.

Kaupparkeakoulun Opettajien rahastosta lehtori Philip Binhamille 8.000 mk.

Oy Mars Ab:n rahastosta professori K. A. Telarannalle 20.000 mk.

Kaupparkeakoulun entiset ja nykyiset oppilaat ovat saaneet stipendejä seuraavasti:

Senaattori Otto Stenrothin rahastosta myönnettiin ekonomi Kari Mannolalle mk 1.800.000:—.

Prof. W. Bonsdorffin rahasto: Aulanko, Helvi M. 30.000:—; Karo, Jorma L. H. 70.000:—; Paulin, Matti A. A. 30.000:—; Ruponen, Raimo O. 30.000:—; Yrjölä, Leena A. K. 30.000:—.

Kaupparkeakoulun Keräyksen Naistoimikunnan stipendirahasto: Hakala, Pirkko Sinikka 45.000:—; Hämäläinen, Sirkka Aune-Marjatta 92.000; Järvinen, Leila Aulikki 45.000:—.

Kauppatieteiden Kandidaattiyhdistys ry:n rahasto: Kailasvuori, A. Kalevi 24.000:—.

Kilpi Oy:n rahasto: Kailasvuori, A. Kalevi 4.000:—; Kaukinen, Risto 10.000:—; Kokkonen, Sampsa V. J. 30.000:—; Nevala, Reijo P. 20.000:—.

KOP:n 40-vuotismuistorahasto: Ainetdin, Färid 15.000:—; Heikkala, Pertti M. V. 8.000:—; Jättömäki, Auli K. 15.000:—; Koivunen, Silja I. 3.000:—; Korpinen, Leila I. 4.500:—; Koskinen, Pirkko A. 15.000:—; Nykänen, Matti S. 2.500:—; Peltola, Irja 15.000:—; Rinkinen, V. 15.000:—; Suominen, Ritva A. A. 15.000:—; Tuominen, Anja A. 15.000:—; Vulli, Maija T. 15.000:—.

Alfred Kordelinin stipendirahasto: Heikkala, Pertti M. V. 7.000:—; Uusitalo, Raili M. 15.000:—.

K. H. Lehtisen rahasto: Suutarinen, Veikko P. 31.000:—.

P. A. Luostarisen stipendirahasto: Korhonen, Mervi K. 17.000:—; Turunen, Ulla K. 20.000:—.

Neli Oy:n lahjoitus: Hakala, Irja K. 50.000:—; Härkönen, Reino E. 50.000:—; Jahnukainen, Iiro A. 50.000:—; Ojala, Tuulikki K. 50.000:—; Tirkkonen, Sonja H. 50.000:—; Tuokko, Yrjö E. 50.000:—.

V. P. Nurmilahden muistorahasto: Nevala, Reijo P. 10.000:—; Tuukkanen, Paavo U. 30.000:—; Vuori, Leena T. 33.000:—.

Anni ja Samuli Pajarisen stipendirahasto: Korpinen, Leila I. 8.000:—.

Gustav Pauligin stipendirahasto: Isojunno, A. 15.000:—; Koivunen, Silja I. 12.000:—; Laine, Raimo O. 15.000:—; Nykänen, Matti S. 4.000:—; Ruotsalainen, Eira A. 15.000:—; Saviha, A. A. 15.000:—.

Kauppaneuvos Juhani Santaholman rahasto: Korhonen, Eija 5.000:—.

Elin ja Evert Sellgrenin stipendirahasto: Päiväkumpu, Aulikki A. 13.000:—.

Oy G. W. Sohlberg Ab:n stipendirahasto: Leino, Arto 12.500:—; Syrjänen, Kari E. J. 12.500:—.

Talous-Osakekaupan stipendirahasto: Mäki, Ritva S. L. 25.000:—.

Knut Wallinin stipendirahasto: Korpinen, Leila I. 2.500:—.

Herman Otto Geselliuksen stipendirahasto: Järvinen, Silja 7.000:—.

Helsingin Yleisen Ravintoyhdistyksen rahasto: Moisio, Antti 8.000:—.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahasto: Alhomäki, Kirsti 15.000:—; Forsblom, Anja 15.000:—; Hevossaari, Paavo 15.000:—; Kallioniemi, Kari 10.000:—; Kiiskinen, Liisa 15.000:—; Kuparinen, Heimo 7.000:—; Liimatainen, Marja-Liisa 15.000:—; Moisio, Antti 12.000:—; Mykkänen, Ulla 20.000:—; Olli, Annikki 3.000:—; Poutanen, Terttu 15.000:—; Rodas, Riitta 15.000:—; Selinheimo, Marja 15.000:—; Toivonen, Päivi 20.000:—; Volanen, Anja 20.000:—.

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahasto: Tarnanen, Aino 7.000:—.

Juho Lallukan muistorahasto: Järvinen, Silja 7.000:—.

Liikesivistysrahaston AIESEC'in matkoihin myöntämät apurahat: Antikainen, Maire 15.000:—; Arkimies, Aulikki 20.000:—; Kekki, Tuula 20.000:—; Korkkula, P.-K. 10.000:—; Leino, Arto 20.000:—; Pitkänen, Terttu 20.000:—; Pulkka, Raija 20.000:—; Rintala, Aune 20.000:—; Räsänen, Marja 20.000:—; Tirkkonen, Sonja 15.000:—; Uotinen, Riitta 20.000:—.

Ivar Lindforsin stipendiraahasto: Gluschkoff, Kiril 20.000:—; Huhdanmäki, Kaija 20.000:—; Karvo, Marja-Liisa 15.000:—; Kolehmainen, Anja 20.000:—; Korkkula, Pasi-Kalevi 5.000:—; Lehtinen, Pertti 20.000:—; Nykänen, Maija 15.000:—; Palttala, Hilikka 20.000:—; Päivärinta, Irmeli 15.000:—; Sarlio, Pentti 15.000:—; Tarnanen, Aino 3.000:—; Tuomikorpi, Toivo 15.000:—.

Naisekonomien Kerhon stipendiraahasto: Tarnanen, Aino 10.000:—.

Pohjolan stipendiraahasto: Olli, Annikki 17.000:—.

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahasto: Järvinen, Silja 16.000:—; Kuparinen, Heimo 13.000:—; Oslamo, Pentti 30.000:—; Saukkonen, Kaarina 45.000:—; Uljas, Reimo 30.000:—.

Birger Wegelinin stipendiraahasto: Kallioniemi, Kari 5.000:—.

Palkintona seminaarikirjoituksesta ovat allamainituissa aineissa saaneet:

Kansantaloustiede: Haataja, Tauno 7.000:—; Laukkanen, Mauri 7.000:—; Matilainen, Esko 7.000:—; Nykänen, Matti 7.000:—; Poutsaari, Heikki 7.000:—; Riikinsaari, Kimmo 7.000:—; Tuominen, Raimo 7.000:—.

Liiketaloustiede I: Haataja, Tauno 5.000:—; Härkönen, Reino 7.000:—; Juvonen, Kirsti 5.000:—; Laamanen, Pentti 5.000:—; Lepistö, Seppo 8.000:—; Matilainen, Esko 5.000:—; Merikallio, Matti 5.000:—; Peltola, Irja 5.000:—; Rätty, Simo 7.000:—; Vironen, Sakari 5.000:—; Voutilainen, Eeva-Liisa 6.000:—.

Liiketaloustiede II: Aromäki, Antero 6.000:—; Helimäki, Kalevi 6.000:—; Iire, Mikko 5.000:—; Jakovirta, Pertti 3.000:—; Karhu, Kalevi 6.000:—; Kaukoma, Pekka 6.000:—; Kerttula, Marjatta 3.000:—; Knuutinen, Harri 3.000:—; Laurén, Tapio 6.000:—; Lehtinen, Heikki 3.000:—; Lindholm, Paavo 5.000:—; Merikallio, Matti 5.000:—; Noutere, Lasse 5.000:—; Piipponen, Juhani 4.000:—; Porvali, Anssi 5.000:—; Rikkinen, Teuvo 5.000:—; Rintala, Tapio 5.000:—; Saljola, Pekka 4.000:—; Tarkkonen, Kimmo 6.000:—; Timonen, Harri 3.000:—; Totti, Mikko 5.000:—; Tuominen, Rauno 6.000:—; Åström, Marjatta 6.000:—.

Kauppaoikeus: Korpinen, Irmeli 8.000:—; Krekola, Aarne 6.000:—; Parkkonen, Kaarina 6.000:—; Puumanen, Kari 6.000:—; Ritvos, Kari 6.000:—.

Kemia ja tavaraoppi: Baibulat, Muassas 6.000:—; Jänkälä, Martti 4.000:—; Laine, Timo 5.000:—; Ritola, Juho 5.000:—; Sivula, Jaakko 6.000:—; Törni, Ilmo 6.000:—.

Talousmatematiikka: Snäll, Jukka 6.000:—.

Talousmaantiede: Aarnio, Kari 5.000:—; Lakka, Jorma 7.000:—; Rintala, Tapio 5.000:—; Rätty, Simo 7.000:—; Vakkila, Tapani 5.000:—.

Englannin kieli: Kare, Marjatta 5.000:—; Miinala, Liisa 4.000:—; Tirkkonen, Sonja 6.500:—; Turunen, Ulla 4.500:—.

Espanjan kieli: Aro, Asko 5.000:—.

Saksan kieli: Aalto, Maija I. 2.500:—; Asunmaa, Marja Leena 2.500:—; Päiväkumpu, Aulikki 2.500:—; Savolainen, Vuokko 2.500:—; Uusitalo, Raili 2.500:—; Vähähyyppä, Marja-Leena 2.500:—.

Helsingissä kesäkuussa 1962

Henrik Virkkunen

PUHE,

jonka rehtori, prof. Henrik Virkkunen piti Kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 12. 9. 1961

Viettäessään viime keväänä perustamisensa 50-vuotisjuhlaa Kauppakorkeakoulu joutui monelta taholta ja eri muodoin ilmituotujen onnentoivotusten ja onnittelujen kohteeksi. Nämä lämpimin sanoin ja runsaskätisesti Kauppakorkeakoululle osoitetut tervehdykset kannustavat meitä eteenpäin sekä pidemmän tähtäimen kehittämistyöhön että aloittaessamme nyt uuden lukuvuoden arkipäivän aherruksen. Ne tunnustuksen sanat, jotka kevään juhlinnan yhteydessä kohdistettiin Kauppakorkeakoulun menneinä vuosikymmeninä suorittamaan työhön, on kiitollisesti vastaanotettuina samalla tulkittu velvoituksiksi kehittyä yhä edelleen siinä taloudellisen ja henkisen viljelyn tehtävässä, joka asetettiin korkeakoululle sitä perustettaessa ja jolle on luotu perusteet — ja puolen vuosisadan aikana jo perinteetkin — Kauppakorkeakoulun johdossa toimineiden miesten uhrautuvalla työllä. Perusmuokkauksen saanut taloudellisen viljelyn sarka on edessämme hedelmällistä tieteellisen tutkimuksen ja opetuksen jatkuvaa vuoroviljelyä varten.

Erityisesti haluan tässä yhteydessä tähdentää sen työn merkitystä, jonka heinäkuun viimeisenä päivänä eläkkeelle siirtynyt ja rehtorin toimestaan luopunut professori *Kalle Kauppi* on lähes puolen neljättä vuosikymmentä kestäneen toimintansa aikana suorittanut Kauppakorkeakoulun kehittämisen hyväksi. Kahteen eri otteeseen on hän yhteensä 11 vuoden ajan johtanut rehtorina korkeakoulun toimintaa, ensin vaikeina sotavuosina, ja sittemmin vasta 1957 viime kesään asti, jona aikana korkeakoulun työ on kiteytetty ja vakiinnutettu 50-luvun alussa viitoitettuihin uomiin. Mutta prof. Kaupin osuus laitoksemme kehittämistyössä ei suinkaan ole rajoittunut hänen rehtorivuosiinsa. Myös 6-vuotisen vararehtorikautensa aikana sekä koko hänen 34-vuotisen opettajaneuvoston jäsenenä toimimisensa kuluessa hän on aktiivisesti ja ratkaisevalla tavalla ollut luomassa perustaa Kauppakorkeakoulun jatkuvalla työllä ja kehitykselle. Korkeakoulun nykyistä järjestysmuotoa luotaessa prof. Kauppi asetti lainopillisen ja laajan hallinnollisen kokemuksensa Kauppakorkeakoulun käytettäväksi. Korkea-

koulun perussäännössä, järjestyssäännöissä ja laissa kauppakorkeakoulujen valtionavusta näkyvät hänen pitkälle tähtäävien ja selkeäpiirteisten ajatustensa sekä hänen terävän kynänsä pikkupiirteitä myöten huoliteltu jälki. Vähäiseksi ei ole myöskään arvioitava sitä panosta, jonka prof. Kauppi monivuotisen kansanedustajana ja valtioneuvoston jäsenenä toimimisensa aikana antoi Kauppakorkeakoulun erikoistehtävän ja erikoisluonteen tunnetuksi tekemisen ja tunnustetuksi saamisen hyväksi sekä yleisten toimintaedellytysten parantamiseksi. Vielä on aihetta mainita se erityisesti Kauppakorkeakoulun kannalta merkittävä työ, jonka prof. Kauppi suoritti korkeakoulukomitean jäsenenä sen viitoittaessa yleisen korkeakoulupolitiikan suuntaviivoja maassamme. Prof. Kaupin monipuolinen lukeneisuus, laaja-alainen ja elävä kulttuuriharrastus, tinkimätön vakaumuksellisuus ja epäitsekkäs työ ovat olleet Kauppakorkeakoululle korvaamattoman arvokkaat. Hänen kursailemattoman toverillinen ja viisaan ymmärtäväinen persoonansa on saavuttanut työtovereiden jakamattoman luottamuksen ja arvonannon. Myös monet ylioppilaspolvet tuntevat hänet korkeakoulun ja sen oppilaiden hyvän yhteistyön elävänä symbolina niiltä monilta vuosilta, joina prof. Kauppi toimi ylioppilaskunnan inspehtorina. Mieluinen velvollisuuteni on tässä yhteydessä todeta prof. Kalle Kaupin suuriarvoinen ja pitkäaikainen työ korkeakoulun sekä sen toiminnan ja aseman kehittämisen hyväksi.

Korkeakoulu lähtee aloittamaan uuden lukuvuoden taivalta ajan-kohtana, jolloin maailmanpoliittinen taivaanranta on synkkien ja uhkavien pilvien peitossa. Toisaalta on todettava, että oman maamme talouselämä on jo jonkin aikaa saanut nauttia voimakkaasta korkeasuhdanteesta. Tähän suhdannekuvaan kuuluvat lähes täydellinen työttömyyden häviäminen ja vilkas työvoiman kysyntä kaikilla sektoreilla, ei vähiten korkeakoulun loppututkintoja suorittaneiden työmarkkinoilla. Koulutetun työvoiman kysyntää talouselämän palvelukseen on ollut omiaan edelleen lisäämään se ulkomaankaupan liberalisoinnin edistyminen, jonka huipentumana maamme sitkeiden ponnistelujen jälkeen kuluneena kesänä liittyi erikoissopimuksin Euroopan vapaakauppaliittoon. Joskin näihin valoisin tulevaisuuden kuviin liittyy laskemattomina tekijöinä ja tummempina värisävyinä Englannin taholta suoritettut toimenpiteet maksutasevaikeuksiensa poistamiseksi sekä se uusi ongelmavyöhyke, jonka äsken sanotun maan lähentymispäätös kuutosmailhin aiheuttaa omille jatketuille pyrkimyksillemme kehittää ulkomaankauppaamme vapaampaan suuntaan, on maamme taloudelliselle elämälle kaikesta huolimatta leimaa-antavana voimakkaasti aktiivinen, joskin varovainen optimismi.

Nämä piirteet maamme taloudellisen elämän kehityksessä ovat monien edullisten välillisten vaikutustensa lisäksi usealla tavalla välittömästi vaikuttaneet korkeakoulun tämän hetken toimintaedellytyksiin. Jo jonkin aikaa jatkunut taloudellisen koulutuksen saaneen työvoiman voimakas kysyntä, jossa ainakaan korkeasuhdanteen jatkuessa ei ole odotettavissa laantumista, sekä korkeakoulusta valmistuneiden helppo ja edullinen sijoittuminen työmarkkinoille ovat ilmeisesti lisänneet uusien opiskelijapolvien mielenkiintoa ja pyrkimystä hakeutua opiskelemaan Kauppakorkeakoulussa. Tulotason nousu ja sen mukanaan tuoma taloudellisten edellytysten paraneminen ovat puolestaan olleet kohentamassa jo sinänsäkin kasvavien ikäluokkien mahdollisuuksia yhä kasvavassa määrässä jatkaa opintojaan aina ylioppilastutkintoon ja korkeakouluopintoihin saakka. Nämä taajenevat ylioppilasikäluokat ovat nyt kolkuttelemassa korkeakoulujen oville, eikä vähiten taloudellisen elämän palvelukseen valmentavien laitosten porteille.

Tämän kehityksen seurauksena pyrki myös Kauppakorkeakouluun tänä syksynä huomattavasti suurempi opiskelijamäärä kuin koskaan aikaisemmin, eli yhteensä 858 henkilöä. Määrä olisi saattanut olla tätäkin melkoisesti suurempi, ellei korkeakouluun oppilaita valittaessa noudatettuja valintaperusteita ja viime vuonna sovellettavaksi tullutta karsintarajaa olisi jo hyvissä ajoin ilmoitettu kaikille kysyjille ja korkeakouluun hakeutumista ajatteleville. Tämän syksyn hakijoiden keskitasosta käy päättelemisen, että lukuisa joukko heikommin karsintaedellytyksin varustettuja hakijoita on ilmeisesti kokonaan luopunut hakemuksensa jättämisestä.

Helpottaakseen osaltaan mahdollisuuksiensa mukaan laajenevien opiskelijajoukkojen opiskelumahdollisuuksia Kauppakorkeakoulu on hyväksynyt opintoja aloittamaan suuremman opiskelijamäärän kuin koskaan aikaisemmin, eli yhteensä 437 hakijaa, mikä merkitsee n. 51 % hakemuksensa jättäneiden kokonaismäärästä. Vaikka tämä suhdeluku, joka edellä selostetuista syistä ei ehkä ole täysin vertailukelpoinen aikaisempien vuosien kanssa, onkin niitä jonkin verran edullisempi, on valittaan todettava, että korkeakoulun ovien avautuessa joutuu niiden ulkopuolelle jäämään monia sellaisia, joilla ilmeisesti olisi ollut hyvät edellytykset saattaa opintonsa Kauppakorkeakoulussa menestykselliseen päätökseen.

Kun opiskelemaan hyväksytyistä n. kymmenkunta % jää kokemuksen mukaan korkeakouluun kirjoittautumatta, merkitsee nyt hyväksytyt oppilasmäärä noin 23 %:n kasvua edelliseen vuoteen verrattuna. Tätä suurempaan oppilasmäärän lisäykseen ei nykyisten opetustilojen ja opettajavoimien puitteissa ole katsottu olevan mahdollisuuksia. Näinkin

suureen opiskelijamäärän lisäämiseen on luonut edellytykset se ekonomin tutkinnon opintosuunnitelman uudelleen järjestely, jota Kauppakorkeakoulussa on valmisteltu jo pidemmän aikaa ja joka astuu voimaan tänä syksynä opintonsa aloittavien kohdalta.

Koska tämä uudistus merkitsee melkoista ja käsittääkseni positivistista uudistusta Kauppakorkeakoulun aikaisempaan opintojärjestykseen verrattuna, on sitä, sen lähtökohtia, tavoitteita ja periaatteita syytä tässä jonkin verran lähemmin kosketella.

Ekonomin tutkinnon tähänastisen opetusohjelman suurimpana epäkohtana on pidettävä pakollisten aineiden ja nimenomaan samanaikaisesti opiskeltavien aineiden lukuisuutta. Tästä on puolestaan johtunut, että opiskelija joutuu hajoittamaan aikansa, tarmonsa ja harrastuksensa yhtäaikaan liian monelle taholle, mikä ei voi olla haitallisesti vaikuttamatta opiskelun intensiivisyyteen, syvällisyyteen ja saavutettuihin tuloksiin. Toisena seurausilmiönä on ollut opintojen "koulumaisuus", mikä samalla on kuormittanut varsin raskaasti opetustiloja ja oppilaiden aikaa. Niukkojen opettajavarojen käytön kannalta on vallinnut järjestely puolestaan merkinnyt suuria auditorioita sekä heikkoa henkilökohtaista kosketusta opiskelijoihin, mitä edelleen on kärjistänyt opiskelijoiden aikapulasta ja yhtäaikaisten oppiaineiden hajoittavasta runsaudesta johtunut useasti passiivinen ote kulloinkin esillä olevaan aihepiiriin.

Lähdettäessä etsimään ratkaisuja näihin pulmiin ja pyrittäessä luomaan paremmat edellytykset syvällisemmille ja itsenäisemmille, omaaloitteisuuden varaan rakentuville akateemisille opinnoille, on ollut välttämätöntä hakeutua kysymyksen alkujuuriin saakka. On pyritty eksplisiitisti määrittelemään ekonomikoulutuksen tavoitteet, jotta näin saataisiin pitävä pohja ja oikea lähtökohta opintojen uudelleen järjestelylle.

Ekonomikoulutuksen vaihtoehtoisiksi tavoitteiksi voitaisiin periaatteessa ajatella ainakin seuraavaa kolmea:

1. Hyvän taloudellisen yleissivistyksen antaminen sekä opiskelijan tutustuttaminen maan talouselämän ja yritysten rakenteeseen ja toimintaan. Tällainen "taloudellinen yleissivistys" on välttämätön, jotta sen varassa pystyttäisiin pintaa syvennemmälle ymmärtämään talouselämän rakennetta ja taloudellisen tapahtumisen prosessia niin hyvin kansantalouden kuin yksittäistalouksien piirissä. Niin välttämätön kuin tällainen yleissivistys ekonomille onkin, ei se suinkaan nähdäkseni riitä Kauppakorkeakoulun opetustavoitteeksi. Se ei näet valmenna ekonomia osaamaan ja tekemään vaan antaa heille ainoastaan tarpeelliset perusteet ja yleisnäkemyksen ymmärtämistä varten.

2. Toisena vaihtoehtoisena opetustavoitteena voitaisiin ajatella teknillisen valmiuden antamista mahdollisimman monissa tai ainakin tietyissä valinnaisissa liikeyrityksen toimintaan kuuluvissa osto-, myynti-, konttori- ja muissa tämänkaltaisissa tehtävissä. Tällainen opetustavoitteen käytännöllis-teknillinen suuntaaminen edellyttäisi opetusohjelmaa, jossa varsin suuri osa ajasta varattaisiin kaupankäynnin ja konttorin piirissä kysymykseen tulevien työrutiinien ja niiden yksityiskohtien opetukseen ja käytännön harjoitukseen. Tällainen koulutus tähtäisi hiukan karrikoiden sanoen siihen, että kauppakorkeakoulut kouluttaisivat akateemisesti sivistyneitä, tehokkaita ja taitavia konttoristeja maan elinkeinoelämän ja liikeyritysten palvelukseen. Vaikka tällainen opetustavoitteen määrittely ja sen saavuttaminen ilmeisesti valmentaisi ekonomit parhaiten niihin tehtäviin, joita he korkeakouluopintonsa päätettyään ensiksi saavat hoitaakseen, ei tällaista tavoitteen määrittelyä voitane pitää paikalleen osuneena ja perusteeltuna. On näet otettava huomioon, että ne rutiiniluontoiset tehtävät, joihin ekonomit valmistuessaan useimmiten välittömästi joutuvat, eivät ole luonteeltaan niitä tehtäviä, joita varten he ovat lähteneet hankkimaan itsellensä taloudellista peruskoulutusta. Ei ole myöskään luultavaa, että mainitunluontoisten tehtävien vaatimat tiedot ja taidot edellyttäisivät korkeakoulutasolla suoritettuja akateemisia opintoja.

3. Kolmantena vaihtoehtoisena opetustavoitteena voidaan pitää kokonaisnäkemyksen antamista liikeyrityksen toiminnasta, rakenteesta ja suhteista muihin talousyksikköihin nähden siten, että valmistuva ekonomi samalla totutetaan analyttisesti käsittelemään niitä liikeyrityksen ongelmia, jotka käytännössä esiintyvät liikkeenjohdon pulmina sen erilaisissa suunnittelu-, johtamis- ja tarkkailutehtävissä sekä päätöksentekotilanteissa sen pyrkiessä organisaationsa avulla toteuttamaan yrityksen päämääriä. Opetustavoitteena olisi siis analyttisen ajattelukyvyyn kehittäminen nimenomaan yrityksen probleemien järkipärisen ja tehokkaan ratkaisemisen kannalta. Toisin sanoen: ekonomikoulutuksen tavoitteena olisi johtajaksi kelvollisen aineksen peruskoulutus ja valmistaminen talouselämän ja sen puitteissa toimivien yritysten käyttöön. Samalla kuin viimeksimainitulla tavalla määritelty opetustavoite on se, johon Kauppakorkeakoulun opetuksella olisi pyrittävä, se ilmeisesti samalla on vaikein saavutettava.

Viimeksi mainittu opetustavoite sisällyttää itseensä tavallaan kaksi ensiksi mainittua. Ensinnäkin on selvää, että yrityksen keskijohdon tai ylimmän johdon paikoille noustakseen ekonomin on osoitettava pystyvyytensä ja ansaittava kannuksensa liikeyrityksen jonkin erikoissektorin, oston, markkinoinnin, henkilöhallinnon, laskentatoimen tai jollakin

muulla alueella. Tätä varten hän tarvitsee jossakin määrin erikoistavaa peruskoulutusta pystyäkseen hoitamaan, analyttisesti käsittelemään, kehittämään ja organisoimaan näihin erikoissektoreihin kuuluvia työkenttiä. Tällainen koulutus ei kuitenkaan merkitse samaa kuin teknillisen valmiuden antaminen sanan ahtaammassa merkityksessä. Nuoren ekonomin on esimerkiksi oltava selvillä siitä, millä lailla järkipäiväinen ja tarkoituksenmukainen lähetys- ja laskutusrutiini on yrityksessä järjestettävä tai miten haastatteluun perustuva markkinatutkimus toimeenpannaan, mutta tämä ei merkitse sitä, että hänen samalla olisi oltava tehokas ja nopea laskuttaja tai hinnoittelija tahi rutinoitu kenttähaastattelija.

Toisaalta nykypäivien liikkeenjohtaja ja yrityksen keskijohdonkin jäsen tarvitsee melkoisesti myös taloudellista yleissivistystä. Hänen on tunnettava maan talouselämän rakenne sekä kansantaloudellisen tapahtumisen analyysissä välttämättömät työkalut, jotta hän pystyisi määrittelemään kantansa ja varautumaan ennakolta järkevällä tavalla esim. alansa kilpailuprobleemeihin, työsuhde- ja työmarkkinaongelmiin, valtiovallan ja markkinatalouden välisiin suhteisiin, kansainvälisiin suhdanteisiin jne. Erään tässä yhteydessä esitetyn sattuvan vertauksen toistaakseni: eihän kapteenillekaan riitä pelkkä laivansa tuntemus, vaan hänen tulee tuntea myös ne vedet joilla liikutaan, mikä matruusille ei sen sijaan ole yhtä tärkeitä. Vankan kansantaloudellisen peruskoulutuksen ja myös erikoistumismahdollisuuksien tarjoaminen tälle alalle Kauppakorkeakoulun puitteissa on tärkeätä ja toivottavaa siittäkin syystä, että ekonomeja on ruvettu kysymään ja heitä on alkanut hakeutua kasvavassa määrässä sellaisiin tutkimuslaitosten ja järjestöjen tehtäviin, jossa erityisesti kansantaloustieteellinen koulutus on välttämätön.

Ekonomikoulutuksen tavoitteista puhuttaessa sallittaneen vielä lyhyesti kosketella aina aktuellia joskin jo jonkin verran kulunutta aihetta "teoria ja käytäntö". Teoria-sanaan on totuttu liittämään harmaa väri ja hyödyttömyyden sivumaku. On totta, että varsin suuri osa edistyneimmän tutkimuksen uloimmissa vartioasemissa suoritettua työtä on käytännön liikeyrityksen kannalta varsin korkealla abstraktiotasolla, liian ohuissa ilmakerroksissa liikkuvaa. Niinikään lienee myönnettävä, että teorian puitteissa on aina vaanimassa vaara, että opiskelijalle, jota ei ole tarkoitus kehittää tutkijaksi vaan käytännön elinkeinoelämän palvelukseen, esitetään liikeyrityksen toiminnan kannalta merkityksettömiä tai ainakin välittömästi vähemmän merkittäviä teoreettisia probleemin asetteluja, konstruktioita ja malleja, joiden yhteys käytännön elämään ja käytännön ongelmiin on liian ohuiden säikeiden varassa. Hyvän, myös ekonomin koulutukseen sisällytettävän teorian pyrkimyks-

senä on analyysin ja systematisoinnin, siis erittelyn, jäsentämisen ja järjestämisen avulla tehdä tietomme ja ajatuskulkumme entistä yleis-pätevämmiksi, siis myöskin käyttökelpoisemmiksi ja terävämmiksi aseiksi käytännöllistenkin ongelmien ratkaisua varten. Teorian opettaminen pyrkii siis antamaan oppilaille tiedot ja taidot sellaisessa muodossa, että ne olisivat käyttökelpoisia analyttisen ajattelun työkaluja myös uusissa, aikaisemmin esiintymättömissä ja aavistamattomissakin tilanteissa. Hyvän teorian tehtävänä on antaa talouselämän ja liikeyritysten palvelukseen valmistuville ekonomeille sellaiset tiedot ja sellainen analyttinen ajattelukyky, että he pystyvät jatkuvasti kehittyvässä talouselämässä järkevästi ja johdonmukaisesti toimimaan sen yrityksen hyväksi, jonka palveluksessa, ehkä aikanaan johtopaikalla, he tulevat toimimaan.

Eräät Saksan kauppa- ja kauppakorkeakoulut ovat aikanaan muuttaneet entisen nimityksensä "Handelshochschule" koulutuksen yleistä luonnetta ja tavoitteita ehkä paremmin vastaavaksi "Wirtschaftshochschule"ksi. Vaikka tämä muutos nimen sattuvuuden kannalta olisikin ehkä paikallaan, ei siihen kuitenkaan ole Suomessa enempää kuin muissakaan Pohjoismaissa menty. Onhan kauppa- ja kauppakorkeakoulu-nimityksellä jo vakiintunut asema ja pitkät perinteetkin. Koska tämä nimitys kuitenkin samalla näkyy antaneen aihetta jatkuviin väärinkäsityksiin ja kauppa- ja kauppakorkeakoulujen opetustehtävän väärin ymmärtämiseen, on tässä yhteydessä syytä lopuksi tähdentää, että kauppa- ja kauppakorkeakouluopetuksen tarkoituksena ei voi etupäässä olla "herkkänenäisen kauppamiehen" ja "hyviä kauppoja tekevän" liikemiehen kehittäminen, vaan liikkeenjohton ammatin perusteiden opettaminen.

Todella suurimittaisen ja korkeat laatuvaatimukset täyttävän liikkeenjohtajan avuihin kuuluu myös eittämättä laaja yleissivistys, humanistinen perustietous ja elävä kulttuuriharrastus. Tällaiselle yleisten harrastusten suuntaamiselle voivat liian ahtaasti erikoistavat ja usein vaikeiden henkilökohtaisten taloudellisten olosuhteiden puristuksessa suoritettut opinnot olla haitallisia. Toisaalta on selvää, että ammatillisten aineiden ja niihin erottamattomasti liittyvien tukiaineiden runsauden pula ratkaisevasti rajoittaa mahdollisuuksia sisällyttää Kauppakorkeakoulun ohjelmaan "yleissivistäviä" aineita. Sitä suuremman velvoituksen tämän näkökohdan huomioonottaminen asettaa korkeakoulun ja opiskelun yleisen ilmapiiirin vaalimiselle ja oppilaiden vapaiden harrastusten suuntaamiselle niin hyvin opettajien kuin ylioppilaskunnankin taholta.

Kun edellä hahmoiteltujen tavoitteiden pohjalta on lähdetty kehittämään ekonomikoulutuksen uutta opinto-ohjelmaa, ei ole pidetty tar-

koituksen mukaisena vähentää olennaisesti ekonomin tutkintoon sisältyvien aineiden kokonaislukumäärää. Aikaisemmin ekonomin tutkintoon sisältyneiden 8 varsinaisen aineen lukua on vähennetty vain yhdellä, minkä lisäksi eräät esikurssit on tehty keskenään valinnaisiksi. Pidemmälle ei ole katsottu voitavan mennä jo siitäkään syystä, että opiskelija vain harvoissa tapauksissa vielä opiskeluaikanaan tietää tulevien tehtäviensä laadun käytännön elämään aikanaan antautuessaan.

Vaikka Kaupparakenteen kehittämisen kannalta on valitettavaa, että matematiikalla ei tällä hetkellä ole oppikoulujen lukioasteella sitä asemaa, joka sille käsitykseni mukaan kuuluisi ja jonka tärkeyttä Kaupparakenteen kannalta on omiaan lisäämään taloustieteiden piirissä viime vuosina voimakkaasti kehittyneet kvantitatiiviset menetelmät, on matematiikan esikurssi uudessa opintojärjestyksessä tehty valinnaiseksi talousmaantieteen sekä kauppareiän ja tavaraopin rinnalla. Matematiikan opetuksen ja aseman kehittymisestä oppikouluissa jäänee riippuvaksi, voidaanko tätä linjaa jatkuvasti noudattaa.

Sanottu ei nähdäkseen kuitenkaan merkitse sitä, että matemaattisten menetelmien asema ja merkitys Kaupparakenteen opetuksessa olisi heikentynyt tai heikentymässä. Opintojärjestykseen jo joitakin vuosia pakollisena kuulunut tilastotieteen esikurssi sekä opiskelijoiden jatkuvasti lisääntynyt harrastus pitempiä ja perusteellisempiäkin tilastotieteellisiä opintoja kohtaan viitoittavat nähdäkseen kehitystä oikeaan suuntaan.

Vienti- ja tuontikauppaan voimakkaasti perustuvan taloutemme rakenne on aiheuttanut sen, että vieraiden kielten opetuksella on Kaupparakenteen opetuksessa aina ollut ja sillä tulee jatkuvastikin olla tärkeä sijansa, niin hyvin kirjeenvaihtajan kuin ekonomin tutkinnonkin kohdalla. Ainakin yhden vieraan kielen pakollisesta kurssista ei uudessa ekonomin tutkinnon opintojärjestyksessä ole luovuttu. Sen sijaan on kielten opiskelu irroitettu muusta opiskelusta vapaatahtisemmaksi siten, etteivät vieraisissa kielissä suoritettujen kurssien tutkinnot ole enää yleisten vanhenemissäännösten alaiset. Samalla on uuden lukujärjestyksen puitteissa mahdollisuuksien mukaan pyritty siihen, että jo opintonsa päättäneilläkin ekonomeilla olisi tilaisuus aikaisempaa suuremmassa määrässä työn ohella harrastaa erityisesti vähemmän tavallisten vieraiden kielten jatko-opintoja Kaupparakenteen opetuksessa.

Uusi opintojärjestys pyrkii aikaisempaan tapaan siihen, että lähinnä kahden ensimmäisen lukuvuoden aikana opiskelijalle annetaan tarpeellinen peruskoulutus, jonka puitteissa valinnan vapaus eri aineiden kesken on verraten rajoitettu. Sen sijaan kolmannen vuoden erikoisopinnoissa on tarkoitus varata entistä enemmän tilaisuutta syventävään ja

opiskelijan valitsemille erikoisaloille suuntautuvaan erikoistumiseen. Liiketoimintakäytännössä esiintyvien probleemien analyttisen ratkaisukykyyn kehittämiseksi on keskittyminen ja syventyminen johonkin liiketaloustieteen alaan havaittu välttämättömäksi. Tästä syystä on jokaisen opiskelijan aineyhdistelmän sisällettävä pitkä oppijakso liiketaloustieteessä, joka kuitenkin on tarkoitus haaroittaa aikaisemman kahden päähaaran sijasta lähinnä neljään haaraan. Ei tietenkään ole sanottu, että opiskelija käytännön tehtäviin siirtyessään aina joutuu juuri erikoiskoulutustaan vastaavalle alalle. Tilaisuuden tarjoaminen syventäviin ja perusteellisempiin opintoihin tekee kuitenkin sanotun kaltaisen järjestelyn sekä tarkoituksenmukaiseksi että välttämättömäksi. Lisäksi voitaneen yhtyä näkökantaa, jonka mukaan analyysin ja synteysin kunnollinen oppiminen erään erikoissektorin puitteissa antaa pohjan ja luo hyvät lähtökohtaedellytykset tarpeellisten analyysin työkalujen omaksumiseen ja niiden käytön nopeaan oppimiseen tarpeen tullen muillakin taloustieteen erikoisalueilla.

Suurimmat muutokset on opintojärjestyksessä tehty eri aineiden opiskelun ajoituksen suhteen. Edellähän on todettu, että suurimpana heikkoutena tähänastisessa opintojärjestyksessä on ollut liian monien aineiden yhtäaikainen ja siitä johtuva pintapuolinen ja passiivinen opiskelu. Vaikka onkin todettava, että monialaisuus ja perusopinnojen tietty eksteniivisyys on tyypillinen ammattikorkeakoulujen rasitus, josta tuskin koskaan voidaan kokonaan vapautua, voidaan tätä häiritä olennaisesti pienentää opintojen tarkoituksenmukaisella ajoituksella ja rytmityksellä rajoittamalla yhtäaikaan opiskeltavien aineiden lukumäärää ja järjestämällä eri aineiden opinnot perättäisiksi eikä rinnakkaisiksi. Göteborgin kaupparakenteen koulu on tässä suhteessa kokeilemassa varsin radikaalia ja kiintoisaa järjestelyä. Siellä näet opiskellaan kunakin kuukautena kerrallaan vain yhtä ainoata ainetta, joiden keskinäinen järjestys on tarkoin suunniteltu parhaan mahdollisen koordinoinnin ja keskinäisen järjestyksen saavuttamiseksi eri aineiden kesken. Näin rohkeaan, monia ongelmia mukanaan tuovaan ja tuloksiltaan vielä tietymättömään ratkaisuun ei Kaupparakenteen opetukselta ole menty. Samanaikaisesti opiskeltavien aineiden lukumäärä vähenee kuitenkin n. puoleen nykyisestäään. Tämä on saatu aikaan "puristamalla kokoon" aikaisemmin säännönmukaisesti lukuvuoden pituiset kurssit lukuvuoden kestäviksi ja pyrkimällä perustamaan opiskelu entistä enemmän omatoimisuuteen ja kirjallisuusopintoihin.

Samalla kun tällainen järjestely ilmeisesti tekee mahdolliseksi intensiivisemmän ja keskitetymmän opiskelun, luo se edellytykset tehokkaampaan opiskelutilojen käyttöön ja entistä jonkin verran suurempien opiskelijamäärien vastaanottamiseen.

Toisaalta edellyttää suunniteltujen tavoitteiden saavuttaminen uuden järjestelyn puitteissa kahta asiaa; ensinnäkin nykyisin varsin puutteellisen, korkeakouluopintoihin soveltuvan oppikirjallisuuden ajanmukaistamista ja täydentämistä sekä toiseksi opiskelun ohjaamista ja oppilaiden tukemista pienemmissä ryhmissä tapahtuvan ryhmäopetuksen ja henkilökohtaisen ohjauksen avulla. Näillä molemmilla alueilla on edessä laaja ja vaativa kehittämiskenttä. Erityisesti jälkimmäiseen, siis pienemmissä ryhmissä tapahtuvan opetuksen antamiseen ja sen edellytyksiin on aihetta tässä jonkin verran käjota.

Suuria korkeakouluja on usein ja aiheellisesti moitittu siitä, että opettajan ja oppilaan välinen suhde muodostuu varsin persoonattomaksi. Opetus saa massaopetuksen luonteen, jolloin opiskelijoiden ohjaaminen oma-aloitteiseen tutkimiseen ja itsenäiseen ajatteluun kärsii. Tämä eittämättömän vakava puute ei kuitenkaan sinänsä johdu korkeakoulun suuruudesta, vaan siitä, että suuremmissa korkeakouluissa yleensä on huomattavasti vähemmän opettajia yhtä opiskelijaa kohti, kuin pienemmissä laitoksissa on asianlaita. Lisäämällä suurten yliopistojen ja korkeakoulujen opettajavoimia siten, että opettajien ja oppilaiden lukumäärien suhde muodostuu edes lähimain samaksi kuin pienemmissä korkeakouluissa, voidaan suurissakin laitoksissa päästä henkilökohtaiseen opetukseen ja tiiviimpään kosketukseen opettajain ja opiskelijain välillä.

Kun harkitaan opiskelumahdollisuuksien lisäämiseksi vaihtoehtoisina ratkaisuuina uusien korkeakoulujen perustamista tai entisten laajentamista, on edellä sanottu näkökohta syytä pitää mielessä. Kunhan vain pystytään säilyttämään tai palauttamaan terve suhde opiskelija- ja opettajamäärän välillä, ei henkilökohtaisen kosketuksen vaatimus näyttäisi sinänsä puhuvan uusien korkeakoulujen perustamisen puolesta. Eräät muut varteenotettavat näkökohdat näyttävät pikemminkin puoltavan jo olemassa olevien korkeakoulujen laajentamista. Tällaisia on ensinnäkin se tosiseikka, että ns. "suurten ikäluokkien ongelma" näyttää ainakin osittain olevan ohimenevä, joskin kohoava elintaso jatkuvasti nostaa korkeakouluopintoja harjoittavien suhteellista lukumäärää. Opiskelutilojen taloudellinen hyväksikäyttö puhuu myöskin suurempien yksiköiden puolesta. Erittäin tärkeänä näkökohtana pitäisin lisäksi sitä, että riittävän ja korkeat laatuvaatimukset täyttävän kirjaston perushankinta ja ajan tasalla pitäminen vaatii suuria kustannuksia, jotka eivät ole suhteessa korkeakoulun opiskelijamäärään.

Näitäkin nähdäkseen varteenotettavia näkökohtia verrattomasti tärkeämmän ongelman uusien korkeakoulujen perustamista tai vanhojen laajentamista harkittaessa muodostaa kysymys saatavissa olevien opet-

tajavoimien määrästä ja kehitystasosta. Kuten eräässä yhteydessä olen aikaisemmin todennut, ei vielä se, että jonkin koulun oppilaat ovat ylioppilaita, tietenkään tee laitoksesta korkeakoulua. Tarvitaan myös ja ennen kaikkea tieteellisesti päteviä opettaja- ja tutkijavoimia sekä tieteellisen tutkimustyön suorittamiselle välttämättömät edellytykset. Akateemisen opetuksen tason saavuttaminen ja ylläpitäminen vaatii ehdottomasti rinnalleen tieteellistä tutkimustyötä sekä opetuksen ja tutkimuksen jatkuvaa, kiinteätä vuorovaikutusta. Siteeraan kantani tueksi korkeakoulukomitean mietintöä (siv. 49): "Sellainen korkeakoulujen järjestelmä, jossa yliopistot toisaalla olisivat erikoistuneet luovan tieteellisen työn suorittamiseen ja uusien tiedemiesten kasvattamiseen, samalla kuin erikoiskorkeakoulut, joissa tieteellistä tutkimusta ei harjoitettaisi eikä tiedemiehiä kasvatettaisi, toisaalla pitäisivät huolen saavutetun tiedon edelleen levittämisestä ja erilaisten yhteiskunnan tarvitsemien virkamiesten ja toimihenkilöiden kasvattamisesta, ei ole suositeltava ja tuskin aikanamme edes mahdollista. — — — Tieteellinen tieto ja sen soveltaminen eivät yleensä ole sillä tavoin erotettavissa toisistaan, että yksi laitos voi keskittyä tiedon keräämiseen, toinen sen soveltamiseen. — — — Erityisesti tämä pätee kaikessa, mikä tavalla tai toisella koskee ihmiseen kohdistuvaa tutkimusta." Näin siis korkeakoulukomitea.

Jos varoja ja varttunutta tieteellisesti pätevää opettajavoimaa olisi yllin kyllin saatavissa, olisi korkeakoulujen alueellisen hajautuksen mukanaan tuoma "terve, vapaa kilpailu" ehkä hyvinkin paikallaan. Mutta erityisesti kaupparokkeakoulujen osalta puuttuvat nähdäkseen tällaiset edellytykset tyystin. Meillä on jatkuvasti huutava puute pätevistä varttuneesta tutkija- ja opettajavoimasta, joskin taloudelliset edellytykset nuoremman tutkija- ja opettajavoiman kehittämiseksi ovat Kaupparokkeakoulun osalta jonkin verran parantuneet ja toivottavasti edelleen paranemassa. Nuorempien opettaja- ja tutkijavoimien kiinnittäminen korkeakouluun ja heidän kehittämisensä vaativampiin tehtäviin määrätietoisesta tutkimustyön ja opetuksen parissa on ehkä tärkein Kaupparokkeakoulun lähivuosien tehtävä.

Pidemmittä perusteluitta on nähdäkseen selvää, että niukkojen sekä maan taloudellisen tutkimus- ja opetustarpeen kannalta riittämättömien henkilöresurssien lisääminen ja kehittäminen korkeammat vaatimukset täyttävälle tasolle tapahtuu nykyisessä tilanteessa tehokkaimmin, nopeimmin ja pienimmin kokonaiskustannuksin laitoksissa, joissa heillä on käytettävissään maassamme peräti harvalukuisten varttuneiden tiedemiesten ohjaus, neuvot, tuki. Olisi nähdäkseen erehdys sijoittaa näitä nuorempia opettajavoimia uusiin, puutteellisiin edellytyksiin liikkeelle lähteviin korkeakouluihin, joissa he joutuisivat aloittamaan

"tyhjiössä" omin päin ja ilman pätevä ohjauksen tukea. Sen sijaan heitä voitaisiin käyttää verraten tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti hyväksi opetuksessa ja tutkimuksessa sellaisen korkeakoulun puitteissa, jossa työtä ohjaavat pätevät professorit ja jossa vallitsee nuorten tiedemiesten jälkikasvulle ja nopealle kehitykselle otollinen ilmapiiri ja ajatustenvaihdon vuorovaikutus. Vain tällaisissa olosuhteissa on nähdäkseeni nuoremman opettaja- ja tutkijavoiman tehokas käyttö ryhmäopetukseen ja henkilökohtaiseen opintojen ohjaukseen mahdollista siten, että heille samalla itselleen suodaan tilaisuus jatkuvaan itsensä kehittämiseen tutkijoina ja opettajina, samalla kun varttuneimmat voimat vapautetaan vaativampaan alansa tutkimus-, opetus- ja kehittämistyöhön.

Siinä kehitysvaiheessa, jossa kaupparokkeakoululaitos maassamme tällä hetkellä on, katsoisin siis ennenaikaiseksi ryhtyä muodostamaan uusia kaupparokkeakouluja, jotka lähinnä palvelisivat tietyn maamme osan tai maakunnan tarpeita. Sellainenkin vaihe varmaan aikanaan koittaa.

Sanotulla en pyri suinkaan väheksymään muualta maasta Helsinkiin saapuvien opiskelijoiden vaikeuksia ja tästä johtuvaa korkeakoulujen alueellisen hajautuksen toivottavuutta. On myös eittämätöntä, että Helsinkiin lähteneen nuoren ylioppilaan takaisin saaminen oman maakuntansa talouselämän palvelukseen usein kohtaa vaikeuksia ja että hänen vieraantumisenensa sieltä ja jäämisensä pääkaupunkiin voi olla huomioonotettava ongelma. Mutta luulisin näiden kysymysten osalta olevan etsittävä ja löydettävissä muita halvempia ja nykytilanteessa tarkoituksenmukaisempia ratkaisuja. Ainakin on tässä syytä jälleen todeta, ettei Kaupparokkeakoulu katso olevansa eikä se saakaan olla vain pääkaupunkia palveleva tai maakunnallinen laitos. Se on ja sitä tulee kehittää valtakunnallisena korkeakouluna, joka pyrkii palvelemaan koko maan talous- ja elinkeinoelämän tarpeita.

Kaupparokkeakoululla on jo joitakin vuosia ollut käytännössä tapa, jonka mukaan keväällä opintonsa loppuunsaattaneille ekonomeille ja kirjeenvaihtajille jaetaan todistukset, diplomit, seuraavan syksyn avajaisten yhteydessä. Tällä kertaa on tehtävänäni jakaa todistukset viime kevään kuluessa opintonsa loppuunsaattaneille 63 ekonomille ja 29 kirjeenvaihtajalle.

Korkeakoulun järjestyssääntöjen 30 §:n 2 mom:in mukaan voidaan sellaisen opiskelijan todistukseen, joka on tutkintoa suorittaessaan osoittanut erinomaisia tietoja, kypsyneisyyttä ja arvostelukykä, merkitä opettajaneuvoston tarkemmin määräämin perustein suorituksen laatua osoittava sana "erinomaisesti". Tämä erikoismaininta on tällä kertaa

merkitty 1 ekonomin tutkinnon suorittaneen ja 2 kirjeenvaihtajan tutkinnon suorittaneen todistukseen.

Jaan todistukset ensin ekonomin tutkinnon ja sitten kirjeenvaihtajan tutkinnon suorittaneille aakkosellisessa järjestyksessä kuitenkin siten, että ensiksi annetaan kummassakin ryhmässä todistukset erikoismaininnan saaneille.

Valmistuneet ekonomit ja kirjeenvaihtajat!

Antaessani viimeistä merkintää Teidän opintokirjoihinne olen usein syyllistynyt samaan virheelliseen sanontaan, joka omassakin keskustelussanne lienee tavallinen, kysyessäni: "Oletteko nyt sitten valmis?" Osvampaa ja oikeampaa olisi kysyä: "Nytkö Te pääsette todenteolla aloittamaan?" Opintojen päättäminen ja menestyksellinen loppuunsaattaminen on tosin toki tärkeä virstanpylväs ja tunnustuksen ansaitseva saavutus, mutta se ei merkitse päätepidettä yksilön velvoituksissa itsensä kehittämiseen ja tietojensa kartuttamiseen. Se on pikemminkin alku ja lähtökohta opiskeluakin vaativammalle kilvoitukselle, jossa vain suunnitelmallisuus, määrätietoisuus, sinnikkyys, itsenäisyys ja oma-aloitteisuus johtavat tuloksiin. Tuloksilla en kuitenkaan tarkoita välttämättä ja ensi sijassa ulkonaista menestystä, jossa kyvykkyyden ohella myös sattuma ja onni voivat näytellä merkittävää osaa, vaan menestystä, joka saa ilmauksensa tunnollisen työn tuottamana tyydytyksenä ja yksilön vaarinottamana tilaisuutena kehittää persoonallisuuttaan ja toteuttaa itseään.

Elämänuraa suunnatessanne toivon ainakin joidenkin Teistä muistavan sen mitä edellä olen sanonut taloudellisen viljelyn tarvitsemasta uudesta tutkijavoimasta. Minne suuntaan ja mille alueelle lähdetekään saamanne opin ja koulutuksen vahvistamia siipiänne kokeilemaan, tahdotisin painaa mieleenne, että tietäminen ei vielä ole samaa kuin osaaminen ja ennenkaikkea että ymmärtämisen ei tarvitse merkitä samaa kuin hyväksyminen. Teille on pyritty antamaan tiedot ja analyttiset aseet omakohtaista ja itsenäistä kannanmäärittelyä varten. Käyttäkää niitä parhaanne mukaan, ei vain itsenne vaan ennen kaikkea palvelemanne yrityksen ja maan talouselämän kehityksen hyväksi. Kehittäkää itseänne edelleen voimienne mukaan. Aikanaan on vastuu maan talouselämän kehittämisestä ja kulttuurin aineellisten edellytysten ylläpitämisestä suurelta osalta Teidän harteillanne. Kaupparokkeakoulun, sen opettajakunnan ja omasta puolestani esitän Teille lämpimät onnittelet ja parhaat onnen ja menestyksen toivotukset.

Toivottaessani nyt Teidät Kaupparokkeakoulun arvoisat hallintomiehet ja opettajat sekä opiskelijat tervetulleeksi aloittamaan lukuvuoden työtä, haluan kohdistaa sanani erityisesti korkeakoulussa opintonsa

alkaville. Ylioppilas- ja opiskeluvuodet ovat ihmisen parhainta ja antoisinta, mutta samalla vaativaa ja vastuullista aikaa. Mitä korkeammat vaatimukset Te itsellenne asetatte ja mitä määrätietoisemmin Te niihin pyritte, sitä enemmän tyydytystä ja iloa lupaavat edessä olevat vuodet. Koettakaa opiskelun arkipäivän aherruksessa muistaa, että Teidät on hyväksytty Kauppakorkeakoulun oppilaiksi samalla kun monet innokkaat ja hyvinkin opiskeluedellytyksin varustetut nuoret ovat joutuneet jäämään sen ovien ulkopuolelle. Se kannustakoon ja velvoittakoon Teitä määrätietoiseen ja tuloksekkaaseen työhön ja hyviin saavutuksiin. Toivotan Teille parhainta menestystä, samalla kun lausun kaikki tervetulleeksi aloittamaan uuden lukuvuoden työtä.

LYHENNYKSIÄ

BA	Bachelor of Arts
DBA	Doctor of Business Administration
ekon.	ekonomi
FK, FL	filosofian kandidaatti, lisensiaatti
FM, FT	filosofian maisteri, tohtori
h.c.	honoris causa
HOK	hallinto-opin kandidaatti
HTM	Kauppakamarin hyväksymä tilimies
KHT	Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja
KTK, KTL	kauppatieteiden kandidaatti, lisensiaatti
KTM, KTT	kauppatieteiden maisteri, tohtori
LaL, LaT	lakitieteen lisensiaatti, tohtori
LOK	lainopin kandidaatti
MA	Master of Arts
MH	metsänhoitaja
VT	varatuomari
VTM, VTT	valtiotieteen maisteri, tohtori

SISÄLLYS

PROFESSORI KALLE KAUPPI †	5
KAUPPANEUVOS JUSSI MONONEN †	11
KAUPPANEUVOS S. A. HARIMA †	13
I. HALLINTO, OPETTAJAT SEKÄ VIRAN- JA TOIMEN- HALTIJAT 31. 5. 1962	15
<i>Hallinto</i>	
Kansleri, valtuuskunta	15
Hallitus	17
Rehtori, vararehtori	18
<i>Kauppakorkeakoulun Kannatusosakeyhtiö</i>	
Johtokunta	18
<i>Opettajakunta</i>	
Varsinaiset professorit	18
Apulaisprofessorit, dosentit, lehtorit	19
Opettajat	20
Assistentit, eläkkeellä olevat opettajat ja virkailijat ..	21
<i>Viran- ja toimenhaltijat</i>	
Korkeakoulun sihteeri ja taloudenhoitaja	22
Kanslerin sihteeri	22
Kanslia	22
Kirjasto	22
Laboratorio	22
Vahtimestarit	22
Puhelinkeskus	23
Konemestari ja talonmies	23
II. YLEISIÄ TIETOJA	
Opiskelijain lukumäärä	24
Kanslerin ja rehtorin toimet	24
Kauppakorkeakoulun hallintoa koskevia tapahtumia	25
Virat ja toimet	27
Todistusten jako	32
Valtion apurahat tieteenharjoittajille	32
Valtion opintolainarahasto ja opintotakauslautakunta	32
Elektronista tietojen käsittelyä koskeva luentokurssi	33
Kotimaisten kauppakorkeakoulujen rehtorien kokoukset	33
Suomen yliopistojen ja korkeakoulujen rehtorien neuvottelu- kokous	34

<i>Ulkomaisia luennoitsijoita</i>	34
<i>Lahjoitukset</i>	35
<i>Stipendivarat</i>	39
<i>Kirjasto</i>	42
III. LUENNOT JA HARJOITUKSET KERTOMUSKAUTENA 1961—1962	45
A. <i>Kauppätieteiden lisensiaatin ja kandidaatin tutkintoja varten opiskeleville pidetyt luennot ja harjoitukset</i>	
Kansantaloustiede	45
Liiketaloustiede II	45
Englannin kieli, espanjan kieli, saksan kieli, suomen kieli	46
B. <i>Ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoja varten opiskeleville pidetyt luennot ja harjoitukset</i>	
Kansantaloustiede	46
Liiketaloustiede I	48
Liiketaloustiede II	50
Yleinen liiketaloustiede, kauppa-oikeus	54
Talousmatematiikka	55
Tilastotiede, talousmaantiede	56
Kemia ja tavaraoppi	57
Myynti- ja mainosoppi	58
Taloushistoria, valtio-oppi	59
Konttorityöt ja -tekniikka	59
Kotimaiset kielet	59
Vieraat kielet	60
Pikakirjoitus	64
Konekirjoitus	65
C. <i>Liikkeenjohdollinen täydennyskoulutus</i>	65
IV. OPETTAJAIN JA VIRKAILIJAIN KIRJALLINEN TUO- TANTO SEKÄ TOIMINTA KORKEAKOULUN ULKO- PUOLELLA	67
V. TILASTOLLISIA TIETOJA OPPILAISTA	83
VI. OPPIARVOT JA TUTKINNOT	87
<i>Kauppätieteiden tohtorin opinnäytteet</i>	87
<i>Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinto</i>	87
<i>Kauppätieteiden kandidaatin tutkinto</i>	87
<i>Ekonomin tutkinto</i>	88
<i>Kirjeenvaihtajan tutkinto</i>	89

VII. STIPENDIT	91
<i>Valtion ylioppilasstipendit</i>	91
<i>Korkeakoulun omat stipendit</i>	92
PUHE, jonka rehtori, professori Henrik Virkkunen piti Kaup- pakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 12. 9. 1961	95
<i>Lyhennykset</i>	109
<i>Sisällys</i>	110